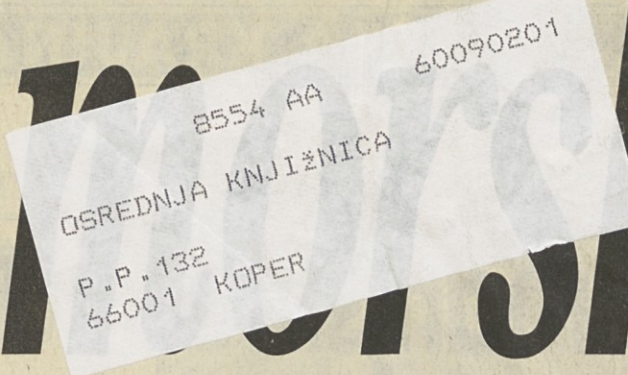

št. 186 (14.582) leto XLIX.

PRIMORSKI DNEVNİK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNİK pa 26. novembra 1943 v vasi Zavrta nad Cerknim, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNİK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1300 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

SREDA, 14. JULIJA 1993

SENAT / VOLILNI ZAKON

Že danes glasovanje o reformi

VOJIMIR TAVCAR

RIM - Če ne bo nepredvidenih zapletov bo senat že danes zvečer glasoval o reformi volilnih pravil za poslansko zbornico. Ker so predvideni nekateri popravki, se bo o predlogu morala spet izreči zbornica preden bo postal polnomocen.

Včeraj je dopoldansko in popoldansko sejo v senatu zavzela splosna razprava o predlogu, ki ga je izoblikovala senatna ustavna komisija. Poleg crtanja določila o glasovanju Italijanov na tujem, je ustavna komisija spremenila tisti del pravil, ki zadevajo proporcno kvoto in odpravila v tem okviru možnost preferenčnih glasov, ki so jih poslanci vnesli kljub nasprotnemu mnenju poročevalca in vlade. V razpravi so stranke ponovile že znana stališča. Za zakon v enem samem volilnem krogu so Kd, in Psi, zanj se ogreva tudi Severna liga, ker meni, da omogoča preventivno sklepanje zavezništve, predstavništvo, ki je bolj vezano na teritorialne interese in je zato korak v procesu federalizacije države. SKP je nacistično zagovarjala proporcni sistem, napovedala pa je popravke, ki naj bi zajamčili večjo zastopanost manjšinskih sil. Demokratična stranka levice pa vztraja pri svojem predlogu o volilnem zakonu v dveh krogih, ki po njeni oceni bolj ustreza potrebam države in omogoča sklepanje zavezništve. Če ta rešitev ni sprejemljiva, pa DSL, ki tudi poziva vlado, naj tvorneje poseže v razpravo, predlaga uvedbo »nagrade« za tisto koalicijo, ki bi si zagotovila večina. Na ta način bi volilci lahko vsaj posredno ob predstavnstvu izbrali tudi premiera.

Med popravki, o katerih se bo moral danes izreči senat, je tudi tisti, ki zadeva manjšino in ki ga je slovenski senator Darko Bratina oblikoval po vzoru stališča, ki je bilo že sprejeto za volilna pravila senata. Po tem amandmaju bi morali volilna okrožja na področjih, kjer živijo priznane jezikovne manjšine, zamejiti tako, da bi omogočala pristop manjšin k parlamentarnemu predstavnstvu. Pri tem ni nujno, da se upošteva kriterije, ki veljajo za zamejevanje volilnih okrožij v vse-državnem merilu. Ta popravek je podprla tudi Skp, ki se je s sen. Marchettijem zavzela, da bi bila zakona za zbornico in senat glede manjšin usklajena. Upati je, da bo senat danes pokazal podobno odprtost kot pred dvema tednoma, ko je glasoval o lastnih pravilih in osvojil Bratinov predlog. Marsikaj bo s tega vidika odvisno od odprtosti KD, v kateri so nekateri naklonjeni taki rešitvi, drugi pa ji nasprotujejo. Možno je, da prevlada odprtejši del, ce so osnovana zagotovila poslanca Enza Balocchi, da naj bi problem rešili z vzorcem, ki ga je senat že osvojil v svojem predlogu pravil.

GOSPODARSKI MANEVR / VLADIN PROGRAMSKI DOKUMENT 1994/96

Več varčevanja in manj izžemanja davkoplačevalcev

Previdno pozitivne ocene podpisnikov sporazuma o ceni dela

RIM - Večja previdnost pri izdatkih in nekoliko manjša strogość do davkoplačevalcev: po tem receptu je Ciampijsva vlada pripravila zdravilo, ki naj bi državno blagajno okrepila za okroglih 31 tisoč milijard lir. »Gospodarski manevar ne bo terjal krvi, ampak samo nekaj solza,« je zadevo na srečanju vlade s podjetniki in sindikati napovedal proračunski minister Spavento. Ukrep, vezan na novi septembrski finančni zakon, predvideva znižanje povprečnega davčnega pritiska v prihodnjem letu za 1,4 odstotka (od 28,73 na 27,39%), medtem ko vanj ne bodo vsleti dohodki od privatizacij (ki naj bi skupaj navrgle okrog 7 tisoč milijard lir). Manevar naj bi bil pripravljen v roku

desetih dni, v dokumentu o ekonomskem in finančnem načrtovanju za triletno 1994/96, ki ga je vlada včeraj predstavila sindikatom in podjetnikom, pa so že vsebovana makroekonomska predvidevanja o italijanskih javnih finančah, iz katerih izhajajo številke o bližnjem manevaru.

Tendenčni javni primanjkljaj za leto 1994 je bil z dosedanjih 202 tisoč milijard znižan na 183 tisoč milijard, kar naj bi konec prihodnjega leta že samo po sebi prineslo primarni presežek za 800 milijard. Z manevarom pa bo ta skromni znesek mogoče povišati na 31.800 milijard, ki bodo pomagale pokriti izdatke za obresti, tako da se bo končni dejanski državni primanjkljaj »omejil« na 144

tisoč milijard lir. Izvajalni ukrepi novega manevara - kot rečeno - še niso znani, že sedaj pa je dokaj jasno, da bodo segli predvsem na področje javne uprave (po zagotovilih ministra za delo Giugnija bodo najbolj prizadeli ministrstva) in zdravstvenega oziroma socialnega zavarovanja, medtem ko zaenkrat ne kaže upati v davčno razbremenitev prvega stanovanja. V zameno pa bo - kot je bilo sicer predvideno - ukinjen davek Ilor na stanovanja.

Finančni programski dokument začrtuje za prihodnja tri leta dokaj optimistično podobo italijanskih ekonomskih gibanj. Povprečna inflacijska stopnja naj bi konec leta pristala pri 4,5 odstotka (tendencijska naj bi se gibala

med 3,8 in 3,9%), prihodnje leto naj bi znašala 3,5 odstotka (tendencijska 2,6%), leta 1995 2,5 odstotka, leta 1996 pa okrog 2 odstotka. Prihodnje leto naj bi prineslo tudi rahlo ekonomsko oživitve: kosmati notranji proizvod bi se moral po predvidevanjih prihodnje leto zvišati za 1,6 odstotka, leto kasneje za 2,1, leta 1996 pa za 2,4 odstotka. Do teško pričakovanega trenutka, ko naj bi se razmerje med javno zadolžitvijo in kosmatim notranjim proizvodom stabiliziralo, naj bi torej prišli leta 1996, čeprav je znižanje obrestnih mer že obrodilo prve pozitivne učinke: finančni zakon 1993 je bil predvidel izdatke za obresti na javni dolg v višini 200 tisoč mi-

liard lir, sedaj pa se je ta znesek znižal na 183.500 milijard, in se to na osnovi dokaj »previdne« povprečne kosmate obrestne mere obveznic BOT, ki je bila računana v višini 10,5 odstotka.

Predstavniki Confindustrie po včerajšnjem sestanku s Ciampiijem in ministri za proračun Spavento, za delo Giugnijem in za javno upravo Cassesejem finančnega dokumenta niso hoteli komentirati. Nekoliko zgovornejši so bili predstavniki združenj Concommercio in Confeferenti, ki so vladi sicer izrazili priznanje za njena prizadevanja, da končno napravi red na področju javnih financ, a so imeli vrsto pripomb in dvomov o dejanskih učinkih sanacije.

Glavna skrb sindikatov pa je ob predstavitvi vladnega dokumenta veljala krcenju javnih izdatkov in nevarnosti odpravljanja socialne države. Trentin, D'Antoni in Larizza so Ciampijsa posvarili pred uvajanjem ukrepov, ki bi lahko poslalsali pokojninsko in zdravstveno varstvo ali postavili pod vprašaj že dosežene dogovore o povrnitvi davčnega grabeza odvisnim delavcem in o jesenski obnovi delovnih pogodb za javne uslužbence. Če bi vlada poskusala kaj takega - so opozorili sindikalisti - bi to pomenilo dramatični razdor s sindikati, kateremu se je Ciampi doslej na moč izogibal. Podrobneje pa se generalni tajniki konfederacije o dokumentu niso hoteli izraziti pred njegovo predstavitvijo v parlamentu, ki je napovedana za jutri. (V.B.)

PO PONEDELJKOVEM AMERIŠKEM NAPADU

Somalija: OZN na udaru

MOGADIS - Ameriški jurišni helikopteri niso v ponedeljek samo pokopali izgledov za mirno rešitev samalske krize, pobili več ducatov nedolžnih somalskih civilistov in le nekaj veljakov Somalskega narodnega zavezništva (SNA), ki so se začeli ograditi od svojega voditelja Aidida, njihove rakete in brzostrelni topovi so pod vprašaj postavili celotno mirovno akcijo OZN in dodatno dokazali, da se ZDA ne znajdejo v sedanjem »svetovnem neredu«, ki je zamenjal medblokovsko konfrontacijo.

Ameriška administracija in z njo ameriški tisk ne varčujejo z napadi na italijansko zadržanje v Somaliji, a po vsemu sodeč, so s tem dosegle popolnoma nasproten učinek. Italija vztraja pri svojih zahtevah o re-

viziji celotne mirovne misije, predlaga zamrznitev vojaških operacij in sedaj celo napoveduje prestruktuiranje svojega kontingenta izven Mogadisa, bolj proti severu, ker je na dlani, da so po ameriskem napadu v nevarnosti vsi pripadniki Unosoma 2. General Aidid je v intervjuju za italijansko revijo Famiglia Cristiana jasno povedal, da Somalci ne morejo več zaupati Italijanom, ker so pristali na ameriške diktate in začeli loviti in razorozovati izključno njegove pristase. Kritike na račun ameriškega napada so včeraj prihajale tako s Kitajske kot z Organizacije afriških držav. Kitajci so jasno povedali, da je treba revidirati vlogo OZN, ker je nedopustno, da imajo modre celade vezane roke v Kambodži in v Bo-

sni, v Somaliji pa dovoljenje, da lahko nemoteno ubijajo civilno prebivalstvo.

Tudi Vatikan je v svojem glasilu L' Osservatore romano jasno povedal, da je »ameriški napad prizadel dialog, ki ga je vzpostavil italijanski kontingent, tako da bodo morali sedaj pripadniki mirovnih kontingentov budno paziti...«. »Mascevalni napad je bil pravi pokol, ki se upošteva, da so gverilci SNA po zamudnih pogajanjih omogočili italijanskim vojakom, da ponovno prevzamejo nadzorstvo nad območjem "tovarne testenin"«, je se zapisalo vatikansko glasilo, po katerem Američani niso pokazali prevelikega navdušenja nad pozitivnimi rezultati, ki so jih Italijani dosegli z dialogom.

JAPONSKA / POTRES

240 smrtnih žrtev in ogromno razdejanje

TOKIO - Japonska doživlja pravi sok, ker je pedsinocni potres po zadnjih podatkih terjal 240 mrtvih in pogrešanih ter dokončno porušil mit, da so Japonci na minimum zmanjšali nevarnost potresov s svojo vrhunsko tehnologijo in strogimi protipotresnimi normami. Potresni sunek 7, 8 stopnje po Richterjevi jakostni lestvici je namreč poškodoval hiše, prometno infrastrukturo in povzročil katastrofalne valove tsunamijskega. Turistični

otok Okusiri ob zahodni obali otoka Hokaido je doživel pravo katastrofo. Prvi reševalci so na ta otok prispeli sele po 18 urah, kar meče temno senco na japonsko uspešnost. Po trditvah japonskih oblasti so največ mrtvih in skode povzročili valovi tsunamijskega, se preden so oblasti sprožile alarm. Do 10 metrov visoki valovi tsunamijskega so rusili pristaniške naprave, obalne ceste, železniške proge in cele vasi. Vec na 7. in na 16. strani.

BALKAN / MEDTEM KO SE V SARAJEVU BOJI NADALJUJEJO

Diplomacija prepričuje Muslimane, naj sprejmejo mirovni načrt OZN

Srbska vojska nadaljuje prodor proti Igmanu - Še vedno spopadi v Mostarju

SARAJEVO, MOSTAR - Svetovna diplomacija se trudi prepričati Muslimane, naj pristanejo na predlagano delitev BiH, vse tri vojske pa se še naprej spopadajo, da bi si priborile čim ugodnejše pozicije. Srbska vojska nadaljuje prodor proti Igmanu, kjer se zadržuje glavna vojska BiH. V torek je zasedla se tri vasi v okolici Trnova jugovzhodno od Sarajeva. Nadaljujejo se tudi spopadi med Muslimani in Srbi ter Muslimani in Hrvati v okolici Mostarja. Zaradi najnovejših spopadov se je moral konvoj s humanitarnimi pomočjo za Mostarce vrniti.

Poročilo o zmerah v BiH, ki sta ga generalnemu sekretarju predložila so predsedujoča mirovne konference o nekdanih Jugoslaviji Owen in Stoltenberg, omenja možnost umika mirovnih enot iz BiH, ce bi se boji nadaljevali in razmere za delo humanitarnih organizacij se poslabšale. Kljub temu pa je za danes napovedala obisk Sarajeva visoka ko-

misarka ZN za begunce Sadako Ogata. Predstavnica te organizacije pa je dejala, da namerava UNHCR nadaljevati s posiljanjem humanitarne pomoči v BiH, dokler bo to le mogoče.

Ovnovo in Stoltenbergovo poročilo si mnogi razlagajo kot pritisk na Izetbegovića, naj sprejme

predlagano delitev Bosne. O tem, da je Zahod obrnil hrbet bosanskim Muslimanom, so vse bolj prepričani tudi predstavniki neuvršenih in muslimanskih držav, ki so o tem razpravljali na sestanku Organizacije držav islamske enotnosti v Islamabadu in se dogovorili, da bodo te države zagotovile 7600

vojakov za zaščito tako imenovanih varovanih območij v BiH, kot jih predvideva ena od resolucij ZN. Američani pa so z istim namenom v oporišče Aviano v severni Italiji iz Nemčije premostili dvanaest letal A-10, ki so grajena za napade na cilje na zemlji.

POLETJE '93
Srečanje gledališča z našimi ljudmi
BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Kultura, naše bogastvo.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Salvatore Ligresti še na prostosti

Gradbenik Salvatore Ligresti, ki se je skrival pred pravico, da ga ne bi zapril zaradi korupcije, se je včeraj sam javil sodstvu, toda po dolgem zasliševanju so mu dovolili ponovno na prostost.

stran 2.....

Predstavili Drago '93 in 3. Drago mladih

Letošnji študijski dnevi Draga bodo 3., 4. in 5. septembra v parku Finžgarjevega doma na Opcinah pri Trstu, dan prej pa se bo prav tam pričela 3. Draga mladih. Prireditvi sta predstavila sinoči na tiskovni konferenci v Peterlinovi dvorani v Trstu predsednik Društva slovenskih izobražencev Sergij Pahor in predsednica Mladinskega odbora Slovenske prosvete Breda Susić.

stran 2.....

Jamstveni obvestili Richettiju in Rinaldiju

Bivši tržaški župan Franco Richetti (KD) in bivši deželni odbornik za finance Dario Rinaldi (KD) sta prejela včeraj jamstveni obvestil, v katerih ju namestnik javnega tožila Plevarello Reinotti obvešča, da sta osumljena kršenja zakona o javnem finansiranju strank. Obema so v jutranjih urah preiskali stanovanje, Rinaldiju pa tudi urad na deželi. Oba demokristjanska predstavnika sta zanikala vpletenost v afero.

stran 3.....

Vandali na pokopališču v Mačkoljah

Neznanci so oskrunili pokopališče v Mačkoljah. V noči na torek so namreč poškodovali vrsto nagrobnikov in spomenik padlim. O tem vandalskem početju, ki je vzbudil v vasi veliko ogorčenje, teče sedaj policijska preiskava.

stran 4.....

Gorica: zametki napredne koalicije?

V Gorici, kjer se danes in jutri sestane občinski svet najbrz zadnjič pred odstopom župana, se politične sile že pripravljajo na vse bolj verjetne jesenske občinske volitve. Skupina, ki se predstavlja kot nekakšna krajevna inčica Demokratičnega zavezništva, je te dni dala pobudo za oblikovanje napredne koalicije, ki naj bi se zoperstavila Severni ligi.

stran 5.....

Pri Jadranu snujejo ekipo za C ligo

Pri SZ Jadran seestavljajo moštvo, ki bo v tej sezoni nastopalo v košarkarskem prvenstvu C lige. Zadnji rok za registriranje novih igralcev za to ligo je 30. t.m. Časa torej ni dosti za izoblikovanje moštva, na dlani pa je, da je naša združena ekipa predvsem šibka pod košema, saj je dejansko ostala brez centra.

stran 11.....

Tour zdaj v Alpah

Na Touru so pogledi večine že uprti v gore, kjer se bodo danes z etapo od Villard de Lans do Serre Chevallera (204 km) začele gorske etape, toda kolesarji imajo oči še kar naprej prikovane na navidez nepremagljivega Miguela Induraina, ki si je predvečrjnjsim s prepričljivo zmago na kronometer spel prigrabil rumeno majico leaderja Toura. Tako je majica vodilnega že šestič menjala lastnika, mnogi pa zdaj že menijo, da je bilo to tudi zadnjič in da se bo Indurain z njo pripeljal na cilj zadnje etape 25. julija v Parizu.

stran 11.....

BENVENUTO ODPSTOPIL IZ PSI

Na ruševinah se ne da graditi

Polemike v KD po odločitvi Bindijeve

VOJIMIR TAVCAR

RIM - Na italijanski politični sceni skoraj ne mine dan brez nepredvidenih dogodkov. Za presenečenje je včeraj poskrbel Giorgio Benvenuto, ki je pred dvema mesecema nepričakovano zapustil tajništvo socialistične stranke, včeraj pa napovedal izstop iz Psi.

Benvenuto je svoj korak pojasnil z dolgo izjavo, v kateri je podčrtal, da gre za osebno odločitev, ki je dozorela po nekaj tedenskem potovanju po Italiji, med katerim se je srečal z nestetiimi socialističnimi aktivisti. Po teh pogovorih je Benvenuto spoznal, da na »ruševinah« ni mogoče več graditi. Zaradi tega se mu zdi, da je treba oživiti vrednote socializma v sirsem gibanju in novih modelih političnega združevanja, »ki naj ustrezajo današnjim italijanskim razmeram«. Današnje PSI po Benvenutovi oceni ni mogoče obnoviti. »Če se je zrušil stari sistem, mu stranke, ki so upravljale mehanizme oblasti in soglasja, ne morejo preživeti.« Bivši socialistični tajnik se bo zato posvetil oblikovanju gibanja, ki naj »boj za socialno pravico usklajuje z novim projektom socialne države in z upravljivim razvojem«.

Z istopom iz Psi je Giorgio Benvenuto presenetil tudi člane komponente, ki jo je oblikoval v stranki, potem ko je zapustil tajniško mesto. Tako je Mauro Del Bue obsodil Benvenutov korak kot nepremišljen, se zlasti ker se je bivši tajnik odločil zanj v obdobju, ko vlada na politični sceni precejšnja zmeda in ko ni jasno, ali bodo progresivne sile nasle skupen agregacijski pol, kaj bo postalo Demokratično zavestništvo ali če se bo konkretiziral Occhetov predlog o zavezništvu naprednih sil.

Prerazporejanje sil na politični sceni in iskanje novih ravovesij pa je sploh centralno v italijanski politični dialektiki in vzbujajo veliko razpravo tudi v Krscanski demokraciji, ki se pripravlja na ustanovno in programsko skupščino. Stranko je presenetila poteza tajnice iz Veneta Rosy Bindi, ki je dejansko razpustila tamkajšnje KD in ustanovila nov subjekt, Ljudsko stranko. Nekateri v KD ocenjujejo, da ta poteza lahko pomaga tajniku Minu Martinazzoliju v naporu za prenavljanje stranke, drugi pa ji odločno nasprotujejo. Izredno kritični so zlasti predstavniki strankinega cen-

tra, ki se bojijo, da Bindijeva sili stranko k dialogu z Demokratičnim zavestništvom in prek tega z DSL s pomočjo Maria Segnija, ki se je prav v soboto v Firencah opredelil za ta novi subjekt. Tudi zaradi tega je predsednik demokratskih poslancev Gerardo Bianco včeraj napadel tajnico iz Veneta, ki »nima legitimnosti, da bi razpusčala karkoli«. Center v bistvu grozi tajniku z bojkotom programskih konferenc, če bi se preveč nagnil na stran Bindijeve. Tudi zaradi tega je Martinazzoli včeraj spet pozval vse k sodelovanju in odgovornosti.

O vprašanju zavezništva je včeraj razpravljalo tudi tajništvo DSL, ki je razčlenilo predvsem skupščino demokratskega zavezništva in konvencijo alternative. Tajnik Achille Occhetto je potrdil usmeritev, ki je izšla iz nedavnega zasedanja vsedravnega sveta. Progresivne sile morajo najprej oblikovati vladni program, ki naj bo alternativni projektu Severne lige in na tej osnovi sklepati zavezništva.

Treba bo oceno se precej časa in soocanja, preden sodo obisi italijanske politične scene jasnejši.

SKGZ PRI TV KOPER -CAPODISTRIA

Pravice manjšin je treba spoštovati

To naj velja tudi na področju informiranja

TRST - Včerajšnji obisk predstavnikov SKGZ na uredništvu italijanskega programa TV Koper - Capodistria je bil ponovna priložnost, da se potrdi veljavnost nekaterih osnovnih načel, ki morajo spremljati ureničevanje pravic manjšin na področju informacije. Če se ta načela v odnosu do italijanske skupnosti v Sloveniji skušajo zanašati, ni mogoče pričakovati, da bo manjšina to sprejemala krizem rok, saj gre v prvi vrsti za dosledno spoštovanje ustavnih obveznosti.

Vodja »odбора za sindikalno pripravljenost« kopske televizije redakcije Tatjana Juratovec je pri informaciji o nastalem položaju izhajala iz dejstva, da je bila kopska televizija ustanovljena kot medij italijanske manjšine, cesar vodstvo TV Slovenija noče razumeti in sprejeti. Dvakrat je splošni del poskus sprejetja novega statuta RTV, ki ga vodstvo v Ljubljani vsiljuje, kljub temu, da je v končni fazi izdelava novega državnega zakona o RTV, ki predvideva tudi ureditev vprašanja avtonomije italijanskega programa.

Tatjana Juratovec je podčrtala nekorektno ravnanje vodstva RTV Slovenija, ki skuša uveljaviti novo programsko shemo, kljub temu, da je tudi skupščinska komisija za narodnosti tak pristop zavrnila. Italijanski manjšini se povsem neupravičeno očita nacionalizem in se obenem prikriva dejstvo, da bi italijanska redakcija z načrtovano shemo RTV Slovenija izgubila svojo programsko in funkcionalno avtonomijo.

Tatjana Juratovec je skupno s kolegi izrazila pripravljenost na pogovore, pojasnjevanja in argumentacije sprejetih stališč, povedala pa je tudi, da bo italijanska redakcija vztrajala, da ne sme priti v programski shemi do nobenih sprememb, dokler ne bo sprejet novi zakon o RTV.

Predstavnika SKGZ Udovič in Premru sta na srečanju izpostavila stališče, da so poteze, s katerimi se skušajo poriniti nazaj ze pridobljene pravice italijanske manjšine na področju informiranja nevarne in neodgovorne, vodstvo TV Slovenija pa se pri uvajanju nekaj ur programa za

Slovence v Italiji na račun italijanskega programa ne more sklicevati na slovensko manjšino, ker o tem s Slovenci v Italiji ne obstaja nikakršen javnostni znan dogovor.

Manjšini morata pri vsakršnem dogovoru odigrati vlogo subjekta, brez spostovanja tega načela pa je vsak stopopek, ki ju zadeva, nesprejemljiv. Predstavnika SKGZ sta obenem izrazila mnenje, da je pritisk na italijansko redakcijo TV Koper - Capodistria lahko tudi resna ovira za razvoj dobrih odnosov med Italijo in Slovenijo, posledice pa bi utegnili najbolj občutiti ravno obe manjšini.

Na srečanju je bilo izrečenih mnogo kritičnih pripomb na račun načina, ki ga nekatera sredstva množičnega obveščanja v Sloveniji uporabljajo pri obravnavanju tega vprašanja. Prikazovanje stališč italijanske redakcije in italijanske manjšine kot neupravičenih in prenapetih gotovo ne koristi krepitvi splošne zavesti o legitimnih in ustavnih zahtevanih pravicah italijanske manjšine, temveč spodbuja celo posamezne izpade narodnostne nestrpnosti.

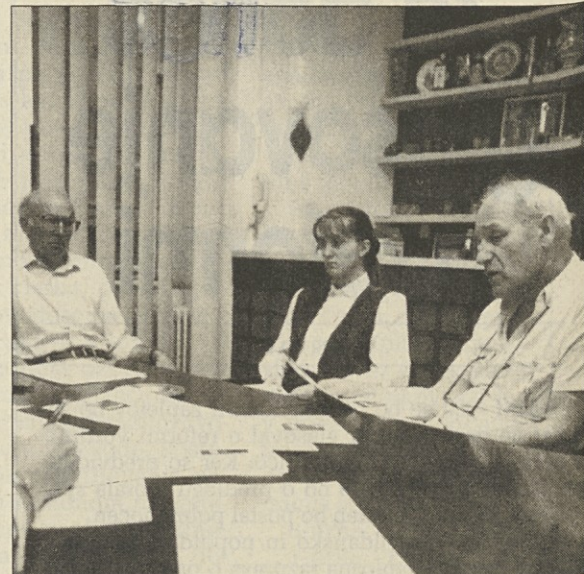
TRST / PREDSTAVILI SO JIH SINOČI

Teme in ljudje letošnje Drage

Predstavili tudi 3. Drago mladih

TRST - Letošnji, 28. studijski dnevi Draga bodo 3., 4. in 5. septembra v parku Finzgarjevega doma na Opcinah pri Trstu, dan prej pa se bo prav tam pričela 3. Draga mladih, ki bo prav tako trajala tri dni, zaradi česar se bo delno prepletala s »starejšo«. Obe prireditvi sta bili predstavljeni javnosti sinoči na tiskovni konferenci na sedežu Društva slovenskih izobražencev v Trstu.

Kot je povedal predsednik DSI Sergij Pahor, bo Draga '93 ostala zvesta svoji dolgoletni in ugledni tradiciji, skušala pa bo tudi ponuditi kaj novega, v skladu z znameniti časa. V petek, 3. septembra, bo ob 17.30 po otvoritvi studijskih dnevov predaval »ambasador slovenske kulture v Parizu« Evgen Bavcar na temo »Pariški pogled na Slovenijo«. V soboto bo ob 16. uri stekla okrogla miza pod naslovom »Biti manjšinec danes«, za njo pa bodo razpravljali urednik Miran Korusa in sindikalist Mario Ravalico iz Trsta ter esejist Milan Gregorič in knjižničarka Amalia Petronio iz Kopra. V nedeljo bo ob 10.30 na spredu predavanje Vinka Potocnika na temo »Zakaj ostajam kristjan«, zadnji predavatelj pa bo inz. Igor Sencar, ki bo z

S predstavitev Drage 93 (foto Ferrari/KROMA)

zacetkom ob 16. uri govoril o »družbi in mitu«. Drago mladih je predstavila Breda Susic, predsednica Mladinskega odbora Slovenske prosvete iz Trsta, ene izmed treh organizacij prirediteljic. Ostali dve sta Združenje katoliških študentov AMOS iz Maribora in Medškofijski odbor za studente iz Ljubljane. Prireditve se bo pričela v četrtek, 2. septembra, ob 17. uri s predavanjem Toneta Levsteka z Dunaja na temo »Vpliv družbenih občil na zavest sodobnega cloveka«, zvečer pa bo odrska igra »Gospodje in tovarši« v izvedbi dramske skupine A. M. Slom-

sek iz Ponikve pri Celju. V petek dopoldne bo z začetkom ob 9. uri okrogla miza o »razmerju med vzgojo in izobraževanjem«, za katero bodo razpravljale prof. Marta Ivašič iz Trsta, prof. Angelca Zerovnik iz Ljubljane in teologinja A. lenka Sverc iz Maribora, popoldne ob 14.30 pa bo spregovoril rektor Univerze v Ljubljani dr. Miha Tisler o »avtonomnosti in univerzalnosti univerze«. Drago mladih se bo nato vključila v Drago »starejših«, le da bo v petek zvečer imela v gosteh kantavtorja Tineteta Mlakarja, naslednjega dne pa se bo zaključila z izletom.

NOVICE

Demattè novi predsednik RAI

RIM - S štirimi glasovi in enim vzdržanjem je pred kratkim imenovan petclanski upravni svet RAI včeraj imenoval novega predsednika državne RTV ustanove, 51-letnega univerzitetnega profesorja Claudia Demattèa, doma iz Trenta. Demattè je prorektor milanske univerze Bocconi, kjer je tudi redni profesor ekonomije finančnega posredništva, pri lombarski zvezi industrijcev pa je konzulent za strateško vodenje podjetij in bank. Ob imenovanju, ki so ga ugodno sprejeli vsi direktorji radijskih in televizijskih dnevnikov, je novemu predsedniku čestital tudi predsedniku poslanske zbornice Napolitano.

FJK: predstavili revijo o teritoriju in okolju

TRST - Na sedežu deželnega odbora so včeraj predstavili zadnjo številko revije »Regione cronache FVG«, ki jo izdaja tiskovni urad deželne vlade. Revijo je s sodelavci tiskovnega urada predstavil predsednik Vinicio Turello, ki je med drugim poudaril, kako dezelna uprava v svojem delovanju teži k temu, da bi se FJK razvila na vseh področjih. Zadnja številka revije obravnava predvsem vprašanja odnosov med splošnim razvojem in zaščito okolja.

Trzaské hitre ceste bo vzdrževal ANAS

TRST - Vodstvo družbe ANAS, dezelna odborinika Bruno Longo in Carmelo Calandruccio, trzaski zupan Giulio Staffieri in zastopstvo družbe Autovie Venete so dosegli včeraj v Rimu sporazum, po katerem bo za vzdrževanje trzaskih hitrih cest skrbela družba ANAS. V novem prometnem zakoniku namreč piše, da je treba vse medkrajne ceste, ki povezujejo neko pristanišče z državnim cestnim omrežjem, smatrati za državne; to velja torej tudi za avtocestni odsek med sedmim pomolom in katinarskim vozliščem, kjer se ta odsek naveže na državno cesto 202. Isto velja tudi za vozlišče, kjer se spajata avtocesta A4 in cesta, ki pelje na letališče pri Ronkah. Do formalne rešitve tega vprašanja bo hitre ceste se naprej vzdrževala družba Autovie Venete.

Protestne manifestacije trgovcev v deželi FJK

TRST - Trgovci iz vse Furlanije-Juljske krajine bodo v prihodnjih tednih uprizorili vrsto protestnih skupščin proti davčni politiki rimske vlade, o kateri zatrjujejo, da jih naravnost davi. Če pa takšne skupščine ne bodo zalege, se bodo opredelili za ostrejšo obliko protesta. To so sklenili na zasedanju vodstvenega sveta Dezelne zveze za trgovino, turizem in storitve ob podkrepitvi zahteve, naj ministrski svet čimprej izpolni obljubo o ukinitvi tim. minimalne takse in davka ILOR. Trgovci in turistični delavci zahtevajo tudi sicer povsem drugačno gospodarsko in finančno politiko, ki naj njihovim podjetjem omogoči nemoten razvoj in odpiranje novih delovnih mest.

VIDEM / NADŠKOF BATTISTI

Za drugačen odnos do KD

Potrebna je enotnost katoličanov a ni nujna znotraj stare KD

RUDI PAVSIC

VIDEM - Tudi v političnih krogih je vladalo zanimanje za dokument, ki ga je videmski nadškof pebral prejšnjo nedeljo v stolnici in ki nekako predstavlja programsko izhodišča Cerkve do civilne in politične družbe. Tisti, ki so si pričakovali neomejeno podporo Krscanski demokraciji in njenemu prizadevanju, da bi podkupninske afere ohranila pred nevihto, se je delno ustel. Nadškof Alfredo Battisti je v svojem posegu res podprl teze o enotnosti katoličanov in o skupnih strategijah, ni pa rekel, da je treba to storiti znotraj KD, kot je veljalo vse do pred kratkim.

In ne samo to. Do političnih potez KD, kakor tudi do drugih vladnih strank, je bil videmski nadškof dokaj jasev in kritičen, čes da so politiko izkoriscale za osebne interese in nemoralna dejanja. To je veljalo tudi znotraj KD, ki je v zadnjih dvajsetih letih zasla s prave poti. To je toliko hujše, če pomislimo, da so se pristasi te stranke sklicevali na kristijanske vrednote.

Današnja naloga katoličanov je v odločilni aktivizaciji na družbenem in političnem področju. Cerkve ne sme ostati ob strani in pasivno slediti zdajšnji fazi razvoja in družbenih sprememb. Njeno delo mora biti usmerjeno predvsem v civilno družbo, ki se vse bolj uveljavlja in odločilno vpliva tudi na politič-

no stvarnost.

V tej viziji pa je enotnost katoličanov se kako potrebna.

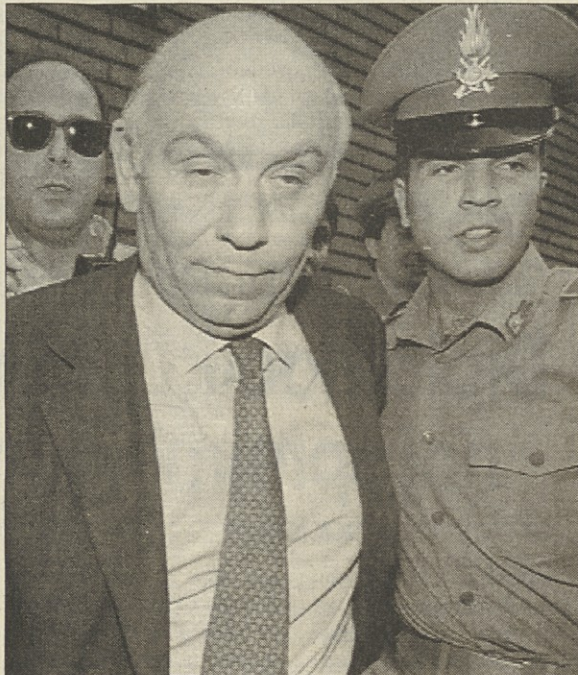
Skofove besede so takoj sprožile vrsto komentarjev in ugiibanj. Videmski pokrajinski tajnik KD Bruno Tellia, ki je zelo blizu skofiji, je ugotovil, da nadškof ni moral povedati ničesar drugega od tega, kar je rekel. Razkroj znotraj KD je razviden in njegova zavezitev je mogoča le ob enotnosti katoličanov. Na tej osnovi je treba zaceti graditi novo stranko, ki je lahko tista, ki jo v Venetu zarisuje Rosy Bindi, ali ona, za katero si prizadeva Mino Martinazzoli. Manj »prizanesljivi« do videmskega nadškofa pa so tisti demokristjani, ki so stranko že zapustili in se raje opredelili za Segnija oziroma Orlanda. Glede izrečenih besed ugotavljajo, da je Alfredo Battisti navezadnje ponovno vrge KD resilni pas ne upostevajoc nove stvarnosti, ki je nastala znotraj katoliškega sveta.

Dezelni tajnik DSL Elvio Ruffino izraza zadovoljstvo, da je videmski nadškof vendarle spoznal, da KD ne predstavlja več središče političnega in družbenega dogajanja. Potrebno pa je, da videmska Cerkve te ugotovitve povsem osvoji in da opusti privilegiran odnos do KD.

KORUPCIJA / PO JUNIJSKEM NALOGU O PREVENTIVNEM PRIPORU

Ligresti se je javil finančnim stražnikom in je spet prost

Dolgo zasliševanje - Podjetniku niso odvzeli potnega lista

Salvatore Ligresti zapuša kasarno finančnih stražnikov

MILAN - Znani podjetnik Salvatore Ligresti, proti kateremu so 30. junija izdali nalog o preventivnem priporu zaradi korupcije in ki je zaradi tega pobegnil neznan kam, se je včeraj sam javil milanskim finančnim stražnikom in zdaj je spet na prostosti. Kot je znano, so ga v okviru preiskave o nezakonitih poslih med zavarovalnico SAI in ustanovo ENI obdolžili, da je »pospravil« polnih 12 milijard lir in z njimi ustvaril sklad, iz katerega naj bi črpal denar za podkupovalnine oziroma za to, da bi na ta način pripravil kar največ uslužbencev Enija do tega, da bi se zavarovali pri družbi SAI. Od tod nalog o priporu, ki ga je

po naročilu javnega tožilca Fabia De Pasqualeja podpisal sodnik za predhodne preiskave Maurizio Grigo.

Ligresti je zatem izginil, včeraj zjutraj pa se je nenadno javil v milanski kasarni finančne straže in dejal, da je na razpolago sodstvu. In res sta ga zaslislala tako De Pasquale kakor Grigo, zasliševanje pa je trajalo kar pet ur in pol. Kaj vse je podjetnik izpovedal, se ne ve, dejstvo pa je, da je sodnik Grigo takoj po zaslišanju preklcal nalog o preventivnem priporu in Ligrestiju dovolil na prostost. Ne samo, niti odhoda na tje mu niso prepovedali, kot je pojasnil novinarjem njegov branilec Amodio.

PATRONAT INAC SVETUJE

Prišteti prispevki niso jamstvo

Vprašanje: »Nikakor mi ne gre v račun, da dobivam le tisto siromasno minimalno pokojnino INPS, čeprav sem trdo delala celo življenje. Vsa leta nisem bila zavarovana, vseeno pa bi morala po mojih računih dobiti kako liro več. Najprej mi je brat približno stiri leta placeval kmečke prispevke, nato sem delala pri neki družini kot pomočnica in gospodinja mi je skoraj dvajset let placevala prispevke in mi tudi dala potrdilo o postnem placilu. Leta 1985 sem dobila najnižjo pokojnino z oznako VR, nato pa mi na papirju niso naredili prošnje, da bi dobila še kak dodatek, saj sem po priznanju pokojnine se

dve leti delala pri omenjeni družini. Se strinjate, da bi imela pravico do višje pokojnine?«

M.P.

Verjetno pričakujete pritrilen odgovor, vendar pa je pridobitev višjega pokojninskega zneska veliko bolj problematična, kakor pa izgleda na prvi pogled in kot bi narekovala zdravna pamet. Pri tem moramo upoštevati poseben režim, ki velja za minimalne pokojnine. Ob izračunavanju pokojninske osnove na podlagi opravljenih delovnih dobe in odgovarjajočega povprečja v zadnjih letih INPS določi na papirju realno vrednost pokojnine, ki pa ne

more biti nižja od po zakonu določene minimalne pokojnine, in v tem primeru si zavod prevzame finančno breme, da prizna se dopolnilni delež, ki je neke vrste socialna podpora upokojencu, da se mu zajamci določen znesek za preživetje.

Nasa bralka ima sicer akreditiranih več kot petnajst let zavarovalnih prispevkov, ki pa so bili placani v sklad kmečkih zavarovancev in družinskih pomočnic, se pravi dveh kategorij, ki sta do pred nekaj leti placevali dokaj nizke in skoraj simbolične socialne dajatve. Zaradi tega je bila kmečka pokojnina (oznaka kategorije VR potrjuje, da so bili kmečki prispevki od-

ločilni za pridobitev pokojnine in prispevkov iz naslova družinske pomočnice je bilo manj kot 15 let) zanesljivo zelo nizka (verjetno okoli 50.000 lir) in INPS je tako prispeval sorazmerno visok dopolnilni delež, da je bila postavljena v izplačilo minimalna pokojnina. Prav zato je teoretični dodatek na podlagi novih zavarovalnih prispevkov ostal le na papirju, tako da se je povečala osnova, ki pa je bila še vedno nižja od minimalne pokojnine. Takšni so pač mehanizmi in pristjeje prispevkov ne navrže vselej višje pokojnine (to se zgodi le, če je pokojnina višja od minimalne). (B)

RADIJSKA POSTAJA

Droit de Parole se bo spet lahko oglasila

BARI - Radijska postaja Droit de Parole, ki je oddajala na južnem jadrnu z vlačilca, bi se lahko v kratkem spet oglasila.

Tako sta napovedala direktorica poročil Dragica Ponorac in njen pomočnik Dzervad Sabjakovic. Delo radijske postaje je podprl apuljski deželni svet, ki je zahteval od italijanske vlade, naj vsaj zacasno dodeli ladiji italijanskega zastavo in ji omogoči zopetno oddajanje.

Obenem pa je svet Crne gore, s katero sodeluje, zahteval naj umakne prijavo, s katero je skupaj s Srbijo dosegla, da je mednarodno telo za radijske frekvence prisililo Droit de Parole k molku.

PREISKAVA / KRŠITEV ZAKONA O JAVNEM FINANSIRANJU STRANK

Jamstveni obvestili Richettiju in Rinaldiju

Na hodniku pred sobo tržaškega sodnika...

MARJAN KEMPERLE

Prokleti dež! Ulil se je prav v trenutku, ko je namestnik javnega tožilca Antonio De Nicolò prijazen, a odločno odslavljal novinarja, čes da ima polne roke dela. V njegov sobi st. 251 v drugem nadstropju tržaške sodne palače je imel »gosta«: odvetnika in priletnega moškega, ki je očitno cakal na zaslišanju. Ob taki plohi je odveč pohiteti do daleč parkirane avtomobila, saj tč vsega premoci; bolje bo pocakati kar na hodniku pred sobo-zasliševalnico v udobno obloženem stolu. Morda pa se bo iz kakanja se kaj izcimilo, morda bo mogoče se kaj izvedeti o razpletih preiskave o podkupovanjih, ki je včeraj spet zajadrala v demokristjanske vode.

Malo po 6. uri so tržaški finančni strazniki potrkali na vrata stanovanja bivšega tržaškega župana Franca Richettija. S sabo so imeli dovoljenje za hisno preiskavo, ki jo je podpisal namestnik javnega tožilca Piervalerio Reinotti, pa tudi jamstveno obvestilo, v katerem ga sodstvo seznanja, da je osumljen kršenja zakona o javnem finansiranju strank. Ob isti uri se je podoben vrvež dogajal tudi na domu bivšega demokristjanskega deželnega odbornika za finance Daria Rinaldija. Tudi on je prejel

jamstveno obvestilo s podobno vsebino. Po pregledih so finančni strazniki zapisali v zapisnik, da niso našli ničesar sumljivega. Tako Richetti kot Rinaldi (kateremu so preiskali tudi urad na Dezeli) sta izdala sporočili, v katerih zanikata vsakršno vpletenost v afero. Včeraj je bil v »osrednju« sodne kronike se en tržaški protagonist podkupniške afere. Bivšega tržaškega podžupana Augusta Segheneja so izpustili iz zapore v hisni pripor. Socialističnega predstavnika so vdrugič zaprli 22. maja letos pod obtožbo izsiljevanja v zvezi z afero o gradnji depuratorja pri Zavljah.

Richetti, Rinaldi, Seghene, sama znana imena tržaške politične scene... Skozi zaprta vrata tožilceve sobe začno v spremstvu skropenja dežja po sipi kapljati druga imenitna imena. Prisluhniti ali si zatisniti ušesa? Hamletski dvom, ki si ga je Manzoni zastavil z imenitnim vprašanjem o moralnosti ali nemoralnosti prisilskovanja Don Rodrigovega služabnika, za novinarja ne more obstajati. Poklic je poklic, in pero že beleži najbolj jasne besede na papir.

»Hotel bi vedeti, zakaj je izbira padla na gospoda X?«

»Poznal sem ga, bil je tajnik...«

»Hotel bi, a me je sram. Hotel bi vam povedati, da sem jaz dobil 15, medtem ko so drugi imeli 300... Upepeljevalnik, podvodna cev, jaz sem se vzdržal.«

»Zakaj ste izbrali gospoda Y?«

»Ker mi je vlival zaupanje. Ko je bil pokrajinski tajnik smo izvedli več projektov.«

»Kaj prav on?«

»To je bilo vse odvisno od strankinih struj. Gospod Y je bil primeren z gospodom Y, ne pa z gospodom Z. Njegova leva struja je bila primerna za levo strujo gospoda X, ne pa za centristično strujo gospoda Z.«

Hrup snazlik je zmotil poslušanje. Ko so postali glasovi za vrati spet jasni, je vprašanje o izbiri sledil odgovor: »Ker je bil dolgo let pokrajinski tajnik in je imel številna poznanstva v drugih strankah.«

Zaslišanec je takole nadaljeval: »Moji stranki sem ponudil 65 tisoč glasov. Drugi podjetniki so ponudili mnogo manj...«

»Veste, ce je bil gospod W obveščen?«

»Ne, ne vem, tega nisem nikoli vprašal.«

»Vi niste vprašal za imena?«

»Ne, niso mi služila.«

»Kako se počutite?«

Dobesedno: »Serenoincavalto...«

»Povejte mi se nekaj. Mogoče veste kaj več kot nekateri drugi. Gospod Z se je v Milanu srečal z različnimi osebnostmi: je gospod Z vpleten?«

»Ne vem.«

»Odgovarja resnici, da ste se srečali s Citaristijem?«

»Ne.«

Slrsati je bilo nato hrup tiskalnika. Očitno je natiskal zapisnik, ki ga je sodnik prebral zaslišancu. Pred slovesom je vprašal gosta: »Kako boste sedaj vi podjetniki... Nekoc je bilo dovolj, da ste sli k Citaristiju...«

»Sedaj me nihče več ne pozdravlja... A povejte mi: ali bo lahko moje nadaljnje življenje mirno in vedro?«

Odgovor je preglasilo skrtanje kljuka. Vrata so se odprla in sodnik se je poslovil od tržaškega podjetnika.

V poldrugi uri so se oblaki izcedili, pokukalo je sonce, ki je sodnik zaprl vrata za sabo pa je bilo na velikem hodniku slišati le se saksofon Johana Coltranea, ki se je razlegal iz sobe drugega sodnika tržaskih »cistih rok«, Piervaleria Reinottija, ljubitelja jazza in saksofona...

POKRAJINA / PO UMESTITVENI SEJI

Tudi Severna liga podpira Sardosa

Prepovedano tudi, kar je bilo doslej dovoljeno

Sardos Albertini je včeraj prisegel pred prefektom

Prva seja pokrajinskega sveta je potekala po že vnaprej znanem scenariju. Nova uprava bo budno čuvala, da ne bo nihče ogrozil ali postavil v dvom italijanske identitete Pokrajine, program odbora so podprli tudi fasisti, predsednik Sardos Albertini ni dovolil Nives Kosuti, da bi na kratko pozdravila v slovenscini. Edino »razglašeno« noto predstavlja pozitiven glas novi koaliciji, ki je nepričakovano prišel s strani Severne lige, potem ko je slednja med volilno kampanjo stalno opozarjala na nevarnost nadvlade nacionalistične desnice. Zadržanje Severne lige je v marsicem nerazumljivo, saj se Bossijevo gibanje pri nas predstavlja tudi kot alternativna sila Listi za Trst. To očitno velja le za občino Trst, na Pokrajini pa je drugače.

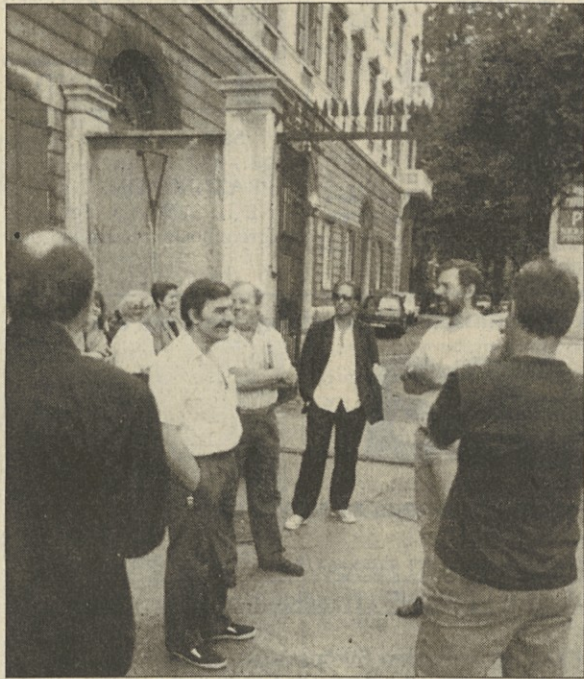
Sardos Albertini, ki je včeraj prisegel na Prefekturi, je odvzel besedo Kosutovi, ces da zakon ne dovoljuje rabe slovensčine na sejah pokrajinskega sveta. Ce bo ta zakon kdaj odobren, je dejal predsednik, ga bom jaz prvi spoštoval, to tedaj mora biti uradni jezik edinole italijanscina. Pri tem gre poudariti, da je nameravala svetovalka DSL le pozdraviti v svojem materinem jeziku, kar je bilo na prvih

sejah doslej omogočeno vsem svetovalcem slovenske narodnosti. Zaradi tega se dvorana pokrajinske skupščine ni porušila. Sardos Albertini ni dovolil niti slovenskega pozdrava in s tem, ce je bilo sploh potrebno, pokazal tudi svojo kulturno zaprtost. O programu odbora ni kaj dosti povedati. Gre v bistvu za volilni program Liste za Trst, ki si poleg ohranitve italijanske identitete, prizadeva tudi, da bi Pokrajina dobila posebno, pravno avtonomijo. Po vzoru tiste, ki jo uživata Trento in Bozen. Ce ne bo dezelno slej ravno sodišče prej ali slej razveljavilo junijskih volitev, bo desničarska koalicija stiri leta vodila Pokrajino. To sodi med novosti nove volilne zakonodaje, s katero se je treba pac sprijazniti. Spremenila se je vloga uprave, ki ima za sabo trdno vecino LpT, MSI in, sodec po prvi seji, tudi Severne lige, spremeni pa se je tudi vloga opozicije. Krscanska demokracija si je ze na prvem zasledanju pokrajinskega sveta pilatovsko umila roke, ceprav je njen nacelnik Bartoli kritiziral program novega predsednika. Pri glasovanju pa mu je zmanjkalo politični pogum in se je zato vzdržal.

STOCK / PO MARATONSKIH POGAJANJH Z VODSTVOM PODJETJA

V tovarni Stock dosegli sporazum Po petih dneh stavke danes na delo

Tovarniški svet ocenjuje sporazum kot dober rezultat za zaposlene

Delavci tovarne Stock na Trgu Škorklja (Foto Ferrari)

V tovarni Stock v Zavljah bo po skoraj teden trajajočem prisilnem premoru proizvodnja danes spet stekla. Zaposleni bodo ob koncu meseca prejeli nekoliko lažjo placilno ovojnico, saj se jim bo pet dni stavke gotovo precej poznalo, toda njihova odpoved ni bila zaman, saj so končno le prisli do sporazuma z vodstvom podjetja.

Da pa zadeva ni bila lahka dokazuje že dejstvo, da so pogajanja trajala dolgh osem ur. Začela so se ob 9. uri na sedežu Zveze tržaskih industrijcev na Trgu Škorklja, kjer so se sestali predstavniki pokrajinskih konfederalnih in sektorskih tajnistev CGIL, CISL, UIL, predstavniki organizacije tržaskih industrijcev in

vodstva podjetja Stock. »Dogovorili smo se za ponovno odprtje pogajanj v podjetju,« nam je po srečanju povedal Riccardo Devescovi iz pokrajinskega tajništva CGIL, »zastopniki Stocka pa so pokazali pripravljenost za dosego sporazuma.«

In tako se je tudi zgodilo. Komaj se je končalo srečanje s CGIL, CISL in UIL, je direkcija podjetja sklicala clane tovarniškega sveta in začela so se peturna pogajanja, ki so končno le obrodila sadove.

»Konfederalni tajniki so nam utrlj pot,« je izjavila clanica tovarniškega sveta in tajništva sektorskega sindikata CGIL Emilia Gec, ki je prepričana, da je bil dosežen dober sporazum za zaposlene.

Podjetje se je v prvi vrsti obvezalo, da bo ohranilo sedanje število zaposlenih in da bodo delovni ritmi ostali taki, kot jih je predvideval prejšnji dogovor, za vsako spremembo pa se bo direkcija posvetovala s sindikalnimi predstavniki zaposlenih. Glede spornega vprašanja pomanjkanja osebja za pretovarjanje bo podjetje preverilo, ali ga je dovolj, obe strani pa se bosta znova sestali po bližnjem podpisu sporazuma o cenih dela.

Ozračje v tovarni Stock so je torej umirilo, sindikatom pa je uspelo priti do sporazuma pred kolektivnimi počitnicami, na katere se bodo 1. avgusta odpravili veliko bolj brezskrbno. (vb)

CENA DELA / SPORAZUM NA IZPITU

Pozitivni prvi odgovori baze

Preverjanje razporeditve med delavci se bo končalo 21. t.m.

Poleg problemov s posameznimi proizvodnimi obrati, tacas tudi tržaške sindikate doboda zaposluje dogovor o ceni dela. Kot znano, je njegov podpis - po sporazumu, doseženem 3. julija - predviden za 22. t.m., do tega datuma pa se mora o sporazumu izreči sindikalna baza. To se bo zgodilo oziroma se dogaja na skupščinah posameznih delovnih kategorij, ki so se zacele v tem tednu in se bodo morale končati do 21. julija. Na njih bodo vsi neodvisni zaposleni, torej tudi uradniki, prejeli podrobno informacijo o dogovoru, nato pa se bodo o njem izrekli z glasovanjem. Rezultati teh glasovanj, ki bodo po prvih izidih sodec v glavnem

pozitivni, bodo morali prispeti na sedeze vseh državnih tajnistev CGIL, CISL in UIL do 22. t.m., torej dneva, ko se bodo sindikati spet sestali s Confindustrio in vlado in v primeru pozitivnega odgovora sindikalne baze sporazum tudi podpisali.

Tržaška CGIL je posvetovanja začela komaj pred dvema dnevoma, za sedaj pa sta znana samo podatka za eno od skupšin Delavskih zadrug (COOP), kjer se je 50 zaposlenih praktično soglasno izreklo za sporazum, in za Obcino Dolino, kjer se je skupščina udeležila 28 na skupaj 50 zaposlenih, rezultat pa je bil prav tako soglasno pozitiven z enim samim vzdržanim glasom.

POLITIKA / IZJAVA GIORGIA DEPANGHERJA (DSL)

Za široko zavezništvo demokratičnih sil pred devinsko-nabrežinskimi volitvami

»Dario Locchi predvideva, da bo volilna kampanja za oblikovanje novega devinsko-nabrežinskega občinskega sveta potekala v znamenju etnično nasprotujočih si skupin, ni pa mogoče razumeti, ce se Krscanska demokracija tega boji ali pa ce s tem grozi.« To je izjavil bivši devinsko-nabrežinski svetovalec Demokracije stranke levice Giorgio Depangher in nadaljeval takole: »Demokratska stranka levice si bo prav gotovo prizadevala za izoblikovanje široke združbe naprednih sil, ki jo bodo

sestavljali tako italijanski kakor slovenski občani, prav tako pa je gotovo, da bo spodbujala soocenje okoli konkretnega in uravnoteženega programa.«

Etnično »kontrapozicijo« je treba seveda precciti, vendar bo to po Depangherjevemu mnenju odvisno prav od dobre volje demokratičnih sil, ki se bodo morale v tem smislu angazirati že v prihodnjih tednih. »Cemu se ne bi zacele že sedaj zavzemati za urednictev pravega pakta med demokratičnimi političnimi silami in to ne

glede na pripadnost posameznikov takšni ali drugačni volilni skupnosti,« se vprašuje predstavnik Demokracije stranke levice ob ugotovitvi, da bi bilo mogoče na ta način izdelati nekaj temeljnih pravil igre, ki bi upoštevala nacelo o sožitju na občinskih tleh. »To bi prispevalo k prevladi civilnega soocanja okrog stvarnih problemov, ki so prisotni v devinsko-nabrežinski občini, obenem pa osamilo »strumentalna« in nacionalistična stališča,« je se dodal Giorgio Depangher.

SODNA KRONIKA

Rinalda Torisinija obsodili na štirinajst let ječe

Sodnik za preliminarne preiskave Vincenzo D'Amato je včeraj obsodil na štirinajst let zapora Tržacana Rinalda Turisinija, nekdanjega geometra deželne uprave. Vincenzo D'Amato je Rinalda Turisinija po dolgi sodni preiskavi spoznal za krivega umora Irma Lubiana. Slednjo so lanskega 7. novembra odkrili zadušeno v avtomobilu, ki je bil parkiran na tržaskem Krasu. Obsojeni Turisini bo moral tudi odplačati sodne rodnike žrtve, ki so se na procesu prijavili kot prizadete stranke. Možu

Irme Lubiana bo moral izplačati 80 milijonov lir, sinu 130 milijonov lir, 10 milijonov lir pa bratu.

Po zaključeni razpravi na procesu je javni tožilec Piervalerio Reinotti zahteval, da se Turisinija obsodi na 16 let ječe, ne da bi upoštevali okoliščine o povrnitvi odkodnine. Odvetniki, ki so branili Rinalda Turisinija pa so zahtevali, da ga namesto namernege umora obtoži nenaumernege umora. Poleg tega so zahtevali, da se obtožencu dodeli najnižja možna kazen.

PRETURA / AKTI NA TOŽILSTVO

Teniška igrišča v Tmrovci: Stanislav Švara obsojen

Tržaski pretor Manuela Salva je včeraj obsodil Stanislava Švaro iz Tmrovce na tri mesece pripora in 40 milijonov lir globe zaradi kršenja gradbenih določil, popolnoma pa je oprostila bivšega devinsko-nabrežinskega župana Bjana Brezigarja - ki ga je obtožnica bremenila istega prekrsa - ker ni zakrivil kaznivega dejanja. Obenem je odredila predajo aktov tožilstvu za nadaljevanje preiskave proti tehnikom devinsko-nabrežinskega tehničnega urada in nacrtovalcem »spornih« te-

niskih igrišč v Tmrovci. Švara in Brezigar sta se znasla na zatozni klopi prav zaradi teniških igrišč, ki jih je nameraval Švara zgraditi leta 1990 v Tmrovci. WWF je vso zadevo prijavil sodiscu, ker naj bi zemljišče sodilo v zašciteni obmocje. Gradbeno dovoljenje je v odsotnosti župana Locchija podpisal Brezigar, ki je bil takrat podžupan. Javni tožilec je za oba zahteval 4 mesece pripora in 44 milijonov lir globe, pretor pa je razsodil drugače, saj je odredil Švari milejšo kazen, Brezigarja pa popolnoma oprostil.

NOVICE

Poučen seminar konzorcija MIB

Sok terapija na podlagi liberalizacije cen in trgovanja s tujino, obrzdanja kreditov, zmanjšanja proračunskega deficita in privatizacij podjetij ni v Rusiji rodila zazenih rezultatov, ker so ti ukrepi le se pospesili inflacijo in sprožili recesijo. To je povedal direktor Instituta za gospodarske odnose s tujino pri moskovski Akademiji znanosti Stepan Sitarayan na dvodelnem seminarju tržaškega konzorcija MIB (Master International Business), ki je bil posvečen Rusiji oziroma gospodarstvu iz sklopa nekdanjega Sveta za vzajemno pomoc (SEV), ki je bil vzhodna inaciaca EGS. Sitarayan meni, da je potrebna zdaj v Rusiji strogo selektivna gospodarska politika, ki naj gre na roko samo nekaterim proizvodnim panogam, sicer zlasti na energetskem in širokopotrošnem podroccu. Toda le-tem gre dodati se železniške in pomorske prevoze, je pribil vicedirektor departmana za industrijsko promocijo pri dunajskem Unidu Ernest Obminski, saj je po razkroju SZ Rusija zgubila 40 odstotkov pristanic ob Crnem in Baltiskem morju.

Novi študijski smeri na Univerzi v Trstu

Na gospodarski fakulteti tržaške Univerze stece ta v tem akademskem letu dve novi prvostopenjski diplomski smeri: »Ekonomija mednarodne trgovine in valutnih trzisc« ter »Statistika in informatika za podjetja«. Pridruzujeta se ze utecenima prvostopenjskima smerema »Ekonomija in trgovina« ter »Statistčne vede« in stirim drugostopenjskim (»Ekonomija in upravljanje podjetij«, »Ekonomija in upravljanje turistčnih storitev«, »Upravljanje zivliskih podjetij« in »Statistika«). Obenem je Univerza uvedla se eno novost, in sicer predpvis v prvo leto, ki bo možen od 1. avgusta do 6. septembra; ta ne daje avtomatične pravice do vpisa, kajti ce bo število vpisanih preseglo določeni prag, bodo morali interesei opraviti nekaksen sprejemni izpit in to okoli 20. septembra.

Triletni načrt CIPE za geofizikalni observatorij

Medministrski odbor za gospodarsko nacrtovanje (CIPE) je včeraj sprejel triletni finančni nacrt (1993-1995) za tržaški geofizikalni observatorij. CIPE je pozitivno ocenil poročilo ministra za znanstveno in tehnološko raziskovanje Colomba glede programa tržaške ustanove. Le-ta bo v letošnjem letu prejela 14, 1 milijarde lir, prihodnje leto 16 milijard lir, leta 1995 pa 17 milijard lir. Sestel se je tudi medministrski odbor za industrijsko nacrtovanje (CIPI), ki je med drugim podaljšal dopolnilno blagajno za biveše uslužbenke skedenjske železarnice.

V prihodnjih dneh vrsta zasledanj rajonskih svetov

V prihodnjih dneh se bo sestalo kar sedem rajonskih svetov. Danes, ob 12. uri, bo zasledal zahodnokraski, ki ga je sklical predsednik Dušan Krizman; med drugim bo razpravljal o urbanističnem nacrtu za promet, o pravilniku trgovinskih obratov ter o osnutku novega pravilnika rajonskih svetov. Prihodnji ponedeljek, ob 19. uri, bo na sedezu v Ul. Caprin zasledal rajonski svet za Sv. Jakob, istega dne (ob 20. uri) pa tudi rajonski svet za Skedenj-Carobolo. Seja rajonskega sveta Rojan-Greta-Barkovlje bo 16. t.m., istega dne se bo sestal tudi rajonski svet za Kolonjo-Skorokljo. Seja svetoivanskega rajonskega sveta bo 19. t.m., istega dne pa tudi zasledanje rajonskega sveta za Kjadin in Rocol.

Govorica oblakov

Oblaki, ki so se včeraj poigravali nad Tržaskim zalivom, so zarisali na nebu sugestivne podobe, hkrati pa opozarjali, da se atmosfera po pohodu hladnega zraka se ni umirila in da gre pričakovati se kaksno ploho. (Foto Ferrari/KROMA)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779669 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958

Dopisništva: Cedad, Ul. Ristoni 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NVA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno narocniška služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publistel
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, visina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zabvale in sozajja po formatu IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 45 SIT
Narocnika za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesecna 1.300 SIT, placilja preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodiscu v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zveze casopisnih založnikov FIEG

REPNIČ / SKROMNA UDELEŽBA

Dražbo bodo ponovili

Prodaja slik v dobrodelne namene bo spet v soboto

Plemenita pobuda umetniške skupine Ve. Tre.Ra, ki je v ponedeljek pripravila v občinski galeriji v Repnici javno dražbo 37 originalnih slik dvajsetih uveljavljenih likovnih umetnikov iz nase dežele in Slovenije, ni doživela tišega uspeha, ki bi si ga zaslužila. Obiskovalcev, radovednežev, ljubiteljev umetnosti, skratka potencialnih kupcev je bilo bolj malo in tako so kljub prizadevanjem voditelja Sergija Brossija iz Trsta in glavne pobudnice Mihaele Velikonja odšli le 9 uokvirjenih umetnin. Problem vsakakor ni bila cena, saj je bila izključna cena z desetodstotnim povečanjem izredno ugodna (le tretjina realne vrednosti

likovne stvaritve). Umetniki so pristali na to pavcato »razprodajo«, da bi tako dali svoj plemenit doprinos k nabirki denarne pomoči za bosanske begunce, katere pestijo posledice krave vojne in velika človeška stiska. Slikarji in prireditelji dražbe so nameč sklenili, da bodo 70 odstotkov tako pridobljenih sredstev poklonili v dobrodelne namene ustanovi Caritas. Upajmo torej, da se bo v soboto, ob 20. uri v občinski galeriji v Repnici zbralo večje število obiskovalcev, ki bodo doživeli čar likovnih umetnin, naredili dobro kupčijo in obenem dali svoj doprinos za lajšanje težav ljudi, ki jih tako kruto tepe življenje. (B)

MAČKOLJE / MED PONEDELJKOM IN TORKOM

Vandali ponoči na pokopališču

Sile javnega reda uvedle preiskavo

Neznani vandali so v noči na torek vlomili na mačkoljansko pokopališče in na njem napravili precejšnjo škodo. Poskodovali so vrata kapele, pretrgali verigo spomenika padlim ter poskodovali oziroma oskrunili pet nagrobnikov. Gre za nagrobne domačine, in sicer treh družin Smotlak, ki jim po domače pravijo Pedonovi, Kovacevi in Čičevići, družine Stefančič in duhovnika Avgustina Zlobca (strica znanega pesnika Cirila Zlobca, ki je v tej vasi prebil svoja zadnja leta ter umrl leta 1973).

Vandalizem je odkrila gospa Olga Stojković, ko

je včeraj zjutraj šla pomoliti za rajne. Takoj je obvestila sile javnega reda, na samo pokopališče pa so včeraj dopoldne prisli občinski redarji ter uslužbenec tehničnega urada iz Doline, ki so nato tančno popisali nastalo škodo. Zapisnik bodo posredovali krajevnim oziroma sodnim oblastem.

»Gre za res neverjetno pocetje,« nam je povedal župan Marino Pecnik. »Za zdaj ne vemo, ali gre za delo narkomanov, političnih skrajnežev ali koga drugega. Ne razumem, kaj lahko privede človeka, da se tako znese nad grobovi. To je zaničanje vsake omike.«

Podobno se je izrazil tudi mačkoljanski župnik Zarko Škerlj. »Resnici na ljubo ni prvič, da dozivimo kaj takega. Kot sem preveril v župnijski kroniki, se je takšno vandalsko dejanje zgodilo že v noči med 3. in 4. julijem 1985. Tedaj so se neznanci znesli nad kapelico sv. Jozefa. Iz nje so vzeli kip in ga postavili na sredino ceste, samo kapelico pa poskodovali. Podobne, a manj hude primere smo zabeležili tudi pozneje, nikoli pa nismo zvedeli za krivce. Mogoče gre za narkomane iz drugih krajev, o katerih sem z slisal, da ponocni zahajajo k nam,« je se pistavil.

Vandalsko početje na pokopališču v Mačkoljah (foto KROMA)

NABREŽINA / KABARETNI VEČER

Krožek 91 se je od letošnje sezone poslovil z Želvo na okenski polici

O delu A.J. Eppenina »filozofirala kabaretista Andro Merkú in Paolo Pascutto

Želva na okenski polici je bil naslov kabaretnemu večeru, ki sta ga v Nabrežini uprizorila Andro Merkú in Paolo Pascutto. Dogodek - konferenca o življenju, delu in filozofiji Arthura Johna Eppenina - se je »pripletal« na dvorišču Petre in Richarda v nabrežinskih starih vasi, pobudnik pa je bil domači kulturni krožek 1991. Kaj je dalo Eppeninu sloves, kakšen je bil njegov filozofski nauk in predvsem, kaj dela želva na okenski polici, so zvedeli res številni gostje, ki so prisli v petek k Petri in Richardu.

Predstavo je uvedla Mariza Škerk. Krožek 1991 je s petkovo pobudo zaključil svojo letošnjo sezono, ki je bila

nadvse uspešna.

Njegovi člani (razumniki slovenske in italijanske narodnosti) se razmišljajo o jesenskem kulturnem programu, ki bo, kot napovedujejo, zanimiv in nadvse aktualen.

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA,
14. julija 1993
KAMIL

Sonce vzide ob 5.29 in
zatone ob 20.52 - Dolžina
dneva 15.23 - Luna vzide
ob 1.02 in zatone ob 16.16.

Jutri, CETRTEK,
15. julija 1993
VLADIMIR

VREME VČERAJ: temperatura zraka 22,4 stopinje, zračni tlak 1018,7 mb ustaljen, veter 12 km na uro jugozahodnik, vlaga 43-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 22,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Damiano Righi, Francesca Majcen, Marco Laschizza, Marco Cannataro, Federico Comelli, Chiara Negro in Alberto Chiara.

UMRLI SO: 85-letna

Giuseppina Miklavc, 82-

letna Gregoria Graovaz, 18-

letni Marco Maggi in 49-

letni Claudio Barbiani.

LEKARNE

Od ponedeljka, 12., do
nedelje, 18. julija 1993
Normalen urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Ul. Rossetti 33 (tel.
633080), Rojan - Ul. L.
Stock 9 (tel. 414304).

OPCINE - Trg Monte Re
3/2 (tel. 213718) - samo po
telefonu za najnujnejše pri-
mere.

Iskrene čestitke
Marku in Katarini
Ferluga ob rojstvu
hčerke

Barbare

Z nonotom Kiljanom
in nono Maruško se veselimo
vsi iz Društva Slovencev
miljske občine

Prejšnji teden je na
tržaski ekonomski
fakulteti diplomiral

Franko Guštin

Iskreno mu čestita
in zeli se nadaljnjih
uspehov

župnijska
skupnost
Repentabor

parket

Syntabo
Fritfili-parchetti
Edni ekskluzivni
zostopnik v Trstu

Ul. S. Zenone 6
Tel. 763429

Avtonomna dežela Furlanija Julijska krajina

Deželna ustanova za razvoj obrti

PROGRAM EVROPSKE SKUPNOSTI RENAVAL - OBRT ZA PROIZVODNO PRENOVO JULIJSKE KRAJINE (Tržaška in goriška pokrajina)

ESA obvešča, da lahko na podlagi programa Evropske skupnosti RENAVAL - OBRT ZA PROIZVODNO PRENOVO JULIJSKE KRAJINE (Tržaška in goriška pokrajina) obrtna podjetja, konzorciji in druge organizacije ter svetovalne družbe zaprosijo za prispevke za uresničitev naslednjih aktivnosti:

Svetovanje:

(Prispevek v višini 55 odstotkov dejanskih stroškov)

aktivnosti, ki imajo za cilj utrditev in rast manjših in srednjih podjetij, ki se lahko na ta način lažje poslužijo svetovnih storitev za izboljšanje organizacije v podjetju, racionalizacijo in prenovi proizvodnih procesov, uvajanje novih tehnologij, izboljšanje razvojne strategije podjetja tudi z raziskovanjem novih trgov.

Pomoč podjetjem pri skupnih storitvah:

(Prispevek v višini 30 odstotkov dejanskih stroškov)

gre za pomoč pri ovrednotenju nekaterih tradicionalnih obrtnih dejavnosti (kot na primer kamnoseštvo in storitve povezane z navtičnim turizmom) z ustanavljanjem konzorcijev, ki opravljajo skupne storitve.

Prošnje za prispevke je treba napisati na uradnem papirju in oddane na ESA - Ulica Uccellis 12/F, 33100 Videm, najkasneje do 31. julija 1993.

Za zainteresirane lahko dobijo podrobnejše informacije v TEHNIČNI SLUŽBI ESA (Tel 0432 - 593305 - 5931).

ESA - Ustanova za razvoj obrtništva
Ulica Uccellis 12/F
33100 VIDEM

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Ul. Rossetti 33, Ul. L.
Stock 9 (Rojan), Borzni trg
12.

OPCINE - Trg Monte Re
3/2 (tel. 213718) - samo po
telefonu za najnujnejše pri-
mere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Borzni trg 12 (tel.
367967).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TELE-
VITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije

KZE deluje od ponedeljka

do petka od 8. do 13. ure.

tel. 573012.

Zdravstvena dežurna

služba

Nocna služba od 20. do

8. ure, tel. 118, predpraz-

nična od 14. do 20. ure in

praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala

KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - Poletno
predvajanje filmov - 21.30
»Alien 3«, i. Sigourney
Weaver.

EXCELSIOR - 18.30,
20.20, 22.15 »Bagliori nel
buio«, r. Robert Lieberman.

EXCELSIOR AZZURRA -
18.40, 20.20, 22.00 »Ball-
room - Gara di ballo«, r.
Baz Luhrmann.

NAZIONALE 1 - Zaprto
zaradi dopusta.

NAZIONALE 2 - Zaprto
zaradi dopusta.

NAZIONALE 3 - Zaprto
zaradi dopusta.

NAZIONALE 4 - Zaprto
zaradi dopusta.

GRATTACIELO - 17.30,
19.05, 20.40, 22.15 »Un
piedipiatti e mezzo«, i.
Burt Reynolds.

MIGNON - Zaprto zara-
di počitnic.

LJUDSKI VRT - Poletno
predvajanje filmov - 21.15
»Il distinto gentiluomo«.

EDEN - Zaprto zaradi
dopusta.

CAPITOL - 18.00,
20.00, 22.00 »Lezioni di
piano«, r. Jane Campion, i.
Holly Hunter, Harvey Kei-
tel.

ALCIONE - 20.15, 22.00
»Il cattivo tenente«, i. Har-
vey Keitel.

LUMIERE - 17.30,
19.45, 22.00 »L'olio di Lo-
renzo«, r. Kennedy Miller,
i. Susan Sarandon, Nick
Nolte.

GRAD SV. JUSTA - Po-
letno predvajanje filmov:
v nedeljo ob 21.15 Cartoonia
- »Biancaneve e i sette na-
ni«.

RADIO - 15.30, 21.30 »I
vizi... transessuali di Moa-
na«, porn., prepovedan
mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

SKP Krožek Kras prireja
16., 17., 18. in 19. t. m.
PRAZNIK KOMUNISTIČ-
NEGA TISKA v Zgoniku.
Igrala bosta ansambla Lojze

Furlan in Krt.

SLOVENSKE PROSVE-
TA priredi v soboto, 17. t.
m., ob 20.30 in v nedeljo,
18. t. m., ob 17.30 v cerkvi
na Repentaboru odsko-
lepljenko o skofu Antonu
Martinu Slomsku BOZJI
VITEZ NA SLOVENSKI
ZEMLJI. Lepljenko bo iz-
vedla gledališka skupina
Beseda po vodstvom Alek-
sija Pregarca.

KD V. VODNIK v sode-
lovanju z občino Dolino in
univerzo v Pisi vabi na
srečanje o JAMI MEDVE-
DOV nad Dolino. S pose-
bno vabljeni vsi, ki bi radi
aktivno sodelovali pri ne-
posrednem odkrivanju in
raziskovanju prazgodovinskih
ostankov v naših
krajih. Sestanek bo danes,
14. t. m., ob 20.30 v prostori-
h dolinskega društva.

SKD SLAVEC vabi na
ogled veseloigre
SREČANJE, ki bo v petek,
16.7., ob 20.30 na vrtu
Društvene gostilne v Ri-
manjhi.

SPORTNI PRAZNIK
NA PROSEKU bo 16., 17.,
18. in 19. julija.

VZPI-ANPI in TPZ P.
TOMAZIČ prireja 16.,
17. in 18. julija v Bazovici
PARTIZANSKI SHOD po-
svečen 50-letnici ustanovitve
Prekomorskih brigad
in vsajše borcev odpor-
niškega gibanja v Italiji.
Osrednja prireditve bo v
nedeljo, 18. t. m., ob 18.
uri.

O B C I N S K O
ZDRUŽENJE PROSTO-
VOLJNIH GASILCEV
BREG vabi na GASILSKI
PRAZNIK, ki bo v Prebene-
gu v parku na Gornjem
Plehnku od petka, 17. do
ponedeljka, 19. t. m. Vsak
dan bodo delovali dobro
založeni kioski jedace in
pijace, vsak večer bo zagot-
ovljen tudi zabavni pro-
gram. V soboto, 17. t. m. bo
igral Krasiki kvintet, v ne-
deljo, 18. t. m. ansambel
Ottavia Brajka, v pone-
deljek, 19. t. m. pa ansam-
bel bratov Krt.

OBVESTILA

ODBOR DRUSTVENE
GOSTILNE na Opčinah va-
bi člane in cenjene goste
na otvoritev društvene go-
stilne v novih prostorih v
Ulici Alpini 18, jutri, 14.
t. m., od 20. ure dalje.

V NEDELJO, 18. t. m.,
ob 9. in 11. uri bo v Domu
na Brdini na Opčinah pre-
davanje o masazi in japon-
skemu naravnemu
zdravljenju reyki s prakti-
čnimi prikazi masaze.

KRUT pripravlja 10-
dnevno zdravljenje v zdra-
vilišču Radenci od 12 do
22. septembra 1993. Prija-
ne do 23. t. m. od 9. do 17.
ure na sedežu krožka, ul.
Cicerone 8, tel. st. 360072
ali 360324.

KMEČKA ZVEZA opo-
zarja člane, ki so v teh
dneh dobili vabilo za po-
ravnavo davka ICI v Na-
brežini in Dolini, da je da-
tum naveden v vabilu
zgrešen. Zato jih vabi, naj
se javijo: - v Dolini danes,
14. t. m., od 8.30 do 13.00
in od 14.00 do 17.00; - v
Nabrežini v petek, 16. t. m.,
od 8.30 do 13.00 in od
14.30 do 18.00.

TPK SIRENA
organizira od 26. do 31.
t. m. tečaj wind surfa za
mladino od 16. leta dalje.
Urniki tečaja od 9. do 17.
ure. Podrobne informacije
in za cimprenjsko vpiso-
vanje na sedežu Kluba,
V.le Miramare 32 ali po tel.
st. 422696.

IZLETI

DRUSTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV ob-
vešča, da je odhod avtobu-
sa za izlet na Sviščake ju-
tri, 15. julija, ob 8. uri s tr-
ga Oberdan.

SK BRDINA organizira
izlet v Benetke z ladjó v
nedeljo, 18. t. m. z odho-
dom iz Trzica ob 8. uri.
Število razpoložljivih mest
je omejeno. Vpisovanje na
sedežu kluba, Proskeka ul.
131 na Opčinah 14, in 15.
t. m. od 20. do 21. ure.
Informacije po tel. st.
212859 ali 299573.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - Tajništvo Trst

sporoča, da je v teku vpiso-
vanje na tečaj »150 ur« za
delavce in odrasle za dose-
go diplome srednje sole.

Tečajev se lahko udeležijo

osebe, ki so dopolnile ali

do 31. decembra 1993 do-
polnijo 16 let starosti (za ti-
ste, ki niso se dopolnili 23

let je obvezna diploma

osnovne sole); tečaji so brez-
plačni, trajajo eno solsko le-
to, od oktobra 1993 do maja
1994 za skupno več kot 350
učnih ur; tečaji z italijan-
skim oz. slovenskim učnim
jezikom bodo potekali na ita-
lijanskih oz. slovenskih
srednjih solah; tečaje lahko
obiskujejo tuji državljani iz
držav, ki niso članice EGS, ki
imajo dovoljenje za bivanje.
Rok za vpis zapade 15. julija
oz. konec septembra. Prošnje
srednje sole s slovenskim uč-
nim jezikom na Trzaskem.

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE sporoča, da je
solški skrbnik razpisal na-
slednje natečaje: a) Natečaj
na podlagi uradnih listin
za vstop v stalež vzgoji-
teljic; b) natečaj na podlagi
izpizov in uradnih listin za
vstop v stalež učiteljev; c)
natečaj na podlagi uradnih
listin za vstop v stalež učite-
ljev. Natečajev a) in c) se
lahko udeležijo vsi, ki so
ze uspešno opravili natečaj
na podlagi izpizov in rad-
nih listin oz. usposobljeno-
stni izpiz in so od s.l.
1989/90 poučevali 360 dni.
Natečaja sta namenjena tu-
di kandidatom, ki so ze
vključeni v lestvice in ze-
lijo dopolniti točkovanje.
Rok za vložitve prošenj za-
pade 6. avgusta 1993. Po-
dobnejše informacije in
obrazce dobite na sedežu
sindikata, Ul. Carducci 8,
tel. 370301, ki v poletnem
casu posluje ob torkih in
četkih od 9.30 do 11.30.

MALI OGLASI

OSMICA je v Dolini pri
Marju Zerjalu.

OSMICO ima v
Mavhinhah Ivan Tercon.
Poskrbljeno za jedaco in
pijaco.

OSMICO sta v Borstu
odprla Maria in Bruno
Zahar.

OSMICO ima odprto v
Samatorci Stanko Gruden.
Prisna kapljica z domačim
pršutom.

OSMICO ima Igor Milic
v Zgoniku st. 4.

OSMICA je odprta v
Prebenugu st. 18 pri Jožetu
Rapotcu. Ob belem in cr-
nem vinu tudi prigrizek.

SLASCIGARNA SAINT
HONORE na Opčinah išče
prodajalca in vajenka. Tel.
213055.

NUDIM LEKCIJE iz slo-
venscine in tujih jezikov.
Tel. st. 225267.

NUDIM LEKCIJE iz ma-
tematike, fizike, elektro-
nike in informatike. Tel. st.
417689 ob uri kosila.

LJUBITELJU ZIVALI
oddajamo srčkane mucke:
dva črnobela mucka in čr-
norjavo mucko. Tel. st.
911442 od 19. do 20. ure.

PRODAM star lesen
kmečki voz. Tel. st.
226408.

ENDURO XT550 YA-
MAHA, letnik 83, črne bar-
ve, dobro ohranjen in do-
datno opremljen, s pla-
čnim cestnim davkom do ja-
nuarja 94, prodam po
ugodni ceni. Tel.
040/214729

PRODAM polo, letnik
1990. Tel. st. 213750.

PRODAM motor CB 1
po ugodni ceni. Tel. st.
364688.

OPTIKA VIKJ sporoča,
da je zaprta zaradi dopusta
do 24. julija.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob
Karla Kalca daruje Francka
Kalc 15.000 lir za Skupno-
st družina Opcline.

V spomin na Karla Kal-
ca daruje Miro Kalc za
družino 50.000 lir za Od-
bojarski odsek SZ Bor.

V spomin na Marioto
Renzi darujejo Alenka B.,
Alenka D., Kristina, Lara,
Nataša, Samuela, Tamara
in David 80.000 lir za Cen-
ter za rakasta obolenja.

V spomin na Ludvika
Mokole daruje Mario Per-
tot (Nabrežina) 40.000 lir
za vzdrževanje spomenika
padlim v NOB iz Prečnika.

Ob priliki poroke daruje
ta Cirila in Niko 30.000 lir za
MPZ Fantje izpod Grmade.

V spomin na Franja
Zuzka darujeta Mila in
Pepko 50.000 lir za MPZ
Fantje izpod Grmade.

POLITIKA / V PRIČAKOVANJU OBČINSKIH VOLITEV

Poskus oblikovanja napredne koalicije

Skupina "Cittadini per l'Isontino" ponuja svoj projekt

MARKO MARINCIC

izkusnje želijo sedaj razširiti zavezništvo v pričakovanju občinskih volitev.

O tem so predsinoci na javnem srečanju spregovorili Mario Michelini, ki je bil glavni kandidat liste na pokrajinskih volitvah, in predstavnik dveh od različnih političnih kultur, ki naj bi se spojile v zavezništvo: inz. Nicolò Fornasir, predstavnik napredno usmerjenih katoličanov in dolgoletni član KD, in Maurizio Pecorari, se vedno pokrajinski tajnik PRL. To jedro, v katerem nekateri vidijo gorisko inočinico vsedravnega Demokratičnega zavezništva (ceprav želi skupina delovati zgolj na krajevnih osnovah, s črpanjem v Gorici aktivnih sil), se želi postaviti kot nosilna os sirse koalicije. Zavežajo se namreč, da sami ne bi prodli niti do balotaze in da je zato potrebno pridobiti se druge sile, v prvi vrsti DSL in Zeleno, pridobiti pa želijo tudi podporo dosedanjih volilcev KD.

Trije pobudniki so v glavnih obrisih tudi že nakazali, kakšen naj bi bil program novega zavezništva. Michelini je zakolilc mejnike, ki naj bi jih ločevali od najne-

varnejšega tekmeča, Se-verne Lige. Ugotovil je, da je Liga ponujala spremembo, že sestava pokrajinske uprave pa odgovarja najbolj togi stari strankarski logiki: vsa ključna mesta so zasedli "zvesti" ligasi, pri čemer je selekcija "po sposobnosti" gotovo zelo omejena. Zaskrbljeno je ocenil poglede Lige na obmejno politiko (mar gremo v bitko duty-freejev, se je vprašal), na vprašanje bolnisnic (ce bi Liga morala spoštovati predvolilne obljube v Grazezu in Trziču tvegamo razdrobitev zdravstva), ugotovil je, da je program predsednice Marcolinijeve pomanjkljiv glede prevozov, odpadkov, gospodarskih in drugih bistvenih vprašanj. Kot tehnik na tem področju je Michelini raztrgal turistične nacrtje nove uprave: »To, da gremo vsi enkrat na leto na dopust, se ne daje vsakemu pravice, da modruje o turističnem razvoju«.

Novo zavezništvo se torej že v zametkih poraja kot antiteza Ligi. Na osnovi kakšnega programa? O tem sta podrobneje spregovorila Fornasir in Pecorari, ki sta poudarila zlasti temeljno izhodišče: združevati

upravno učinkovitost in razvoj z varovanjem pravic sibekejsih. Katoliška in levicarska politična kultura, a tudi deli sedanjih sredinskih sil naj bi v pojmu solidarnosti nasli vez in protitež Lige, ki v svojih programih odločno zapostavlja ta aspekt.

Iz tega izhajajo tudi zanimivi nacrti in obveze programa za tisocletnico Gorice leta 2001, ki so jo izbrali kot mejnik za realizacijo novega projekta za razvoj mesta. Poudarek je na mednarodni vlogi in odprtosti, na sožitju in priznanju večjezičnosti, na uravnoteženosti gospodarski rasti, na izboljšanju kakovosti življenja, pri čemer naj bodo v ospredju potrebe in interesi občanov.

Posvetovanjem o programu bodo od septembra dalje posvetili vrsto javnih "tematskih srečanj". Odločilno bo, katere sile bodo znali združiti okrog sebe. Glede tega se ni povsem jasno, ali se namerava nova skupina usmeriti v povezovanje izrazito napredno usmerjenih sil, ali pa - kot se je zdelo iz nekaterih posegov - teži v konkurenco z desnico pri iskanju konsenza zmerno opredeljenih volilcev, kar bi precej razbilo njeno politično podobo.

Bencin: KD zavrača predlog Lige

Ko začne protest razmišljati, stvari, ki jih obrodi, niso vedno najboljše. Tako ugotavlja v polemici izjavi za tisk pokrajinski tajnik KD Michele Luise in navaja predlog, ki ga je predsednica Pokrajine Monica Marcolini iznesla glede bencina proste cene. V bistvu Liga predlaga, trdi KD, naj bi prodajo bencina po znanih ceni razširili tudi na videmsko pokrajino, da bi ga lahko kupoval vsakdo v neomejenih količinah in po ceni, ki bi bila enaka ceni bencina v Sloveniji. KD ugovarja, da bi se na tak način bencin na Gorici obcutno podražil, da bi EGS ne priznala tega režima, predvsem pa bi tako odpadla možnost financiranja Goriskega sklada (torej Univerze, pristanica, industrijskih in obrtnih con) s prelevmanj na ceni bencina. Ligi očita, da je ta predlog izdelal nekdo v Vidmu, kjer da ima Se-verna liga svoje centre odločanja, katerim so goriski ligasi očitno podrejeni.

GORICA / PODPIS DOGOVORA

Sporazum med KZE in univerzo za sodelovanje

Korist bo obojestranska

Podpis listine o sodelovanju (foto Studio Reportage)

Na sedežu univerzitetnih tečajev v Gorici so včeraj predstavniki trzasko univerze in goriske Krajevnice zdravstvene enote podpisali sporazum za skupno raziskovalno sodelovanje, ki naj bi že v kratkem omogočilo ustanovitev znanstvenega centra v okviru goriske bolnišnice. Rektor trzasko univerze Giacomo Borruso in predstnik goriske KZE Claudio Bevilacqua sta podpisala sporazum, po katerem naj bi goriskemu zdravstvenemu osebju pomagala trzaska medicinska fakulteta in njeno

osebje tako pri reševanju posameznih primerov, kot tudi pri vsakdanjem zdravljenju bolnikov. Osebe goriske KZE pa bi trzaski medicinski fakulteti lahko pomagalo s praktičnimi nasveti in svojo dejavnostjo in z izkušnjami. Tako bi se izboljšala znanstvena raven zdravstva in se ustvaril nek nov, integriran sistem, ki bi samo pomagal pri reševanju težav obolenih ljudi. V bistvu pa je za tem tudi nacrt, da bi na Goriskem usposobil podoben patološki center, kot ga že imajo v Avianu.

NOVICE

Soul funky koncert na Peči in jazz na goriskem gradu

Jutri ob 21. uri bo na prostem pri baru Pollen'Roll na Peči koncert soul funky skupine Credit, vstop je prost. Trzaska skupina je sestavljena iz osmih glasbenikov, ki so vsi že dobro poznani sirsemu občinstvu in prihajajo iz različnih smeri. Credit igrajo soul, funky in blues glasbo, pevka skupine je zelo dobra. Skupino Credit iz Trsta sestavljajo: pevec Alessandro Castellana, Silvia Zafret - vokal, Adriana Vasquez - klaviature, Alessandro Vodopivec, ki ga organizatorji predstavljajo kot glasbenika holandskega rodu, na katerega je močno vplivala anglosaksonska glasba, igra v skupini klavir, kitarist Tullio Giorgini, basist Alessandro Leonzini, bobnar Roberto Tomat ter bobnar in tolkac Fulvio Zafret.

Prav tako jutri zvečer bo na goriskem gradu v okviru jazzovskega poletja igral dober jazz trio, ki ga sestavljajo Zlatko Kavcic na bobnih, Ares Tavolazzi pri kontrabasu in Mauro Negri s saksofonom. Koncert se prične ob 21. uri.

Ponudba za vodene obiske opemih in baletnih predstav v sezoni 93/94 v Ljubljani

Zveza kulturnih organizacij v Novi Gorici razpisuje abonma za obisk predstav opere in baleta SNG v Ljubljani v sezoni 1993/94. Abonma obsega ogled treh opemih in dveh baletnih predstav. Opera dela so: Verdijev Falstaff, Richarda Straussa Ariadna na Naksosu in Čajkovskega Pikova dama. Baletni predstavi: Hrestac P. I. Čajkovskega in baletni vter. V ceni abonmajske vstopnice (10.000 SIT) je vključen ogled omenjenih predstav, avtobusni prevoz v Ljubljano in nazaj, strokovno vodstvo. Za Novo Gorico je razpoložljivih petdeset mest. Prijave sprejemajo na sedežu ZKO v ulici Gradnikove brigade 1 do oddaje razpoložljivih mest.

Z avtomobilskim tekmovanjem do večjega zanimanja za darovanje organov

V okviru poletnih prireditev, ki jih prirejajo v Ronkah, bo prvo nedeljo v avgustu tudi avtomobilska špretnostna vožnja. Pri organizaciji (Motor Team iz Manzana) sodeluje tudi sekcija Združenja darovalcev organov za Ronke in Trzic. Cilj, ki so si ga pri tem zastavili je seznaniti sirši krog mladih z nameni združenja in zbirati denarna sredstva. Ze daj casa je namreč opaziti upadanje zanimanja za darovanje organov, medtem ko po drugi strani stalno narasca stevilo pacientov, ki se zatekajo v tujino, ker je v Italiji premalo darovalcev. Tekmovanje, ki bo trajalo ves dan, se bo odvijalo v dveh skupinah: standardnih vozil in v skupini posebnih vozil s predelanim motorjem ali drugimi deli.

GORICA / ZAČETEK DEL ŠELE PRIHODNJE LETO

Verdijevo gledališče bo uporabno še kak mesec

Po odpovedi podjetja CoGeCo bo morala občina razpisati novo licitacijo za oddajo prenovitvenih del

Verdijevo gledališče bi utegnilo v začetku jeseni ponovno gostiti filmske, gledališčne in glasbene prireditve ceprav verjetno le za kratek čas. Dvorana je že poldrugi mesec zaprta zaradi predvidene obnove poslopja, ki pa se bo zakasnila vsaj za kakih pet mesecev, potem ko se je rimsko podjetje CoGeCo, ki si je zagotovilo zakup, odpovedalo gradnji. Občina bo najbrž postopala proti podjetju, vsekakor pa mora razpisati novo licitacijo in v najboljšem primeru bo dela lahko oddala tja do konca novembra. Vse do začetka prihodnjega leta torej z obnovo najbrž ne bo nič, pač pa bo dvorana zacasnno se uporabna za kako prireditev.

VINOGRADNIŠTVO / OBISKI GOSTINCEV SGZ

Zanimiva odkritja v Gravnerjevi kleti

Gostinci so lahko spoznavali kako se rojeva kakovostno vino v priznanem posestvu

Joska Gravnerja, vinogradnika na Oslavju, ni treba posebej predstavljati. Poznajo ga in cenijo v krajevnem merilu, pa tudi ljubitelji zlatih kapljic v Italiji. Nemčiji in celo preko velike luze. Uspeh gradi na kakovosti in ob doslednem spostovanju najboljše vinogradniške tradicije.

O tem ima veliko povedati. Toliko, da so se udeleženci predzadnje ekskurzije, ki jo je priredilo SGZ Gorica celo popoldne zadržali v njegovi kleti, kjer v popreju zori kakih 40 tisoč stek-

lenic zlatih rebule, chardonnaya, sauvignona, pa tudi odlične "domace" sorte, poimenovane po hiši.

Udeleženci ekskurzije so pokusili odlicen chardonnay letnik 89, ki bo se dobro leto pridobil zlaten okus v hrastovih sodih, saj bo sel v prodajo sele prihodnje leto, ali pa "rujno" izpred treh let, ki bo na trzišču sele v novem tisocletju. Pri Joskotu je namreč železnop pravilo, da gre na trzišče le vino izpred dveh let, tisto, ki zori v sodih iz hrastovine, pa sele po petih letih oziro-

ma po desetih za črno. Po pripravi gospodarja, bodo leseni sodi v nekaj letih povsem zamenjali posodo iz nerjaveče pločevine. Nacrtuje tudi gradnjo kleti kakih deset do petnajst metrov pod zemljo, kajti prepričan je, da je tudi od prostora, kjer vino zori, v dobršni meri odvisna kakovost. Nove prijeme nacrtuje tudi v vinogradih, ki jih bo postopoma obnavljal, seveda ob upostevanju nacela, da je kakovost pred kolicino.

In morda se posebnost, ce se boste ob priloznosti oglasili na tem po-

DAVKI / GNEČA V ZBIRNIH CENTRIH

Še jutri čas za oddajo davčnih obrazcev 740

Takoj zatem na vrsti ICI: vplačila do 19. t.m.

Za davkoplacevalce ni miru niti v teh poletnih dneh, saj so pred nami nekatere pomembne zapadlosti v zvezi z letošnjimi prijavi dohodkov in s placilom prvega obroka novega davka na nepremicnine.

Samo se dva dni casa je za izrocitev davcnih prijav. Obrazce 740 oz. pravcate sveznje prilozene dokumentov, s katerimi je letos državna birokracija sklenila, da morajo biti obrazci opremljeni, je treba najkasneje do cetrtka izrociti v uradih obcin oz. v posebnih v ta namen usposobljenih zbirnih centrih. V Gorici deluje center za zbiranje prijav v Ul. Cadorna v poslopju zraven odkrite trznice. Danes sprejemajo

prijave v dopoldanskem casu od 9. do 13. ure, jutri, ko je zadnji dan, pa jih bodo neprekinjeno med 9. in 19. uro. Usluzbenci pricukujejo se precejšen naval, saj kaže, da so mnogi cakali prav na zadnje dni.

V treh slovenskih obcinah poteka zbiranje davcnih prijav se danes in jutri v dopoldanskih urah: v Sovodnjah od 10. do 12. ure na zupanstvu, v Steverjanu od 9. do 12. prav tako na zupanstvu in v Doberdobi od 9. do 12. ure na sedežu društva Mladost. Samo jutri bodo v Sovodnjah zbirali davčne obrazce tudi v popoldanskem casu od 16. do 18. ure.

Lastniki nepremicnin se bodo morali takoj po

vložitvi prijave spopasti se z obrazci za vplacilo prvega obroka davka ICI. Marsikdo je to obveznost do opravil, drugi imajo cas do ponedeljka, 19. julija. Obrazci so na voljo na postnih uradih, kjer so v zadnjih dneh resili probleme z dobavo zadostnega stevila obrazcev. Vec je tezav v katastrskem uradu, kjer nekateri se zbirajo potrebne podatke, pa tudi v uradih davčne uprave, kjer se spet gnete ljudi, ki iscejo pojasnil in informacij. Nemalo je namrec tezav pri izpolnjevanju obrazcev oz. vplacilu, saj so tudi ti oblikovani po nacelu, ki se zdi vodilno geslo italijanske davčne uprave: »Zakompliciraj vse, kar se zakomplicirati da«.

GRAD / AMATERSKE SKUPINE

Gledališke dogodivščine gospoda Bonaventure

Nocoj bo na goriskem gradu ob 21. uri predzadnja gledališka predstava 3. festivala amaterskih gledaliških skupin. Nastopili bodo člani skupine Giorgio Totola iz Verone z delom Sergia Tofana "L'avventura del signor Bonaventura". Komedija je napisana po predlogi zelo znanega gospoda Bonaventure, ki je bil na italijanskih casopisih prava moda veliko let nazaj. V stripih je namreč nastopal kot clovecek, ki je sanjal o milijonu lir, za takratne povojne case, neverjetnem znesku, s katerim je clovek lahko

začel ze sanjati. Z bankovcem, na katerem je pisalo milijon lir, je hodil gospod Bonaventura okrog in reševal vsakdanje probleme, ki so zanj predstavljali nemostljive ovire. Tako bo tudi nocoj v gledališču, ki je dobra satira naših navad. Organizatorji goriskega festivala amaterskih gledališč so izredno zadovoljni z obiskom predstav in bodo zato z izkupickom od vstopnic organizirali se najmanj stiri predstave, ki bodo posvecene Goldoniju in bodo na sporedu po koncanem festivalu.

KINO

GORICA VITTORIA 20.00-22.00 »Proposta indecente«. I. Robert Redford in Demi Moore. Prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »Qualcuno da amare«.

GRADEZ CRISTALLO 20.30-22.30 »Mamma, ho riperso l'aereo«.

PRIREDITVE

PD PODGORA vabi v soboto, 17. t.m., ob 21. uri na predstavitev kasete "Skrivnostno pismo", ki jo je posnel mešan pevski zbor Podgora. Predstavitev bo v zupnijski dvorani.

OBVESTILA

OBČINSKA UPRAVA IZ DOBERDOBA sporoča, da bodo njihovi uradi odprti izključno zaradi pojasnil in navodil v zvezi z davkom ICI jutri, 15. julija, od 15. do 18. ure.

SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE GORICA sporoča podjetnikom, ki izdajajo davčna potrdila (ricevuta fiscale), da lahko uporabljajo stara potrdila do popolne izkoriščenosti zaloga. Informacije nudijo v uradih združenja od 8. do 13. ure ali na tel. 32844 - fax 536667.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV priredi v nedeljo, 8. avgusta, izlet in piknik v Masunu pri Ilirski Bistrici. Ob pikniku in oddihu na visoki planoti bo prosta zabava. Vpisovanje samo v sredo, 21. julija, od 10. do 11. ure na sedežu (na voljo je le en avtobus).

ZSKD - Gorica in ZSSDI - Gorica sporočata, da v poletnem casu poslujejo njihovi uradi od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure.

GLASBENA MATICA obvešča, da sprejema potrditve vpisov svojih

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKUČNO IZOBRAŽEVANJE

prireja v solskem letu 1993/94 v Gorici naslednje tečaje:

- strojepis z videotipkanjem (150 ur)
- začetniški tečaj angleščine (120 ur)
- začetniški tečaj italijansčine (50 ur)
- gledališka sola (150 ur)
- enologija (20 ur)
- vodenje knjigovodstva v podjetju (80 ur)
- osnovna informatika - MS DOS 5 (30 ur - dva tečaja)
- urejevanje besedil WORD 5 (60 ur)
- elektronske razpredelnice - LOTUS 1 2 3 (60 ur)
- urejevanje datotek - DATA BASE III (60 ur)

Vpisovanje in podrobnejše informacije do 30. julija t. l. na sedežu Zavoda v Gorici, Ul. della Croce 3, tel. 81826 vsak dan (razen sobote) od 10. do 14. ure.

mauro larise
SEZONSKI POPUSTI
GORICA - KORZO ITALIA 197

gojencev in vpisuje nove gojence za solsko leto 1993/94 do 30. julija, vsak dan razen sobote od 10. do 12. ure na sedežu v ulici della Croce 3.

OBČINSKA KNJIZNICA V DOBERDOBU bo zaprta zaradi dopusta od 15. do 31. julija, medtem ko bo od 1. do 31. avgusta odprta samo ob sredah od 15. do 18. ure.

OBČINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH bo od danes dalje poslovala po naslednjem urniku: ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure.

LJUŠKA KNJIZNICA DAMIR FEIGEL v Gorici obvešča, da bo do 23. julija poslovala od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure.

DRUŠTVO PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV V SOVODNJAH priredi 18. julija izlet na Planino pri Jezeru. Prevoz z lastnimi sredstvi, hrana iz nahrbtnika, primerna obutev in oprema. Prijave in pojasnila pri tajnici (tel. 882043).

UPRAVA OBČINE SOVODNJE obvešča, da bo podjetje Mazzolini pobiralo železne in papirnate odpadke v soboto, 24. julija.

SKUPNOST ARCOBALENO obvešča, da deluje na sedežu v Ul. sv. Mihaela 38, tel. 22012 civiljska delavnica, ki je na voljo strankam vsak ponedeljek, sredo in petek ob 15. do 17. ure.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI OBČINSKA 2 pri Sv. Ani, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032
DEŽURNA LEKARNA V TRZICI OBČINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787

POGREBI

Danes ob 8. uri Nidia Bohm iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče.

NOVICE

Rdeči Kmeri za skupno kamboško vojsko in vlado

PNOHM PENH - V torek se je po treh mesecih odsotnosti in nekaj dni potem, ko so njegovi uporniki ponovno napadli vladno vojsko, v Kambozdjo vrnil vodja Rdečih Kmerov Khieu Samphan, da bi obnovil pogovore s svojimi nasprotniki. Samphan se je že sestel s predstavnikom ZN v Kambozdji Behroozom Sadryem in generalom Johanom Sandersonom, srečati pa se namerava tudi s predsednikom Norodomom Sihanoukom in princem Norodomom Ranaridhom. Vzrok za njegovo vrnitev v domovino naj bi bil konec stirinajstletnega boja Rdečih Kmerov za mir, neodvisnost in nacionalno spravo v Kambozdji. »Tako bomo tudi nadaljevali,« zatrjuje Samphan, »saj smo pripravljene sodelovati v skupni kamboški vojski, da bi se tako izognili ponovnemu izbruhu državljanske vojne«. S tem pa se Rdeči Kmeri, med katerimi je 15.000 borcev, ne nameravajo odreči nadzoru 15 odstotkov kamboškega ozemlja. Princ Norodom Sihanuk je Rdečim Kmerom ponudil tudi ministrsko mesto v novi, prehodni vladi. (Reuter, Telefoto: AP)

Američani za obnovitev bližnjevzhodnih pogajanj

JERUZALEM - Ameriski koordinator za bližnjevzhodna mirovna pogajanja Dennis Ross se je v torek v Jeruzalemu ponovno sestel s predsednikom izraelske vlade Jicakom Rabinom. Sestati pa se namerava tudi z delegacijo Palestincev z sedenih ozemelj, s katero je opravil delne pogovore že v ponedeljek. Ross se je z izraelskim premierom pogovarjal o sirske odgovoru na obtožbe, da Sirija podpira teroristične akcije Hezbolaha in Palestincev na ozemlju Izraela in o ameriskem predlogu za dogovor med Izraelom in Palestinci o avtonomiji zasadenih ozemelj. O podrobnostih pogovorov ne poročajo, kaže pa, da mislija Dennisa Rosa, ki naj bi ozivil mirovna pogajanja na Bliznjem vzhodu, ne bo imela velikega uspeha. (Reuter)

Val nasilja v JAR se stopnjuje

JOHANNESBURG - Južnoafriška policija je sporočila, da je bilo v ponedeljkovem napadu oboroženih neznancev na mimoidoče v crnskih naseljih Sebokeng in Evaton, 50 kilometrov južno od Johannesburga, ubitih devet ljudi, najmanj 16 pa ranjenih. Motivi za napad se niso znani, policija pa sumi, da gre za obračune med crnskimi plemenimi, ki so zadnji teden dni terjali 150 življenj, čeprav sta vodja Afriskega nacionalnega kongresa Nelson Mandela in vodja Inkahata, svobodne stranke Mangosuthu Buthelezi, prejšnji teden podpisala mirovni sporazum. (Reuter)

Kuba se želi vključiti v mednarodno skupnost

CARACAS - Kubanski zunanji minister Roberto Robaina, ki se je na poti v Brazilijo ustavil v Venezueli, je v ponedeljek izjavil, da si Kuba zelo prizadeva za ponovno vključitev v mednarodno skupnost, vendar s pogojem, da se ji ne bo treba odreči odsežkom 30-letne revolucije. »Trenutno je najbolj pomembno to, da najdemo ekonomski model, ki bo združljiv s svetovnimi gospodarskimi tokovi,« je dejal. Robaina se bo v Braziliji udeležil sestanka latinskoameriških držav, kjer se moral soočiti s njihovim pritiskom, naj Kuba čimprej sprejme ukrepe za prehod v demokracijo in opusti revolucionarne mite. (Reuter, Telefoto: AP)

Srbija je uvedla delovno obveznost za begunce

BEOGRAD - Srbija je za blizu 200.000 beguncev s kriznih območij nekdanje Jugoslavije uvedla delovno obveznost, piše beograjski dnevnik Borba. Ukrep ne velja za bolnike, starejše od 60 let, in matere s predšolskimi otroki. Osebi, ki bo ponujeno delo odklonila, pa grozi odvzem statusa begunca. Po uradnih podatkih zdaj živi v Srbiji kakšnih 600.000 beguncev in izgnancev, za katere se ne ve, kako bodo dobili delo, saj je v Srbiji že zdaj skoraj dva milijona brezposelnih. (STA, DPA)

ŠPANIJA / NOVA VLADA

Baski in Katalonci niso sprejeli ponudbe

Premier je na ključnih mestih obdržal ljudi iz dosedanje vlade - Kako se spopasti s krizo?

MADRID - Španski premier Felipe Gonzales je v torek predstavil novo osemnajstčlansko vlado, ki naj bi se uspešneje kot dosedanja spopadla s številnimi gospodarskimi težavami in globoko gospodarsko recesijo, v katero je zaslila država. Opozicija je premiera, že kritizirala, češ da ni izpolnil predvolilnih obljub in da nova vlada, v kateri je le osem novih ministrov - drugi so znani že od prej in so le zamenjali fotelje ali pa celo obdržali prejšnje funkcije -, ne bo sposobna izpeljati nujnih in radikalnih sprememb. No, premier je predvolilne obljube vendarle vsaj delno izpolnil, ko je v novo vlado vključil šest strankarsko neopredeljenih ministrov in tri ženske - v prejšnji vladi sta bili dve.

Felipeju Gozalesu se v vlado ni posrečilo pritegniti predstavnikov baskskih in katalonskih nacionalsitičnih strank, zato se je pri sestavljanju nove vlade moral zanesti predvsem na ljudi iz lastne, Socialistične delavske stranke.

Premierov namestnik Narcis Serra, notranji minister Jose Luis Corcuera in minister za zunanje zadeve Javier Solana so obdržali dosedanje položaje. Prejšnji položaj je obdržal tudi minister za

javna dela in promet Jose Borrell.

Premierov namestnik Narcis Serra in zunajminister Javier Solana sta tudi edina, ki sta v vladi že od zmage socialistov leta 1982.

Petdesetletni premierov namestnik Narcis Serra, ki je po poklicu ekonomist, ima zahtevno naloge koordinirati vse vladne dejavnosti, ki naj pomagajo državo izvleči iz recesije in zmanjšati vse hujšo brezposelnost, ki je dosegla že 22 odstotkov aktivnega prebivalstva. Caka jo ga tudi zahtevni pogovori s predstavniki sindikatov, ki jih mora prepričati, da bodo pristali na omejevanje plač in reforme precej okornega trga delovne sile.

Novi minister za gospodarstvo in finance Pedro Solbes, ki je bil doslej minister za kmetijstvo, se bo moral spopasti ne samo s pričakovanim padcem domačega družbenega proizvoda, pač pa tudi s precej večjimi primanjkljajem javnega sektorja, kot so sprva načrtovali.

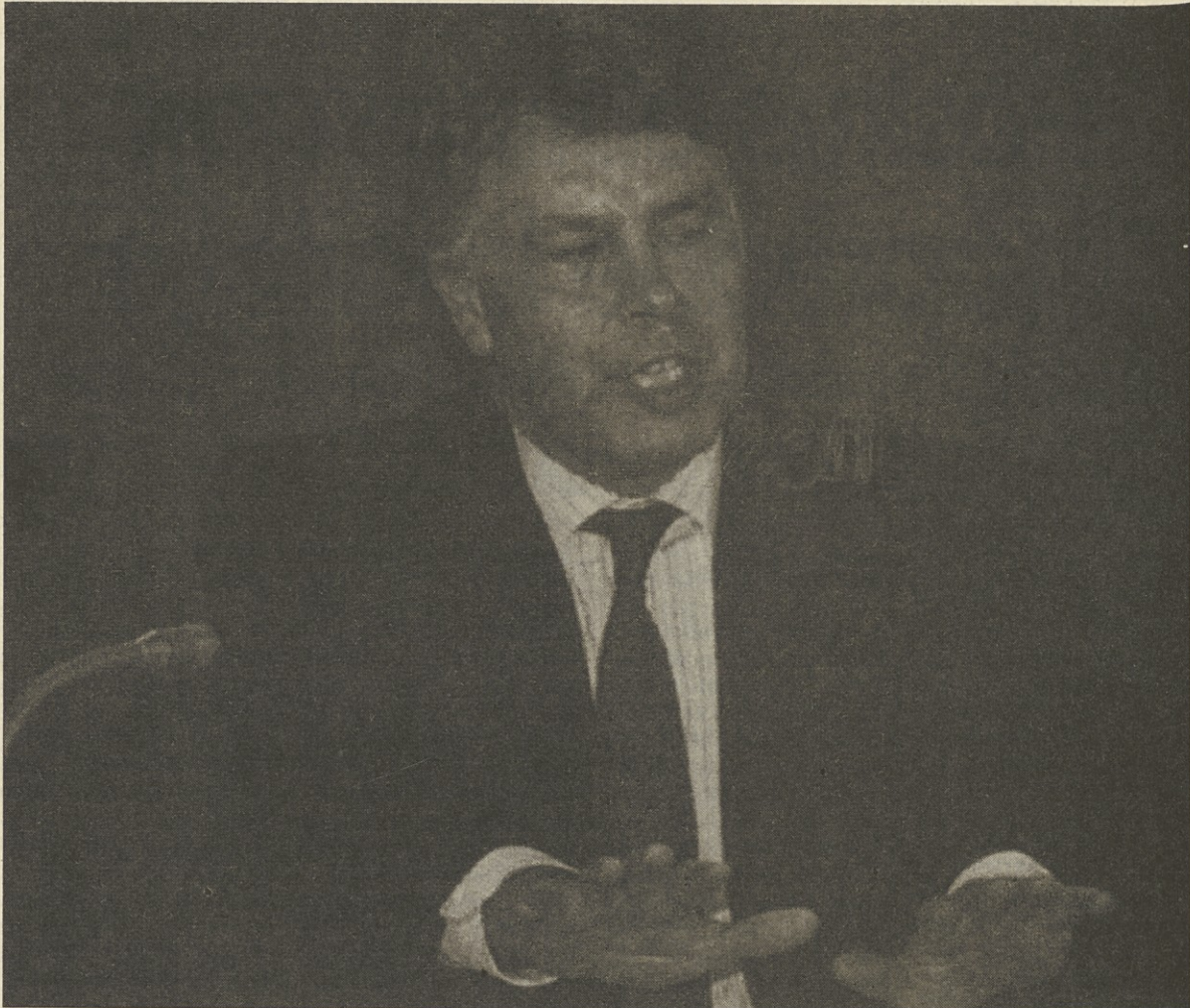
Felipe Gonzales je v novi vladi pripravil tudi nekaj sprememb. Šef premierovega kabineta ima ministrski položaj, opravljati pa bo moral tudi funkcije vladnega predstavnika za stike z javnostjo in stike vlade s parlamentom. Novo je

tudi ministrstvo za trgovino in turizem. Vodil ga bo Javier Gomez Navarro, v prejšnji vladi državni sekretar za sport. Novo ministrstvo naj bi tako deloma razbremenilo delo industrijskega ministrstva. Slednje naj bi se tako laže posvetilo perečim gospodarskim vprašanjem.

Skrb Madrida za vse glasnejše zahteve po upoštevanju posebnosti regij naj bi nakazovalo imenovanje prejšnjega predsednika vlade Kanarskih otokov Jeronima Saavedra za ministra za administrativne zadeve. Clovek na tem položaju mora biti sposoben pogajalec, saj je ena njegovih pomembnejših nalog dogovarjanje s predstavniki pokrajinskih vlad o decentralizaciji in zahtevah po večji avtonomiji.

Zenskam je Gonzales v vladi namenil že kar tradicionalno »ženska« ministrstva: Cristina Alberdi Alonso, odvetnica in feministka, je postala ministrica za socialna vprašanja, Carmen Alborch Bataller, direktorica instituta za moderno umetnost iz Valencije, je postala ministrica za kulturo, Marija Angeles Amador Millan pa ministrica za zdravstvo - pred tem pa je bila namestnica državnega sekretarja v istem ministrstvu.

(M. L. in agencije)

Španskemu premieru Gonzalezu ni uspelo sestaviti vlade, kakršno si je želel

Čudežev ne bo

MADRID - Ministri in ministric nove španske vlade - med osemnajstimi izbranimi jih le osem ni bilo v prejšnji vladi - se niso opravili primopredaje poslov, ko so analitiki že začeli brusiti peresa in ugotavljati, kaj premierova imenovanja pomenijo za usodo španskega gospodarstva in politike. Po mnenju poznavalcev so izbrani ljudje preudarni tehnokrati, zato od nove vlade ni pričakovati pretirano radikalnih reformnih potez, vsaj ne do konca letosnjega leta.

Najpomembnejši nalogi nove vladne ekipe, z njimi se bo mo-

rala spopasti v najkrajšem času, sta proračun za prihodnje leto - parlamentu ga morajo predložiti do konca septembra - in socialni pakt, ki ga je v predvolilnem obdobju obljubil premier Gonzales. Ta naj bi z ostrejšim nadzorom plač in reformami trga delovne sile prispeval k večji tekmovalnosti španskega gospodarstva. Analitiki so tudi mnenja, da se nova vlada se ne bo odločila za večje zmanjšanje proračunske porabe, saj je Gonzales sam priznal, da bodo letos porabili pet odstotkov družbenega bruto proizvoda, v začetku leta pa so načrtovali zmanjšanje

na 3, 5 odstotka. Tako se zdi verjetno, da bodo državni izdatki za socialno in naložbe v infrastrukturalne objekte se naprej ostali precej visoki.

Poznavalci razmer tudi menijo, da nova vlada ne bo mogla veliko ponuditi sindikatom, upajo pa, da se bo z njenimi predstavniki mogoče pogajati v zvezi z zahtevami po zmanjšanju plač. Felipe Gonzales bi plače vsekakor želel obdržati pod ravnino rasti inflacije, ki je zdaj 4, 9-odstotna. Sindikati pa so si v prvem četrtletju letosnjega leta izgovorili 7, 5-odstotno rast plač.

BOSNA IN HERCEGOVINA / RAZMIŠLJANJE O RAZLIČICAH

Federacija ali konfederacija

Za Bosance in Hercegovce je čisto vseeno, ali bo BiH federacija ali konfederacija, kajti v obeh primerih bo šlo za etnično, genocidno delitev

DZEMAL SOKOLOVIĆ / SARAJEVO

Grude, kaksne Pale ali kaksno Sarajevo jih caka jo po vojni, pa tisti, ki imajo moč, razmišljajo o tem, ali bo Bosna federalna ali konfederalna. Alija Izetbegović izjavlja, da bi utegnil sprejeti tudi konfederacijo, če bi bila alternativa petnajstletna vojna. Miro Lasić (ki je v Bosni znan kot izvedenec za sanremski festival popevk), se opravičuje, češ da »hrvaški« predlog, v nasprotju s »srbskim«, v Bosni ne predvideva treh držav, ampak tri provinice; M. Lazović (politični teoretik »opozicije«) pa meni, da bi morala biti Bosna nekaj med federacijo in konfederacijo.

Ce je v politični teoriji, kot meni sama, kaj nejasno, potem je to zagotovo razlika med federacijo in konfederacijo. A okrog te razlike v Bosni divja vojna, po vsej verjetnosti zato, ker je tam vsem jasno, v cem naj bi bila ta razlika. Mogoče se da ugotoviti, kaj je federacija in kaj konfederacija, ne pa tudi, kje je meja, ki jasno loči oba pojma. Vseeno pa dr. Karadžić, ki mu je jasno tudi to, v svoji korespondenci s svetovnim islamom objublja, da se bo vojna nehala tisti hip, ko bodo Muslimani sprejeli konfederacijo.

Problem Bosne ni doktrinarne narave - federacija ali konfederacija - pač pa izhaja iz dejstva, da bo tako prva kot druga temeljila na etnični podlagi, se pravi na genocidni razdelitvi Bosne. Slutim, da se bo to etnično puritanstvo koncalo tudi v jeziko-

vnem: muslimanski del se bo imenoval »sandzak« (zvani precej vzhodnjaško, ali ne?), hrvaški »provincija« (ali obcutite latinsko intonacijo?), srbski kanton pa bo »arondisman« (Francozi so tako ali tako srbofilii!). A s tem Bosna ne bo prvič samostojna; hkrati pa tudi ne bo prvič federalna eno-

ta kake druge države. Pač pa se Bosni utegne prvič zgoditi, da bo postala »zvezna« država, sestavljena iz držav, pri vsem tem pa se nikakor ne znajde.

Ce bo Bosna razdeljena federalno, konfederalno oziroma kakorkoli že, bo tako kot vse države temeljila na treh nacelih - na

suverenosti, celovitosti in neodvisnosti. Tako razdeljena Bosna pa bo po vsej verjetnosti tudi svoja temeljna načela razdelila na etnični podlagi. Natanko tako kot ozemlje. Domnevam, da bo tako Muslimanom pripadla suverenost (nad samimi seboj), Srbom celovitost (seveda skupaj s Srbijo), medtem ko bo Hrvatom pripadla neodvisnost (od Bosne, ne pa tudi od Hrvaske).

Kaj je federacija in kaj konfederacija

PARIZ - Ob nedeljskem sprejemu načrta za »konfederativno« ureditev Bosne se je večina bosanskega kolektivnega predsestva odločila za »federativno« ureditev, ne za »konfederativno«, za katero se zavzemajo Srbi in Hrvati, čeprav se obe besedici razlikujeta zgolj po enem zlogu.

V federaciji upravlja s federalnimi enotami (kantoni, deželami ali republikami itn.) centralna oblast. Njihova avtonomija je precejšnja v primeru decentralizacije (pravosodje, krajevna policija, vzgoja, zdravstvo...), ne pa tudi v pogledu obrambe, monetarne politike ali zunanje politike, ki vse sodijo pod zvezno oblast. Obstaja cela vrsta federacij: ZDA, Nemčija, Brazilija, Kanada, Mehika, Indija, Avstralija, če omenimo samo nekatere.

V nasprotju s tem pa pomeni konfederacija združbo enakopravnih, suverenih držav, ki pristajajo na sodelovanje na določenih področjih. Slehera med njimi naceloma ohrani vse attribute mednarodne suverenosti: vojsko, denar, diplomacijo. Konfederacija pomeni nestabilen in prilagodljiv sistem, ki se zlahka razpusti, lahko pa tudi pripelje v večjo integracijo. ZDA, Svica (ki je se zmeraj ohranila ime konfederacija) ali Nemčija so tako postale federalne, zvezne države, potem ko so bile konfederalne. Nekateri pravniki menijo, da

imata ES ali britanski Commonwealth vse značilnosti moderne konfederacije. V primeru Bosne zagovorniki konfederacije, sestavljene iz treh držav, poudarjajo, da bi takšna ureditev sleherni od treh skupnosti, Srbom, Hrvatom in Muslimanom, zagotavljala homogen etnični prostor, ki bi koncal tudi spopad.

Nasprotniki tega načrta pa so prepričani, da bo s tem samo potrjeno načelo »etničnega ciscenja« in velikih selitev prebivalstva. Sumijo, da utegne slabitev centralne oblasti, skupaj s širokimi pooblastili, ki naj bi jih imele vse tri države, zlahka povzročiti nastanek »Velike Srbije« ali »Velike Hrvaske«.

Na območju nekdanje Jugoslavije spor o federaciji oziroma konfederaciji seveda ni nov. V letih 1990/91 sta to vprašanje zastavili Slovenija in Hrvaska, ki sta se hoteli izviti iz beograjskega primeža, drugim republikam nekdanje jugoslovanske federacije, zlasti Srbiji. Nesposobnost, da bi resili to vprašanje, je bila vzrok, da sta Slovenija in Hrvaska zapustili nekdanjo skupnost, v preostanku pa so se napetosti zaostrole.

Pred več kot stoletjem so se v Secesijski vojni (1861-1965) spopadli zagovorniki konfederacije z juga s tistimi, ki so na severu zagovarjali zvezno državo. V tem spopadu je umrlo več kot pol milijona ljudi. (AFP)

RUSIJA / VIŠJE PLAČE

Jelcin si je vzel čas za počitek

Gruzijci, Abhazijci in Rusi se skušajo dogovoriti o premirju

MOSKVA, TBILISI - Boris Jelcin je v torek odpotoval na dopust, potem ko je dan pred tem doživel v zvezi s skupščini delno zmago, saj je velika večina poslanecv potrdila osnutek nove ruske ustave. Vendar pa uredničev tega dokumenta se vedno visi v zraku, saj je dokument doslej potrdilo le osem od dvasetih predstavnikov republik ruske federacije, poznavalci pa ocenjujejo, da vsaj ena tretjina območnih predstavnikov tudi se ni podpisala dokumenta, češ da se morajo pred tem se posvetovati s svojimi parlamenti. Seveda pa številna krizna žarišča in gospodarske težave nekdanje SZ ne caka jo, da si bo predsednik odpočil. Tako se predstavnik Rusije, Gruzije in kavkaskih ljudstev pogovarjajo o možni prekinitvi spopadov v Abhaziji, zahodni gruzijski pokrajini, ki se je lani avgusta proglasila za samo-

stojno republiko, gruzijski predsednik Sevardnadze pa je nato tja poslal vojake, ki se že skoraj leto dni hudo spopadajo z uporniki. Boris Pastukov, Jelcinov poseben odposlanec za to vprašanje, je novinarjem povedal, da so Abhazijci zavrnili podpis sporazuma o prekinitvi ognja, saj zahtevajo zagotovila za ponovno vzpostavitev abhazijskih institucij, vključno s parlamentom.

Tudi gospodarske težave prebivalstva ruske federacije niso majhne. Več kot tretjina prebivalcev si ne more kupiti niti najosnovnejših življenjskih potrebščin, zato namestnik ruskega premiera predlaga zvisanje najnižjih plač in pokojnin. Najnižja ruska plača znaša 4, 250 rublja (4, 09 dolarja), po novem pa naj bi jo dvignili na najmanj 7 rubljev ali 6, 37 dolarja ter jih v prihodnje sproti prilagajali rasti inflacije. (D. B. S.)

Armenski vojaki čakajo na naslednjo bitko (Telefoto: AP)

JAPONSKA / ZBLEDEL MIT O JAPONSKI USPEŠNOSTI V BOJU PROTI POTRESOM

Potres terjal 240 žrtev

Največ škode in žrtev so povzročili 10-metrski valovi tsunamija, ki so rušili priobalna območja

TOKIO - Tragicni obračun pedsinočnega potresa, ki je prizadel severno Japonsko, se je povzpela na 240 mrtvih in pogresanih. Potresni sunek 7, 8 stopinje po Richterjevi jakostni lestvici je rusil hiše, prometne infrastrukture in povzročil katastrofalne valove tsunamija, ki so rusili vsa priobalna območja. Najbolj dramatičen je položaj na turističnem otoku Okusiri ob zahodni obali severnojaponskega otoka Hokaido. Na

stotine reševalcev isče pod rusevinami preživele in skuša pomagati ranjenecem in vsem, ki so ostali brez strehe nad glavo. Prvi reševalci so na ta otok prispeli sele po 18 urah, tako da so se včeraj gorele številne hiše na območju pristanišča Aonaeja. Po prvih obračunih je porušeni kar polovico his, nekatere so se dobesedno pogrezile, ko se je pod njimi odprla zemlja. Potresni sunek je povzročil tudi številne zemeljske pla-

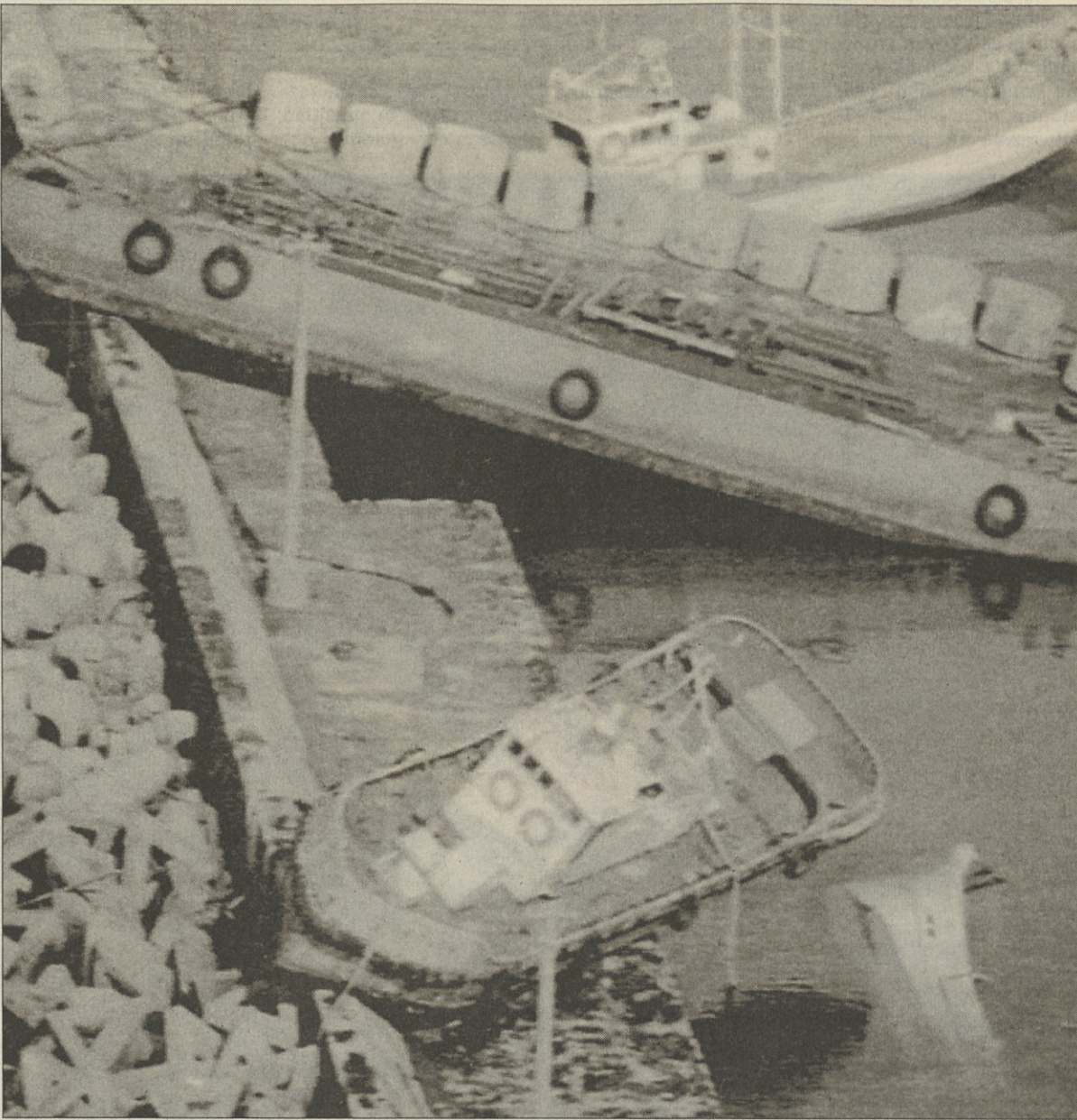
zove, tako da je eden pokopal tudi neki hotel na Okusiriju, v katerem je bilo 35 gostov. Do sedaj so iz tega hotela odkopali le 5 trupel. Po trditvah japonskih oblasti pa je največ mrtvih in škode povzročil tsunami, ki je dosegel otoke Okusiri, Simamaki, zahodno obalo Hokaida in severno obalo Honsuja, se preden so oblasti sprožile alarm. Do 10 metrov visoki valovi tsunamija so rusili pristaniške naprave,

obalne ceste, železniške proge in cele vasi. V Tokiu so sporočili, da je tsunami poškodoval 15 pristanišč in strgal s privezov in sidrišč 300 ribiskih ladij, da sploh ne omenjamo colnov in drugih manjših plovil. Po zadnjih podatkih je brez električne energije kar 28 tisoč stanovanj. To je eden najhujših potresov, ki je v povojnih letih prizadel severno Japonsko. Leta 1983 je se močnejši potresni sunek povzročil smrt 104 oseb,

a takratni tsunami je bil nekoliko bolj sibeek od sedanjega, tako da obračun ni bil tako katastrofalen kot sedanj.

Da je bil ponedeljkov tsunami res izreden, pričajo vesti iz priobalnih območij ruskega tihoceanskega Primorja in Južne Koreje. Valovi tsunamija so v Primorju dosegli visino treh metrov, a so kljub temu rusili pristaniške naprave, potopili 15 ribiskih ladij, enajst pa so jih poškodovali. Po podatkih, ki prihajajo iz Moskve, naj bi življenje izgubile tri osebe, oblasti pa so izselile prebivalstvo s priobalnega območja pri mestu Nahodka.

SedANJI potres je nedvomno presenetil Japonsko, ki je med vsemi državami sveta najbolj razvila protipotresne sisteme, ki gredo od protipotresnih gradenj, do samodejnih naprav, ki ustavljajo vlake, izklopijo električno energijo in zaprejo dovode plina. Sodeč po plamenih, ki so unile hiše na Okusiriju, pa pred potresi take jakosti ni sistema, ki bi bil jim kos. Nič čudnega, da je na japonskem zavladal strah, saj geologi napovedujejo pred koncem stoletja podoben potres na tokijskem območju, kjer bi bile posledice nedvomno še bolj dramatične.

Številne ladje so tokrat »pristale« kar na pomolu (Telefoto AP)

Ladje na kopnem in avtomobili na ladjah: dokaj zgovoren prikaz sile močnega valovanja (Telefoto AP)

PO UMORU ŠTIRIH NOVINARJEV V SOMALIJI

Novinarski poklic postaja zelo nevaren

Kronika beleži mnogo smrtnih žrtev

PARIZ - S smrtjo starih novinarjev v ponedeljek v Mogadisu se je se podaljšal seznam novinarjev in fotoreporterjev, ki so izgubili življenje med opravljanjem svojega poklica na vojnih območjih. V zadnjih desetih letih je bilo ubitih veliko število novinarjev.

Najbolj okruten je verjetno umor osmih perujskih novinarjev januarja 1983. V blizini osamljene vasi Uchururay v provinci Ayacucho, ki je bila dejansko razcepljena med oblastjo vojske in nadzorom teroristične skupine Sendero luminoso, je bilo s sekirami in kamenjem pobitih osem perujskih novinarjev. Sicer pa kronika zadnjih desetih let beleži se vrsto umorov; seznam, ki ga objavljamo, je pokazatelj razsežnosti tega dogajanja, ni pa popoln, saj vsebuje samo nekatere dogodke, v katerih je padel več kot en novinar.

SEVERNI SALVADOR: 17. marca 1982 - Med pripravljanjem reportaže o dejavnosti redne salvadorske vojske so bili ubiti štirje novinarji nizozemske televizije: Joop Willemsse, Koos Koster, Jan Kuiper in Hans Terlaag.

TAJSKA: septembra 1985 - Med spopadi na bangokskih ulicah sta bila ubita novinarja ameriške televizijske mreže NBC avstralec Neil Davis in American Bill Latch.

JUŽNI LIBANON: marca 1985 - Zaradi streljanja izraelskega oklepnika proti množici, med katero sta bila tudi dva novinarja ameriške televizijske mreže CBS, Toufic Ghazzaoui in Bahige Metni, sta oba umrla.

FILIPINI: aprila 1986 - V zasedi skupine komunističnih gverilcev v provinci Cagayan na severu države sta izgubila življenje dva filipinska novinarja, Willie Vicoy in Pete Maba-sa.

AFGANISTAN: oktobra 1987 - V dolini Sanglakh v provinci Paghman sta v zasedi umrla dva člana neodvisne ameriške televizijske ekipe, Lee Shapiro in Jim Lindelof, ki sta spremljala skupino gverilcev.

LIBERIJA: januarja 1991 - Voditelj liberijskih upornikov in poveljnik Nacionalne domovinske fronte za Liberijo Charles Taylor je priznal odgo-

vornost za umor dveh nigerijskih novinarjev, Kressa Imodibla in Taya Awotunsina.

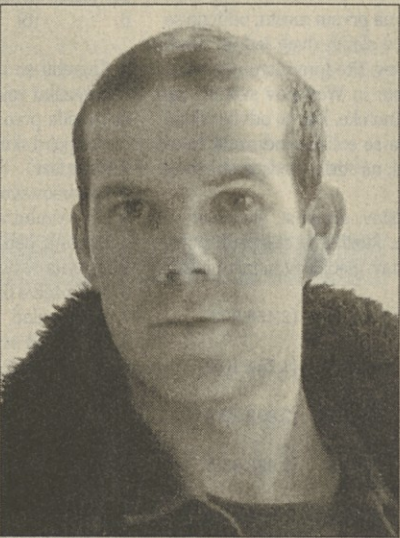
SEVERNI IRAK: maja 1991 - Angleski vojaki so nasli trupli dveh novinarjev, Nicka della Case in Charlesa Maxwella, ki sta delela za BBC. Sledila sta begu kurdskih beguncev pred iraškimi vojaki.

SLOVENIJA: 28. junija 1991 - Vojaki jugoslovanske armade so na letališču brik s topovsko granato ubili avstrijskega novinarja Norberta Wernerja in Nicholasa Vogla.

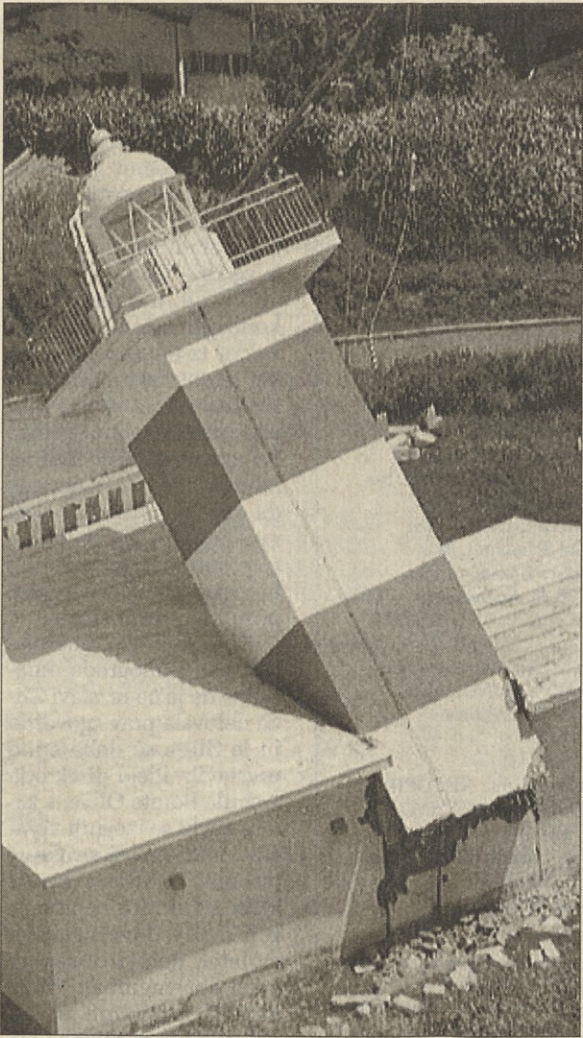
HRVASKA: 20. septembra 1991 - Pri Petrinji je eksplozija mine ubila dopisnika francoskega tednika Le Nouvel Observateur Pierra Blancheta in novinarja švicarskega radia Damien Ruedina.

HRVASKA: oktobra 1991 - Hrvatska vojska je s topom streljala v avto, v katerem so se peljali štirje novinarji beograjske televizije Zoran Amidić, Bora Petrović, Dejan Milicević in Sretan Ilić. Vsi štirje so umrli.

BOSNA: januarja 1993 - V Ilidži je granata ubila dva srbska novinarja, Miloša Vujovića in Zivka Filipovića. (AFP)

SOMALIJA: 12. julija 1993 - Razjarjena množica pobila štiri novinarje. Med temi je tudi fotoreporter ameriške tiskovne agencije AP, čigar fotografije smo objavljali tudi b našem dnevniku.

Svetilnik se je upognil, kot da bi bil iz lepenke (AP)

Na Japonskem so potresi skoraj vsakodnevna tragedija

TOKIO - V povojnih letih je Japonsko prizadelo enajst močnih potresov:

- 1946, 21. decembra: otok Sikoku, magnitudo 8,0 Richterjeve lestvice, 1.400 mrtvih, 13.000 porušeni poslopji.

- 1948, 28. junija: zahodna provinca Fukui, 7,1 Richt., 3.769 mrtvih, 36.000 porušeni poslopji.

- 1952, 4. marca: severni otok Hokaido, 8,2 Richt., 33 mrtvih, 815 porušeni poslopji.

- 1960, 23. maja: zaradi potresa v Čilu 8, 5 stopnje Richterjeve lestvice so ogromni valovi tsunamij trčili ob japonsko obalo in ubili 142 ljudi.

- 1964, 16. junija: zahodna provinca Niigata, 7,5 Richt., 26 mrtvih, 1.960 porušeni poslopji.

- 1968, 16. maja: vzhodni del Hokaida, 7, 9 Richt., 52 mrtvih, 673 porušeni poslopji.

- 1974, 9. maja: polotok Izu južno od Tokia, 6, 9 Richt., 134 porušeni poslopji.

- 1978, 14. januarja: otok Ošima južno od Tokia, 7,0 Richt., 25 mrtvih, 94 porušeni poslopji.

- 1978, 12. junija: provinca Mijagi severno od Tokia, 7,4 Richt., 28 mrtvih, 1.183 porušeni poslopji.

- 1983, 26. maja: severni provinci Akita in Aomori, 7,7 Richt., 104 mrtvi, 934 porušeni poslopji.

- 1993, 15. januarja: Hokaido, 7,8 Richt., eden mrtve, 34 porušeni poslopji. (Ansa)

FRANCIJA / RAZSODBA PRIZIVNEGA SODIŠČA

Štiri leta zapora okuževalcem z Aidsom

Bolnikom so vbrizgavali okužena zdravila - »Obsodba francoskega zdravstvenega sistema«

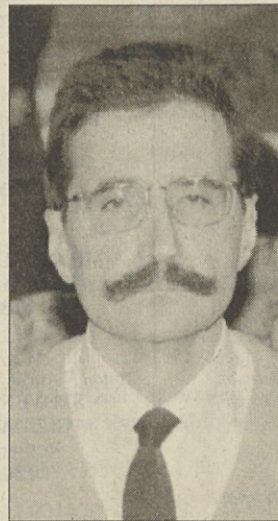
PARIZ - »Brezuspešna sodna obravnava«, je grenka pripomba žrtev. Pariško prizivno sodišče je v bistvu potrdilo obsodbe starih funkcionarjev, oziroma zdravnikov, ki so leta 1985 razdeljevali hemofilikom kri, okuženo z virusom Aidsa. Politiki niso bili prisotni, saj jim za morebitne prestopke na službenem položaju lahko sodi samo visoko sodišče. Bivšega prvega ministra Laurenta Fabiusa in takratna ministra za družbeno vprašanja in za zdravstvo sploh niso valili, da bi se udeležili sodne razprave kot priče, ceprav so civilne stranke zahtevale njihovo prisotnost.

Znano je bilo, da izdelki za hemofilike niso neoporečni, vendar so jih iz denarnih razlogov vseeno dajali bolnikom, dokler niso posle zaloge. Posledica tega je, da se je z Aidsom okužilo 1.250 oseb, umrlo pa jih je že več kot 300.

Glavnega obtoženca, doktorja Michela Garretto, načelnika Državnega centra za transfuzijo krvi (DCKV), so obsodili na štiri leta zapora. Sodišče je menilo, da obtožba zastrupitve, zaradi katere je predvidena tudi dosmrtna ječa, ni primerna.

Sodniki so tudi potrdili štiriletno zaporno kazen za zdravnika Jean-Pierre Alaina, načelnika raziskovalnega oddelka DCKV, njegov odvetnik pa je dejal, da clovestvo ne more ostati cele dve leti brez enega redkih raziskovalcev sposobnega odkriti cepivo proti Aidsu. Allain in Garretta bosta morala civilnim strankam izplačati 15 milijonov frankov odškodnine, se to pa bo v resnici plačal Državni sklad za transfuzije.

Druga dva obtoženca sta Jacques Roux in Robert Netter. Garrettov odvetnik je dejal, da je obravnava v resnici sodila državnemu zdravstvenemu sistemu.

Obsojeni M. Garretta (AP)

NOVICE

Verjetna potrditev smrtne obsodbe za Ivana Demjanjuka

TEL AVIV - Izraelsko vrhovno sodišče naj bi zavrnilo priziv ukrajinskega vojnekega zločinca Ivana Demjanjuka in potrdilo razsodbo, s katero so ga obsodili na smrt zaradi zločinov proti clovestvu, ki jih je zagrešil v nacističnem taborišču Treblinka. To je vsaj včeraj zapisal dnevnik Hadashod, ki je posredoval vtise iz izraelskih sodnih krogov. Demjanjuk čaka v izraelskem zaporu že pet let, da mu sprejmejo priziv. Vrhovno sodišče pa po vsemu sodeč nima sile, kar potrjuje prepričanje, da je že zavrnilo trditve Demjanjukove obrambe, češ da je slo za pomoto in da on ni tisti Demjanjuk, ki naj bi bil rabel iz Treblinka.

Prestolonaslednik Charles kupil žensko laneno jopico

LONDON - Ženska lanena jopica z rdečimi srčki je povzročila pravo zmedo med lovci na kraljevske »scoope«. Prestolonaslednik Charles je namreč predvčerajšnjim na obrtniskem sejnu v Birminghamu kupil za kakih 300 tisoč lir to neobičajno žensko jopico. Ko ga je prodajalka vprašala, če hoče jopico št. 34 (Dianina), je Charles povedal, da hoče večjo, a da bo točne mere sporočila njegova tajnica. Kdo naj bi bila torej skrivnostna ženska? Morda Camilla Parker Bowles, nekateri celo trdijo, da je jopica za kraljico mater, kar pa je malo verjetno, saj se 90-letni gospe ne kupuje jopic z rdečimi srčki. Vsekakor pa je lov na skrivnostno žensko že v polnem teku.

Francija izvaža v Albanijo »neakakovostno« meso

TIRANA - Albanija je iz Francije uvozila 120 ton mesa, ki je po izvidih zdravstvene komisije »neakakovostno«. Po pisanju tiranskega dnevnika Rilindja Demokratike ima meso nenormalen vonj in okus, analize pa so ugotovile prekomerno prisotnost amoniaka. Tiranski živinozdravniški urad je zato odsvetoval nadaljnji uvoz »sumljivega« mesa.

Železniška nesreča na Kitajskem terjala 44 življenj

PEKING - Sobotna železniška nesreča na progi Peking-Chengdu je terjala 44 mrtvih in ne 20, kot so to v začetku navajali. Potniški vlak je pri železniški postaji Xianxing silovito trčil v ustavljeni tovorni vlak. Kitajske oblasti niso do sedaj se ugotovile, kdo je zakrivil sobotno nesrečo.

Prostitucija mladoletnih: strožje kazni na Tajskem

BANGKOK - Tajske oblasti necejo priznati, da je Bangkok postal prava Meka prostitucije, a so vseeno sprejele strožje norme, da bi zajele vsaj prostitucijo mladoletnih. Za spolne odnose z mladoletnicami, ki niso se dopolnile 18 leta starosti, je predvidena denarna kazen 2400 dolarjev in do 8 let zapora. Če imajo mladoletnice manj kot 15 let, je predvidena 10-letna zaporna kazen in globa 8000 dolarjev. Posrednike pa bodo lahko obsodili na 15 let zapora in na 8000 dolarjev denarne kazni.

LIKOVNA UMETNOST / BENEŠKEMU BIENALU NA ROB

Veliki & Mali

Noben bienale ni minil, ne da bi ga likovna kritika popljuvala. Tudi letošnjemu se ne piše dobro. Očitajo mu, da je postal festival, razstavam pa, da so

luna parki. Vendar obiskovalci kar prihajajo in bolj kot razstave jih moti poletna vročina, pomesana z lagunsko vlago.

Ce gremo po vrsti, kot

LILIJANA STEPANČIČ

so hiše v Trsti, od ene razstave k drugi, in omenimo le nekatere, potem v do-

brem in slabem prednjaci Aperto. Zacusno letos med mladimi ni toliko tehni-

cne arheologije, kot bi jo gledali na njeno razsirjenost upravičeno pričakovali, je

pa dosti raznovrstnega nasilja. V poplavi različnosti sta opazni dve zadevi: prva, da so predstavljeni dejanski in umetniški otroci starost modernizma, recimo Kiki Smith ali Kristin Oppenheim, druga pa je občutek praznine, če temu tako recemo, ko nas ne oblije kurja polt ob navsezadnje ogabnih prizorih. In če se to da opisati s citatom iz 224 strani obseznega tekstovnega (italijansko-angleski) dela kataloga, je ta zagotovo Bonominjev.... »Realnost ostaja odprta 24 ur na dan, ker ni dejansko nikogar znotraj ali zunaj nje same. Samopostrežba periferije. Anonimni prostor, ki nadomešča zunaj/znotraj našega razuma in kjer je jezik zgubil svoj zvok, je preoblikovan v družbeno in ekonomsko oralnost, sredstvo komunikacije ali porabe. Samota telesa, tesnoba misli, sanje, ki polagoma postajajo mora; ljubezen za vedno...« Izmed 132 predstavljenih ustvarjalcev se oko zatakne ob po dolgem prerezane telice v formaliu Damiena Hirsta, ornamentalni splet popartističnih cloveskih teles Charlesa Raya, očeta ameriških ustvarjalcev ustvarjalcev a la Koons Paula McCartyja, fotografije seksa in nasilja nagrajenca Matthewa Barnija, ki je pozol uspeh tudi na letošnjem Whitney bienalu, in modro prostorsko sliko Ves, slikar, svoj dolg.

Razstave v Giardinih dopuscajo staromodno strastne občutke, zahtevajo opredelitev. Obiskovalce je najbolj zbehal italijanski paviljon s tremi razstavami v istem prostoru (Točke umetnosti, Papirnat zidovi in Opera italijana). Zaradi konfučnosti se je zgodilo tisto, kar se nasploh ve, namreč da so koncepti razstav bolj razvidni iz teksta v katalogu kot iz dejanske postavitve in da redkim razstavam uspe postati odprta knjiga. Priporočam se letele tudi na izbor Opere italijane, čes da dela konkretistov, kot npr. Eugenia Miccinija, niso resna umetnost, ki naj bi se predstavljala na resni prireditvi, kot je bienale.

Ko smo že pri zmesnjavah naj mimogrede omenimo, da je na razstavi Zliti delovala prav zgovorno in le Zliti so dobesedno urastavila idejo direktorja Achilla Bonite Olive, s katero naj bi se izognili vpravljeni nacionalni strukturi bienala. Ta, ki je v bistvu slika strukture nacionalnih držav devetnajstega stoletja, deluje danes ob vseh spremembah vloge države in akutnih nacionalizmih prav spotakljivo. Iz vrtinca nadlog se je Oli-

va resil z idejo nestalnosti, krojenja, povezovanja, vse skupaj brez absolutnih določil, ki naj bi opredeljevala umetnost. Kardinalne točke so strani neba, kjer je sicer položaj neke točke matematično natančno določen, vendar ostala smer te iste točke popolnoma odvisna od točke gledanja.

Nedvomno sta bili v Giardinih vsaj dve razstavi vredni ogleda in se bosta pomnili, tako kot Jenny Holzer ali Anish Kapoor leta 1990: Ilja Kabakov ter Hans Haacke in Nam June Paik s podobama ruske provizorčnosti in nemškega razsula. Razstavi sta najboljša primera tistega trenda, kjer se ne predstavlja v prvi vrsti niti umetnika niti eksponatov, temveč razstavo kot celoto s taksnim ali drugačnim sporočilom. Tudi v amerškem paviljonu je Louise Bourgeois govorila o neodvisnem in samosvojem ustvarjanju.

Med paviljonskimi razstavami so si Slovenci obvezno ogledali dislocirano postavitev v Ateneu San Basso. Pravnja lokacija in pravšnji izbor odličnih ustvarjalcev Marjetice Potrč in skupine Irwin pa nista bila dovolj, da bi iz razstave naredila kaj več kot kamenodobni prikaz del oziroma umetnikov. Glede na rompomom in neskončna sklicevanja na evropski standard organizatorjev razstave (z bogsgavedi kaksnim pooblastilom), ki bi najraje to zaradi ekonomičnosti počeli do konca svojih dni, smo pričakovali subtilni curator's touch, tako a la mode današnje dni. Malo zlitja torej ne bi škodilo, takega, ki bi se ga pomnilo po likovni moči celotne razstave. Tudi pri slovenskih katalogih ni jasno, zakaj so trije in kje je razlog, da posebej nastopa Marjetica Potrč, posebej Irwin in posebej organizatorji razstave. Kot da nočejo imeti nič skupnega, niti ovitka ne. Mogoče pa naj bi bil to prikaz razkosja, ki bi spominjal na Madzare, za katere se je govorilo, da jih je Joseph Kosuth stal pol letnega kulturnega proračuna (Priznati moramo, da so delovali veliko bolj učinkovito).

Sicer pa so bile male države na bienalu vedno zadovoljne, da so lahko v družbi velikih tem, pa so prišle prav zaradi večjega vzdušja cirkusa, tudi političnega. In če se je se tri leta nazaj spodobilo, da je bienale odpravljal Giulio Andreotti, bi letos kaj takega pomenilo neodpušljiv politični spodrsrljaj. Tako pa smo bili priča zabavi, polni lazi, seksa in videotrkov.

NOVO V KINU

Boter III (The Godfather Part III), Paramount Pictures 1990, režija Francis Ford Coppola, scenarij Mario Puzo in F. F. Coppola, glasba Carmine Coppola, igrajo Al Pacino, Diane Keaton, Talia Shire, Andy Garcia, Sofia Coppola, Joe Mantegna, Bridget Fonda, distribucija Carnium Trade

Snemanje zadnjega dela trilogije o družini Corleone se je začelo leta 1989 v rimskem filmskem mestu Cinecittà, dokončan je bil leto kasneje, ogledali so si ga že v vseh velikih evropskih mestih, končno pa smo ga dočakali tudi v Ljubljani. V središču tretjega dela je lik Michaela Corleoneja (Al Pacino), zgodba se začne dvajset let po dogodkih, ki so zaključili drugi del. Coppola pravi, da je dogodke tretjega dela inspiriralo poročanje o vlogi Vatikana v propadu italijanske banke Ambrosio in poskusu atentata na papeža, kajti Vatikan je zakoniti, samostojna država, ki ima možnost nadzora nad denarjem po celem svetu, Corleoneovi pa skušajo to postati, zato je zanje nadvse pomembno, da se znebijo vpliva prikrita kriminala. (V. S.)

Wayneov svet (Wayne's World), režija Penelope Spheeris, scenarij Mike Myers, Bonnie Turner in Terry Turner, glasba J. Peter Robinson, Paramount Pictures 1992, igrajo Mike Myers, Dana Carvey, Rob Lowe, Tia Carrere, Lara Flynn-Boyle, distribucija Carnium Trade

Mike Meyers je debitiral v filmskem svetu z Wayneovim svetom, občinstvo pa si je zagotovilo ze prej, ko je leta 1989 začel sodelovati v oddaji Saturday Night Fever in si v hipu pridobil občinstvo. Wayne in Garth sta postala pravi simbol devetdesetih, čeprav nimata običajnih atributov mladostniških idolov. Wayne Campbell (Mike Meyers) in njegov pomočnik Garth Algar (Dana Carvey) v poznih nočnih urah iz kleti prek kableske televizije s svojo oddajo, v kateri počneta kar jima pade na pamet, ob tem pa se nesmrtno zabavata. Njuna glasbena in sploh ziviljenjska filozofija je "heavy metal", sicer pa ju zanima zuriranje, vse skupaj pa je "excellent", od kitare in izlozbi do metalne pevke Cassandre (Tia Carrere), za kateri Wayne ve, da bosta nekoč njegovi. (V. S.)

Prvih deset filmov v preteklem tednu (od 5.7. do 11.7.93)

V Ljubljani je Mallova Sramota se vedno na prvem mestu, odlično se je odrezal tudi Ne meč'te se stran, ki je v slabih dveh tednih predvajanja v kinu Vic zbral že 5.121 gledalcev. Predpremierno oziroma premierno prikazana Driblerja pod kosom in Wayneov svet sta zasedla peto in deveto mesto. V dvorani Kinoteke, kjer se odvija ciklus v Ljubljani se nepredvajanih filmov, sta se solidno odrezala Neulovljiva ljubezen in stripizete, ki sta (vsak na starih predstavah) zbrala 86 oziroma 81 gledalcev.

Legenda: Prva številka pomeni št. predstav, druga št. gledalcev in tretja bruto izkupicek v preteklem tednu. Številke v oklepajih predstavljajo dosedanj skupni seštevek predstav, gledalcev in izkupička.

1. Sramota/Mladina film	21	(40)	3505	(6.227)	1.372.350	(2.456.800)
2. Ne meč'te se stran/Lj. kinem.	21	(39)	2.794	(5.121)	944.000	(1.754.100)
3/4. Prsut, prsut/Mladina film	28	(115)	1.160	(8.666)	395.700	(2.932.200)
3/4. Ninja zelve III/Mladina film	15	(62)	1.160	(4.189)	398.450	(1.432.850)
5. Driblerja pod kosom/Mladina film	15	(15)	1.091	(1.091)	381.850	(381.850)
6. Univerzalni vojak/Mladina film	23	(77)	1.048	(7.028)	347.550	(2.411.200)
7. Drakula/Mladina film	21	(120)	820	(19.052)	311.000	(7.457.350)
8. 57. Potnik/Lj. Kinematografi	10	(69)	581	(6.661)	197.900	(2.262.250)
9. Wayneov svet/Carnium						

3	(3)	345	(345)	138.000	(138.000)
10. Večno mlad/Lj.kinem.					
6	(6)	121	(13.087)	42.350	(5.060.750)

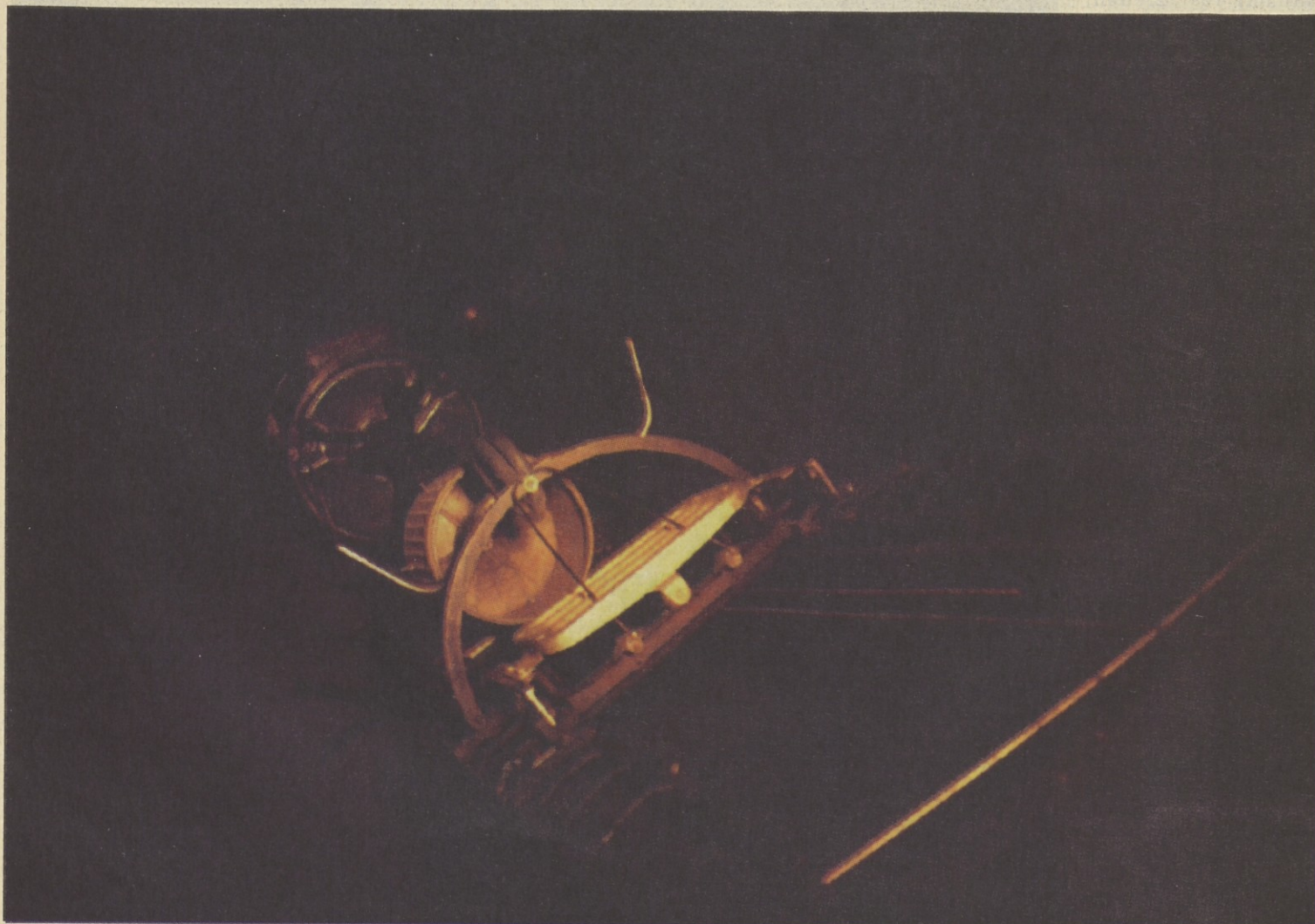
V Zagrebu so bile premiere filmov Ninja zelve III., Wayneov svet, Univerzalni vojak in Single white female. Rt Strahu se vedno suvereno zaseda prvo mesto. Navajamo št. gledalcev v preteklem tednu in (v oklepaju) skupno št. gledalcev.

1. Cape fear	5.101	(16.408)
2. Wayneov svet	4.257	(4.257)
3. Univerzalni vojak	3.750	(3.750)
4. Driblerja pod kosom	1.703	(7.940)
5. Drakula	1.388	(31.591)
6. Ninja zelve III.	1.355	(1.355)
7. Vecno mlad	1.323	(34.734)
8. Ne meč'te se stran	1.184	(18.993)
9. Storyville	1.057	(7.068)
10. Single white female	680	(680)

Na mednarodnem trzistu (V. Britanija, Francija, Nizozemska, Nemčija, Japonska, Italija, Avstralija in Španija) so v tednu med 23. in 29. junijem prvih pet mest zasedli naslednji filmi (izkupicek v milijonih USD):

1. Indecent proposal	4,25	(54)
2. Made in America	4,07	(5,27)
3. Falling down	3,4	(27,7)
4. Cliffhanger	2,1	(2,1)
5. The piano	1,21	(10,7)

Igor Kernel

Se največja čudesa tičijo v madžarskem paviljonu (Foto: Diego Andres Gomez)

CLAN EVROPSKEGA ZDRUŽENJA FESTIVALOV

CLAN MEDNARODNEGA ZDRUŽENJA FESTIVALOV

CLAN CIOFF

Festival Ljubljana
Trg francoske revolucije 1-2, 61000 Ljubljana
Tel: +38 61 22 19 48
Fax: +38 61 22 12 88

Blagajna:
Blagajna je odprta vsak dan, razen sobote in nedelje, od 11. do 13. in od 18. do 19. ure ter uro pred posamezno prireditvijo. Telefon 061/22 65 44

Ko se poleti prižgejo luči, se začne 41. mednarodni poletni festival

41. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL

17. julij - 31. avgust 1993
Ljubljana, Bohinj, Celje

Julij
17
ZAGREBSKI KVARTET
SAKSOFOVON
20.30, Krizanke

18
BUDIMPEŠTANSKI KOMORNI
ORKESTER
Dirigent: Giovanni Pacorn
20.30, Smelt

19
CHORUS VIENNENSIS
Dirigent: Guido Mancusi
20.30, Franciškanska cerkev

20
NEW SWING QUARTET in
GOLDEN GATE QUARTET
20.30, Krizanke

23
PIHALNI KVINTET FESTIVALA
LJUBLJANA
The Ljubljana FES Conference, Institut
Jozef Stefan
20.30, Krizanke

24
Andrej Anabaptist Rozman: TARTIF
SLOVENSKO MLADINSKO
GLEDALISCE
Režija: Vito Taufer
20.30, Krizanke

25
MILOS MLEJNIK, violončelo,
JANKO SETINC, klavir
20.30, Krizanke

22
Joseph Haydn: L'INFEDELTA
DELUSA
SALIERIJEV KOMORNI
ORKESTER
Dirigent: Tamas Pal
Režiser: Peter Fabiani
21.00, Krizanke

23
ANSAMBEL MUSICA ANTICUA
LABACENSIS
Dirigent: Simon Robinson
21.00, Stolnica

24,25
Bojan Adamic:
SNEGULJICA, musical
ORKESTER SLOVENSKE
POLICIJE
21.00, Krizanke

26
Georg Friderich Handel:
MESLIJA, oratorij
LITVANSKI KOMORNI
ORKESTER IN DRŽAVNI ZBOR IZ
KAUNASA
Dirigent: Sir Jehudi Menuhin
21.00, Krizanke

28
PRVI NEMSKI ANSAMBEL HARF
Umetniški vodja: Ruth Konhauser
20.30, Narodna galerija

29
BILL YOUNG & DANCERS,
sodobni ples
Umetniški vodja: Bill Young
21.00, Krizanke

30
SOFIJSKI FESTIVALNI
ORKESTER
Dirigent: Julian Kovacev
21.00, Krizanke

Avgust
1
ERNST KOVACIC, violina,
STEFAN VLADAR, klavir
20.30, Bohinj, Srednja vas, cerkev Sv.
Martina

2
ERNST KOVACIC, violina,
STEFAN VLADAR, klavir
20.30, Krizanke

3
ERIC HIMY, klavir
20.30, Krizanke

5
GIUSEPPE MORINO, tenor,
MARCO BALDERI, klavir
20.30, Krizanke

7
GIUSEPPE MORINO, tenor,

MARCO BALDERI, klavir
20.30 Bohinj, cerkev Sv. Duha
9
MUSICA ANTICUA KOLN
20.30, Narodna galerija

10
TRIO KITAR AMSTERDAM
20.30, Ljubljanski grad, Grajski stolp

10
THOMAS LANDER, bariton,
MARGARET SINGER, klavir
20.30, Bohinj, cerkev Sv. Duha

11
KODALY KVARTET
20.30, Krizanke

12
THOMAS LANDER, bariton,
MARGARET SINGER, klavir
20.30, Krizanke

15
FOLKLORNA SKUPINA TURIEC
IZ SLOVASKE
20.30, Krizanke

17
ZAGREBSKI KVARTET
SAKSOFOVON
20.30, Krizanke

18
BUDIMPEŠTANSKI KOMORNI
ORKESTER
Dirigent: Giovanni Pacorn
20.30, Smelt

19
CHORUS VIENNENSIS
Dirigent: Guido Mancusi
20.30, Franciškanska cerkev

20
NEW SWING QUARTET in
GOLDEN GATE QUARTET
20.30, Krizanke

23
PIHALNI KVINTET FESTIVALA
LJUBLJANA
The Ljubljana FES Conference, Institut
Jozef Stefan
20.30, Krizanke

24
Andrej Anabaptist Rozman: TARTIF
SLOVENSKO MLADINSKO
GLEDALISCE
Režija: Vito Taufer
20.30, Krizanke

25
MILOS MLEJNIK, violončelo,
JANKO SETINC, klavir
20.30, Krizanke

26
Anton Novacan: HERMAN CELJSKI
SLOVENSKO LJUDSKO
GLEDALISCE CELJE
Režiser: Franci Krizaj
20.30, Celjski grad

27
Po motivih baleta Bertolda Brechta:
LUNA NAD MISSISSIPPIEM -
RAZPRODAJA GREHOV
OPERA IN BALET SNG
MARIBOR/PLESNO GLEDALISCE
MARIBOR
Režija/koreografija/scenografija:
Maja Milenovic Workman
20.30, Krizanke

28
VOKAL TOTAL
Silke Kahlert-Becker,
Kerstin Kuschnik, sopran
Bettina Hackenspiet,
Gabriele Neuhauser, alt
Marthias Becker,
Ulrik Neumann, tenor
Markus Bach, Frank Echard, bas
Ernest Setz, klavir,
Manfred Englert, kitara
Paul Schmandt, bas,
Gunter Bozem, tolkala
20.30, Krizanke

30
MILOS MLEJNIK, violončelo,
JANKO SETINC, klavir
20.30, Krizanke

31
Johann Strauss ml.: NETOPIR
OPERA IN BALET SNG
LJUBLJANA
Dirigent: Igor Svara, režiser: Zvone
Seldbauer
20.30, Krizanke

RAZSTAVE

Krizanke, Viteška dvorana Festivala
Ljubljana

BOSTJAN PUTRIH
MALA PLASTIKA
12.-25. julij 1993

MARKO JEZERNIK
AKVARELI
2.-15. avgust 1993

GORAN LELAS
INDUSTRIJSKO OBLIKOVANJE
22. avgust-5. september 1993

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

Andrej Anabaptist Rozman: TARTIF, režija Vi-to Taufer. Igrajo: Milos Battelino, Ivan Godnič, Zeljko Hrs, Dario Varga, Jozef Ropoša, Uros Mac-ek, Robert Prebil, Andrej Rozman, Janez Skof, Niko Gorsic, Ivan Sikora, Stefan Marcec, Sandi Mikluz, Franci Plestenjak, Daniela Pietrasanta (torek, 24. 8., ob 20.30, 900 SIT).

Po motivih baleta Bertolta Brechta: LUNA NAD MISSISSIPPIJEM - RAZPRODAJA GREHOV, Opera in balet SNG Maribor (petek, 27. 8., ob 20.30, 900 SIT).

Joseph Strauss: NETOPIR, Opera in balet SNG Ljubljana. »Tempora mutantur«, bi lahko rekli za pojav operete na odru osrednjega sloven-skega gledališča. Le-ta je opereto pred vojno poznal in jo gojil, tudi ni opereta nič izjemne-ga za velika evropska gledališča. Le slovenska domišljavost jo je izbrisala z nasih odrov, ker naj bi bila opereta malomeščanska iluzija, to-rej laz, ki naj bi bila povojnemu Slovencu ne-potrebna. Opereta je glasbeno-gledališko delo -sicer lahkega, zabavnega značaja. Glasba ope-rete hoče biti dopadljiva in popularna, stilo-no nastonjena na zabavno glasbo. Na oder pri-pelje ljudi, karakterje in dogodek iz vsakdanje-ga življenja in največkrat se spravi na nezdra-ve družbene pojave in jih zasmehuje. Lahkozi-vost, zaljubljenost vase, zakonska prevara svojo kritiko in razgaljenje doživijo tudi v Ne-

topirju. Sam naslov operete ne pomeni nič mi-sterioznega ali okultnega, ampak samo maska-radno preobleko glavnega junaka, ki zaradi svoje lahkozivosti ni ne tič ne miš, ne soprog ne ljubimec. Zadosten razlog, da se ga lotijo in razkrinkajo, skozi smeh in izmikanje, v barv-nih preoblekah (torek, 21. 8., ob 20.30, 1800, 1200 SIT).

KULTURNICA, Zidovska steza 1

Gilbert Léautier: RAGLJA SPET RAGLJA, pred-stava METE VRANIC (vsak dan do 16. 7., ob 21. uri). Raglja prepestano raglja. Zato pa tudi je ra-glja. Neprestano se neizprošno in kar naprej pri-poveduje zgodba nekega življenja. Pripoveduje se skozi usta ženske, ki je nesrečno nerodna, nesrečno in večno nerazumljena, nesrečno po-ročena, očitno z nesrečno izbranim moškim, ki ga njeno regljanje in neprestano govorjenje ubija, dela do norosti »živčnega« in nesrečne-ga... (Vinko Möderdorfer)

MARIBOR

MLADINSKI KULTURNI CENTER,

Orožnova 2

Predstavitve gledališkega projekta v izvedbi kulturnega društva DPZ Franc Jamnik iz Lju-bljane. Promocija pesniške zbirke z naslovom KRI, MALODUSJE, LJUBEZEN, ŽIVLJENJE, s pesmimi dijakov Francija Vodopivca, Gorana Završnika in Martina Zupanciča (nedelja, 18. 7., ob 21. uri v Klubu MKC).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

DVORANA TRIPCovich

Festival Operete

Od 21. do 24. julija bo na sporedu opereta: I. Kalman »Grafica Marica«.

Na Trgu Unità bo v ponedeljek, 19. t.m., ob 20.30 na sporedu drugi koncert »Operetta in piazza« Tržaške godbe na pihala. Dirigira Lidiano Azzopardo. Nalslednji koncert bo se 26. t.m.. Godba bo izvajala Offenbacha, Suppēja, Straussa, Leharja, Kalmana, Stolza, Porterja, Berlina itd.

BAZOVICA

Jutri, 15. t.m.,ob 21. uri ponovitev predstave SREČANJE z Mirando Caharijo in Livijem Bogatcem. Režija Mario Ursic.

V petek, 16. t.m., ob 21. ponovitev predstave v Ricmanjih.

GRAD SV. JUSTA

Straordinario Estivo

Jutri, 14. in četrtek, 15. t.m., ob 21.30 na spo-redu Varietà s Podreccovimi lutkami. Pred-prodaja vstopnic pri osrednji blgajani (tel. 578855).

V soboto, 17. in 21. julija bosta na sporedu

KOROŠKA

CELOVEC

Landhaushof: V petek, 16. t.m., ob 19.30 - Otroški gala za mir. Sodelujejo otroci iz Av-strije,Slovenije, Turcije, Švedske in Poljske.

GLOBASNICA

V sotoru na športnem igrišču bo v soboto, 17. t.m., ob 20. uri - Alpe Adria Popfestival.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

Bojan Adamci: SNEGULJICA, musical, ORKE-STER SLOVENSKE POLICIJE (ponedeljek, 19. 7., torek, 20. 7., sobota, 24. 7., in nedelja 25. 7., ob 21. uri, premiera: 1800, 1200 SIT, ponovitve 1500, 1000 SIT).

NEW SWING QUARTET in ALENKA GODEC (sreda, 21. 7., ob 21. uri, 1000 SIT).

PIONIRSKA KNJIZNICA,

Komenskega 9

V spomin Janeza Vajkarda Valvasorja so v knji-znici pripravili razstavo z naslovom Po sledeh J. V. Valvasorja, kranskega barona, stotnika do-lenjske strani deželo Kranjske in clana Kraljev-ske družbe v Londonu. Otroci si lahko v knji-znici krajšajo čas z reševanjem PRAVLJICNIH UGANK.

GORNJI GRAD

Letos bo že 24. Gornjegrajski praznik, ki bo tra-jal dober teden dni, in sicer do 18. julija. V teh dneh se bodo vrstile številne kulturne, športne in zabavne prireditve. Danes, 14. 7., odbojgarski turnir ter srečanje obrtnikov in podjetnikov ob okrogli mizi Razvoj obrti in malega gospodarst-

va v dolini, v četrtek, 15. 7., športno plezanje v Gradišču in otvoritev razstave ob stoletnici planinstva, v petek, 16. 7., otvoritev razstav del likovne kolonije in kulturni večer Od rojstva do smrti, predstavitve pisatelja A. Videcnika in pe-snika È. Mavrica, fantovsko petje Pod lipo, za-bava z ansamblom Zlatorog, v soboto, 17. 7., rokometni turnir in zabava z ansamblom Alpski vagabundi.

KOPER

16. FESTIVAL MELODIJE MORJA IN SONCA '93. Prizorišče letosnjega festivala, ki poteka dva večera, bo osrednji trg pred Loggio. V petek, 16. 7., sledi Mladi MMS, nova pridobitev festivala, v obliki večera, namenjenega izvajalcem, mlaj-sim od 19 let, v soboto, 17. 7., pa bo na sporedu že uveljavljeni mednarodni del festivala.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

MOPED SHOW, gost večera: MIA ZNIDARIC (sobota, 17. 7. ob 21. uri).

VELENJE

IZTOK MLAKAR, sanson (petek, 16. 7., in so-bota 17. 7., ob 20.30, velenjski grad, 1200 SIT).

V soboto, 17. t.m., ob 18. uri bo na sporedu »New Moon« (1937) r. R. Leonard , i. J. Mac Donald in Nelson Eddy.

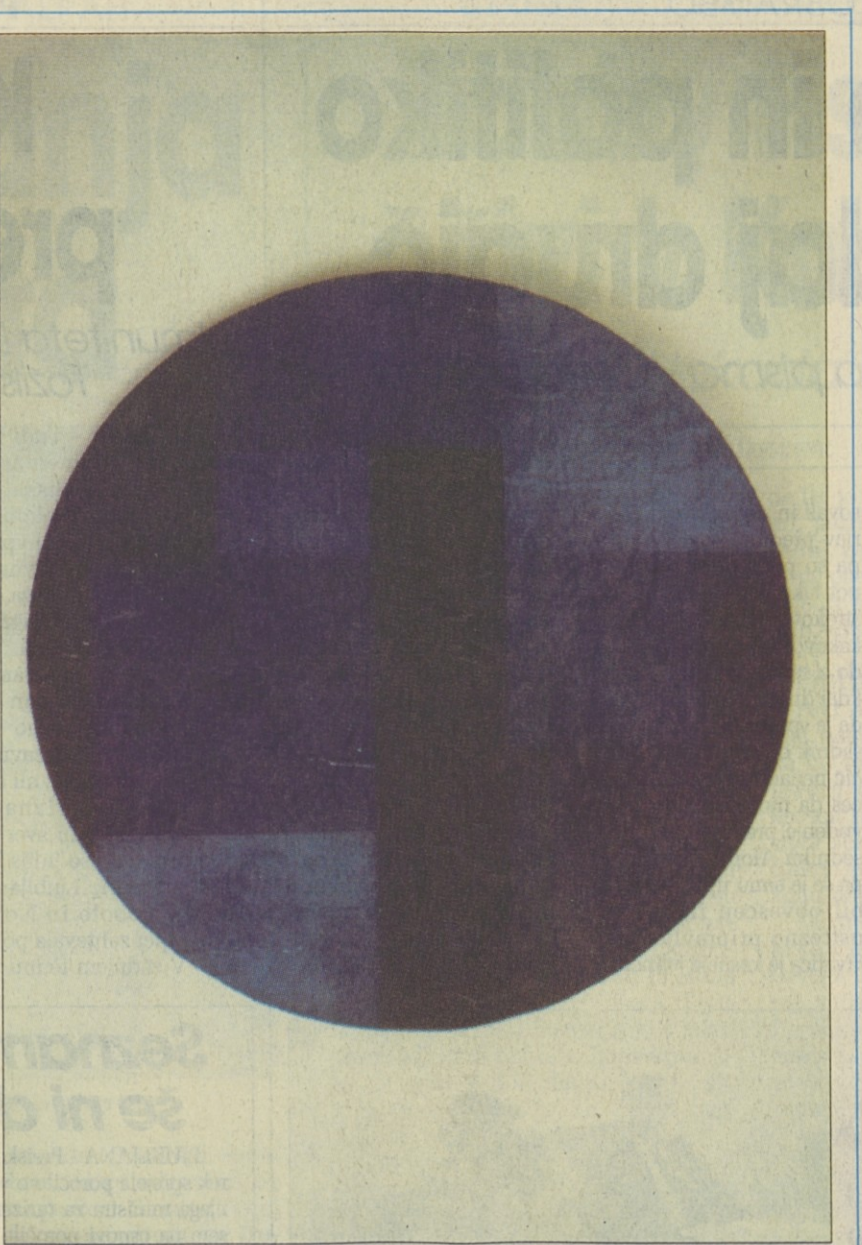
Do 31. decembra so na voljo vsako soboto ob 10.30 brezplačni vodeni obiski v Muzej Re-voltella.

LIKOVNO-LUTKOVNE DELAVNICE:

Lutkovna delavnica z Bredo Varl: PLOSKA LUTKA (četrtek, 26. 8., ob 11. uri v atriju gradu).

Lutkovna delavnica s Slavkom Rakusem: USTVARJAMO Z LESOM (petek, 27. 8., ob 11. uri v atriju gradu).

Vse predstave, ki so napovedane bodo v a-triju mariborskega gradu, Grajska ulica 2, se v primeru dežja izvajajo v dvorani Lutkovnega gledališča Maribor, Rotovski trg 2, in v Mi-noritski cerkvi na Vojašniškem trgu.

V prostorih podružnice Tržaške kreditne banke v Čedadu se nadaljuje razstava del likovnega umetnika Giannija Osgna-cha, ki živi v Mantovi, a je po rodu iz Nediških dolin. Prvo sa-mostojno razstavo je usvarjalec leta 1979 imel prav v Be-nečiji, in sicer v Špetru, sledila pa ji je dolga vrsta samostoj-nih in kolektivnih razstav v Milanu, Turinu, Barlju, Bologni, Be-netkah, Baslu, Ljubljani itd. Zadnjo pred zdajšnjo razstavo je Osgnach imel pretekli mesec v špetrski Beneški galeriji, raz-stava v prostorih TKB pa bo odprta vse do 15. avgusta.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

POLETJE V STARI LJUBLJANI

Koncert: MATE BEKAVAC, klarinet in TAR-TINI KVARTET LJUBLJANA (danes, 14. 7., ob 21. uri v atriju magistrata).

Koncert: IRENA GRAFENAUER, flavta in ELIOT FISK, kitara (četrtek, 15. 7., ob 21. uri v atriju magistrata).

Koncert: FLAVTE BREZ MEJA (petek, 16. 7., ob 21. uri v atriju magistrata).

Koncert: VERA BELIČ - violina, JURE JENKO - klarinet, ANDREJ PETRAC - violončelo, VLADIMIR MLINARIG - klavir (nedelja, 17. 7., v cerkvi sv. Florijana).

Koncert ALL CAPONE STRAJ TRI-a ob izidu CD plošce in kasete Greatest hits (četrtek, 15. 7., ob 21.30 v atriju Trubarjevega antikvaria-ta nasproti Magistrata).

KRIZANKE

OTVORITEV 41. MEDNARODNEGA POLE-TNEGA FESTIVALA: SIMFONICNI ORKE-STER RTL LUKSEMBURG, dirigent: Leo-pold Hager (sobota, 17. 7., ob 21. uri, 1800 SIT).

Joseph Haydn: L'INFELDTA DELUSA SALIE-RJEV KOMORNI ORKESTER (četrtek, 22. 7., ob 21. uri, 1800, 1200 SIT).

STOLNICA

ANSAMBEL MUSICA ANTIQUA LABACEN-SIS (petek, 23. 7., ob 21. uri, vstop prost).

BOHINJ

Dobrodelni koncert POKLICI ME NOCOJ, na-stopili bodo: Pop Design, Cuki, Helena Blagne, godba Gorje... Program bo povezoval Saso Hri-bar (četrtek, 15. 7., ob 19. uri, Pod skalco).

BREŽICE

Koncert NIZOZEMSKEGA MLADINSKEGA SIMFONICNEGA ORKESTRA pod vodstvom francoskega dirigenta ROBERTA BENZIJA in s solistom, ruskim violinistom BORISOM BELKINOM (sobota, 17. 7., na grajskem dvor-išču Posavskega muzeja).

Koncert KOMORNEGA ORKESTRA HOL-BERG (nedelja, 18. 7., na grajskem dvorišču Posavskega muzeja).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

GLEDALISCE ROSSETT

Poletni koncerti - V petek, 16. t.m., ob 20.30 bo na sporedu tretji koncert orkestra gledališča Verdi pod vodstvom dirigenta Lü Jia. Izvajali bodo Mendelsshonove simfonije. Vstopnice so na prodaj pri blagajni Dvorane Tripicovich in uro pred koncertom pri blagajni gledališča Rossetti.

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA

Danes, 14. t.m., ob 21. uri: »Podoba Guida Cergolija« -Nastopila bosta sopranistka Sara Dilena in pianist Guido Cergoli. Vstopnice so na prodaj pri blagajni Dvorane Tripicovich in v Muzeju Revoltella uro pred pričetkom koncerta.

PEČ (GO)

Jutri, 15. t.m., ob 21. uri na prostem pri baru Pollen'Roll - Koncert soul funky skupine Credit. Vstop prost.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Razstava SLOVENSKI MITI IN LEGENDE je ci-klus skulptur in risb, ki jih je STOJAN BATIC ustvaril v preteklem letu. Zamisli za trindvajset predstavljenih junakov je crpal iz zakladnice slovenskih mitov in legend. Razstava bo na ogled do 18. julija.

Dokumentarna razstava 40 LET GRAFICNEGA BIENALA LJUBLJANA (Mala galerija, do 18. julija).

KRIZANKE

Razstava MALE PLASTIKE BOSTJANA PU-TRIHA bo na ogled do 25. julija.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE - CEKINOV GRAD, Celovska 23

Na ogled so tri razstave: ponovna otvoritev raz-stave slik JANINA KLEMENCICA: POPOTNA FOTOGRAFIJA (do konca avgusta), Reševanje zavezniških letalcev med NOB na Slovenskem in Plakati in razglasi 1914-1918.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Otvoritev slikarske razstave MINI PRIX LUCAS 93 v četrtek, 15. 7., ob 20. uri.

MODERNA GALERIJA

Razstava 20. MEDNARODNI GRAFICNI BIE-NALE.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI, Zaloska 61

Razstava kiparja IVA GOISNIKERJA - OBLIKO-VANJE SOLNIC. Avtor se predstavlja s 50 poso-dicami za sol iz lipovega lesa.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava slik, unikatnega stekla in nakita UMETNIKOV IZ UKRAJINE bo na ogled do 3. septembra.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava slik FRANCETA GRUDNA.

GALERIJA LALA, Zidovska 5

Razstava slik tržaškega slikarja in grafika ALDA FAMAJA

GALERIJA LEK

Do 18. julija je na ogled razstava POLDRAGI KAMNI Duske in Andreja HOVNIKA.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava bosanske akademske slikarke JASMINE KODZAGA.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

V galeriji si lahko ogledate skupinsko razstavo de-figure. Na njej bodo zbrana dela desetih av-torjev različnih generacij, ki jim je skupno ra-zmišljanje o prisotnosti/odsotnosti figure v po-lju umetniškega diskurza.

GALERIJA TIVOLI

Razstava nagrajencev 19. mednarodnega grafi-čnega bienala (DAVID SALLE, JANEZ BERNIK, A. R. PENOK, DIMCE NIKOLOV).

GALERIJA POLJE, Studenec 48

Razstava ASEMBLAŽI FANTASTICNIH ŽIVA-LI ANE SFILIGOJ.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Razstava slik slikarja SEADA CERKEZA bo na ogled do 15. julija.

KUD FRANCE PRESEREN

Razstava kseroksnega kopiranja fotoelektrogra-fi

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je razstava lesorezov umetnikov, ki so bila realizirana na Mednarodni soli za grafiko v Benetkah v letu 1992-93 in na se-minarijih, ki jih je vodil Franco Vecchiet.

TKB - AGENCIJA MITNICA

V razstavnih prostorih razstavlja najnovejša materična dela Deziderij Svara.

GALERIJA CARTESIUS

Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

ART GALLERY

Do 20. julija je na ogled je razstava ArtEstate '93 - 1. Dezelna razstava slikarstva, skulptu-re in grafike. Razstavljali bodo Franca Bati-eh, Luciana Costa, Bogomila Doljak, Mina Gernek, Flavio Girolomini, Barbara Ius, Adriano Janeciz, Flavio Riz, Rossdear, Lusa Squazzi, Diego Valentinuzzi.

GALERIJA BASSANESE

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Ur-nik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

ART LIGHT HALL

Do 27. julija bo razstavljala svoja dela Erna Ferjancić Fric.

MUZEJ ŽIDOVSKÉ SKUPNOSTI

CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Urnik :ob ne-deljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob četrkih od 10. do 13. ure.

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«. V organizaciji Tržaške letovišcar-

KOROŠKA

CELOVEC

GALERIJA CARINTHIA Alter Pl. 30 Do 30. avgusta 1993 je na ogled razstava Hansa Staudacherja.

RIITTER UMETNA HALA (H.-Gmeiner Str.)

Do 1. oktobra je na ogled razstava »Misere-re« G. Herolda in W. Büttnerja.

ARS TEMPORIS (Herreng. 14)

Na ogled je razstava Stuhlobjekte.

BELJAK

GALERIJA UNART

Do 31. t.m. bo na ogled razstava slikarke In-grid Cerny.

je 1979-1993, ki pregledno prikazuje ukvarjanje različnih umetnikov s fotokopirnim tiskanjem.

SLOVENSKI GLEDALISKI IN FILMSKI MUZEJ, Mestni trg 17

Razstava slik igralk METE VRANIC je na ogled do 1. septembra.

INSTITUT ZA CELULOZO IN PAPIR, Bogišočeva 8

Retrospektivna razstava slik in grafik akadem-skega slikarja MARIJANA KOZAMERNIKA KO-MARJA (do 19. julija).

BLED

V Hotelu Astoria je do 6. 8. na ogled razstava akademskega slikarja MARKA TUŠKA.

CELJE

LIKOVNI SALON CELJE

Razstava kiparskih del DRAGICE CADEZ (do 25. julija).

KOSTANJEVICA NA KRKI

GALERIJA BOZIDAR JAKAC

Razstava TONETA LAPAJNETA v Kostanjevici na Krki, ZEMLJA NA JUTI 1991-1993.

LAMUTOV LIKOVNI SALON

Razstava izbranih slik ob 35-letnici Lamutovega likovnega salona: IVANA KOBILCA in FERDO VESEL (do 31. 8.). Izbor je pripravil kustos Na-rodne galerije Ljubljana dr. Ferdinand Serbelj.

KRANJ

GALERIJA V PRESERNOVI HISI

V Galeriji v Presernovi hisi je razstava slik in objektov slikarja KARLA KUHAJA.

GALERIJA MESTNE HISE

Na ogled je III. MEDREGIONALNA LIKOVNA RAZSTAVA.

LAŠKO

Razstava ob 90-letnici Cebelarске družine Lasko.

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB, Vetrinjska 30

Razstava DADO MAR, grafike.

RAZSTAVNI SALON ROTOVZ

Otvoritev razstave 1. EXTEMPORE »ZAJCJA DOBRAVA« bo v četrtek, 15. 7., ob 19. uri. Razstava bo odprta do 29. julija.

MURSKA SOBOTA

POKRAJINSKI MUZEJ

V galeriji Pokrajinskega muzeja je na ogled pre-gledna razstava del akademskega slikarja FERENCA KIRALYA.

PIRAN

V Tartinjevi hisi razstavlja svoja dela mlada sli-karka SANDRA KUMP. Razstava ima naslov SREČANJE DVEH SVETOV.

SEŽANA

V Galeriji AVGUSTA CERNIGOJA je odprta edinstvena zbirka tega tržaškega slikarja.

KULTURNI CENTER SRECKA KOSOVELA

Do 27. julija je na ogled pregledna razstava IVA-NA VARLA .

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA LOSKEGA MUZEJA

Razstava slik SANDRE PECENKO.

ske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vsrlijo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

MILJE

V prostorih Letovišcarske ustanove - UL Ro-ma 20 - je na ogled razstava slikarke Grazie Pellegrino z naslovom »Pietre scolpite dal tempo« posvečena Krasu. Odprta bo do 28. t.m.

GORICA

GORISKI GRAD

V Pokrajinskem muzeju na goriskem gradu je vsak dan na ogled razstava o proizvodnji in uporabi svile med leti 1725-191

DRŽAVNI ZBOR / ODBOR ZA OBRAMBO

Mejo med vojsko in politiko bodo določili kdaj drugič

Odbor umaknil obravnavo Krkovičevega pisma - Ostre polemike

LJUBLJANA - Ze dolgo se na seji odbora za obrambo ni zbralo toliko članov kot včeraj, pa tudi novinarjev je bilo dosti več kot običajno. Vzrok za to je bila seveda napovedana razprava o odprtem pismu brigadirja Toneta Krkoviča predsedniku republike, vendar so člani odbora po daljši in polemični razpravi o glasovanju odločili, da bodo to točko umaknili z dnevnega reda. Kljub temu pa seja ni bila nič manj zanimiva, celo nasprotno.

Prvi je razpravi o Krkovičevem pismu nasprotoval Franc Cernelc, češ da to ni nima nobene zveze z odborom za obrambo, ker je pismo zgolj osebna zadeva, odbor pa ne sme pristajati na nepotrebno politizacijo. Takoj se je vnela polemika, v kateri so eni navajali za razpravo, drugi so bili odločno proti, zaplet pa je s kompromisnim predlogom skušal rešiti Borut Pahor. Predlagal je, da bi to točko preložili na prihodnjo sejo, do takrat pa pripravili tudi kakovostno primerjalno gradivo, ki bi pokazalo, kako te reči urejajo v Evropi, saj je potrebno določiti natančno mejo med vojsko in politiko. V razpravo se je vključil tudi obrambni minister Janša, ki se je strinjal, da je potrebno določiti pravila igre, to pa naj bi dosegli z novim zakonom o obrambi. »Če nameravate govoriti o Krkovičevem pismu, potem morate govoriti tudi o obisku

Zmaga Jelencica v novomeški vojašnici, kjer je marsikaj »tvezil«, pa tudi o starih članih nekdanjega predsedstva države, ki so v času osamosvajanja podpisali petico o enostranski razorožitvi,« je dejal Janša. Na te besede se je ostro odzvala Vika Potočnik, ki je Janšev nastop označila kot solski primer neprimerne obnašanja, ki si ga minister ne bi smel privoščiti. Potočnikovo je posebej zmotil ukazovalni ton Janeza Janše, ki parlamentarcem pač ne more določati, o čem naj govorijo.

Protestirala pa je tudi proti Janševemu omalovaževanju in namerno napadnemu interpretiranju pobude za demilitarizacijo, ki nikakor ni bila peticija za enostransko razorožitev, kar naj bi Janša, ki je bil svoje case tudi sam zagovornik demilitarizacije, dobro vedel. Janša je v zvezi s Krkovičem omenil se neprijeten položaj, v katerem se je znal brigadir, saj na »številne napade v tisku ne sme odgovorjati, ker sem mu to odsvetoval«.

Člani odbora so nato gla-

sovali in zavrnili tudi Pahorjev predlog, iz slepe ulice pa so potem končno nasli pot tako, da so sklenili, naj strokovne službe pripravijo kakovostno gradivo, kaj bodo z njim, pa bodo sklenili kdaj drugič. Ko je ze kazalo, da je spopad mimo, je predsednik odbora Zmago Jelencic nenadoma zapustil sejo, češ da mora na sodišče, in vodenje prepustil podpredsedniku Alojzu Metelku, ki pa se je temu uprl, češ da ni bil obveščen in zato ni ustrezno pripravljen. Ivo Hvalica je kasneje Jelencic

odhod komentiral kot poskus, da bi se izognil razpravi o zapisniku prejšnje seje. Hvalica je namreč glasno izrazil sum, da je zapisnik namerno potvoren. Ker vsi člani niso prebrali magnetograma prejšnje seje, da bi ga lahko primerjali z zapisnikom, so vročo temo preložili na prihodnjo sejo, Ivo Hvalica in Marjan Stanič pa sta opozarjala na slabo in problematično delo Zmaga Jelencica kot predsednika odbora za obrambo, zato je mogoče pričakovati, da bo v primernem trenutku sproženo tudi vprašanje zaupnice nadaljnjemu predsedniku Janju Zmaga Jelencicu.

Janez Janša je Krkoviču svetoval, naj ne odgovarja na napade v tisku (Foto: Jože Suhadolnik / TRIO)

BOSTJAN LAJOVIC

PREISKOVALNA KOMISIJA O AFERI HIT

Kdo je kriv, da se preiskava ne začne?

Imuniteta Danila Kovačiča ni ovira za začetek preiskave? Tožilstva ne ukrepajo - Kristan kršil pooblastila?

LJUBLJANA - Tudi tokrat se je parlamentarna preiskovalna komisija, ki odkriva politično zakulisje afere Hit, ustavila pri vprašanju imunitete državnega svetnika in generalnega direktorja novogoriške igralnice Danila Kovačiča. Ta je bil 16. junija zaslišan v Novi Gorici. Sele dan za tem je temeljno javno tožilstvo naslovilo državnemu svetu vprašanje, ali direktorju Hita priznava imuniteto. Državni svet ni odgovoril, zato so julija javna tožilstva iz Ljubljane, Murske Sobote in Nove Gorice spet zahtevala pojasnilo. V zadnjem tednu so

se tožilstva in predsednik državnega sveta začeli že tudi javno pripraviti o prav(n)em tolmačenju ustave in zakona o kazenskem postopku, preiskava pa se medtem seveda ni premaknila z mrtve točke. Preiskovalna komisija, ki je tudi že dvakrat predlagala državnemu svetu, naj se odloči, ali bo odvzel imuniteto Danilu Kovačiču, je na prejšnji seji Ivana Kristana obtožila za »glavnega zaviralca preiskave« in za enega od tistih politikov, ki bodo »storili vse,

da resnica o Hitu ne bi prišla na dan«. Včeraj so preiskovalci sicer menili, da je Kristan »kršil pooblastila«, ker vprašanja imunitete ni uvrstil na dnevni red, hkrati pa so tudi ugotovili, da bi tožilstva pravzaprav lahko začela preiskavo in jo nemoteno nadaljevala, dokler se Kovačič ne bi zdel sklicevati na imuniteto. Sele potem bi moral državni svet odločiti o tem, ali bo »vzel v bran« Kovačiča ali ne. Zakaj torej tožilstva ne ukrepajo, ni čisto jasno.

Očitno je torej nekaj kot so ugotavljali člani komisije - hudo narobe. Da bi se izognili pastem laicne presoje pravnih zank, so preiskovalci zahtevali tolmačenje parlamentarne pravne službe. Mimogrede - revizijska hiša, ki je po naročilu slovenske vlade preiskovala dogajanje v Elanu, je v (za zdaj javnosti se nedostopnem) poročilu med drugim ugotovila, da sicer obstaja sum kaznivih dejanj v več kot dvajsetih primerih, da pa javna tožilstva niso sprožila preiskave. Razlogi za to - je navedeno v poročilu - niso znani.

TANJA STARIC

Seznam politikov še ni dokončen

LJUBLJANA - Preiskovalna komisija bo prihodnji terek sprejela poročilo o »sumu zlorabe pooblastil nekdanjega ministra za turizem Janeza Sirseta«, ki ga predvsem na osnovi poročila SDK pripravljajo trojica preiskovalcev (Tone Persak, Leo Sešerko in Ciril Pucko). Ugotovitve bo komisija posredovala državnemu zboru - verjetno že na juljski seji. Sirse je za zdaj edini politik, ki naj bi po ugotovitvah komisije »zlorabil pooblastila«. Po naših informacijah sicer seznam funkcionarjev, ki naj bi bili vpleteni v afero Hit, se ni dokončen, slo pa naj bi za nekaj uradnikov v finančnem ministstvu in za vrsto poslancev predvsem prejšnje skupščine. Na naslednjem zaslišanju (konec meseca) bodo pričali Peter Lampic, Pavle Koder in Uroš Aljancic o primeru Elan. Komisijo seveda zanimajo predvsem »zlorabe pooblastil« politikov, za zdaj pa je o tem znana samo Kodrova izjava, da je pred prvimi večstrankarskimi volitvami izročil denar Lojzetu Peterletu. Slo je za vsoto, ki je precej presežala pet takratnih povprečnih plač, kar je po zakonu še dovoljena »finančna pomoč« političnim strankam (T.S.)

Preiskava o vpletenosti politikov ni končana (Foto: TRIO)

DRŽAVNI ZBOR / DANAŠNJA SEJA

O Kovačičevi imuniteti

Svetniki naj bi se na sklep državnega zbora odzvali s pojasnilom

MAJDA VUKELIČ

LJUBLJANA - Nekaterih zakonov, s katerimi se bodo poslanci državnega zbora ukvarjali konec meseca, se bodo danes lotili člani državnega sveta. Svetniki tako nadaljujejo s prakso, da se pred državnim zborom obravnavajo različne zadeve tudi zato, da bi imeli čim manj razlogov za odločni veto.

Ceprav predsednik državnega sveta Ivan Kristan včeraj se ni dobil predlogov za razsiritve dnevnega reda, na katerem je za zdaj osem točk, bo dnevni red brez dvoma obsejal vsaj za eno točko, to je z vprašanjem imunitete svetnika Danila Kovačiča, enega od akterjev afere Hit. O njegovi imuniteti se bo najprej izrekla mandatno-imunitetna komisija, državni svet pa naj bi potem sprejel »le« posebno pojasnilo. Gre namreč za to, da je republikanski javni tožilec Anton Drobnič, ki je v državnem zboru prejšnji teden predstavil poročilo o delu tožilstev v lanskem letu, dejal, da bi tožilstvo ze ukrepalo zoper Danila Kovačiča, vendar ne more, ker ga štiti imuniteta, o kateri se državni svet noče izreči. Ivan Kristan je Drobniču izjavo ocenil kot »nekorektno razlago in v nekem smislu zavajanje poslancev državnega zbora in javnosti«. Danilo Kovačič se namreč na imuniteto ni nikoli skliceval, tako da državni svet ni imel o čem odločiti. »Zato v državnem svetu ni ovire,« je se dodal Ivan Kristan.

Med zakoni, o katerih bodo razpravljali svetniki, omenimo predlog za izdajo zakona o ustavnem sodišču z osnutkom. Zanj je komisija državnega sveta za politični sistem ocenila, da ga je nujno treba sprejeti, sicer ustavno sodišče ne bo moglo izvajati pristojnosti, ki mu jih daje nova ustava, denimo reševanja ustavnih pritožb. »Veliko razprave bo zagotovo o predlaganem zakonu o lokalni samoupravi, ki govori o preobrazbi sedanjih občin v nove, in o svežnju zakonov, ki zadevajo socialne pravice. Na dnevnem redu je namreč poročilo o racionalizaciji pravic na področju socialnega varstva in zavarovanja ter delovno-pravne zakonodaje in dva predloga sprememb zakonov: o delovno-pravnih razmerjih in o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Sindikati so že opozorili, da vlada nenehoma zmanjšuje pravice iz dela in delovnih razmerij, tako da delavci postajajo »temeljni vir stabilizacije«, zmanjševanja inflacije...« Pri tem pa vlada sploh ne pove, kaj zeli doseči s takšnim krčenjem pravic.

Svetniki bodo razpravljali tudi o predlogu svojega poslovnika. Ena izmed dilem je se vedno, kako dolg naj bo mandat predsednika državnega sveta, saj ustava in zakon o državnem svetu o tem ne govorita. Zdjaj so v igri tri različice: pet let, dve leti in eno leto.

SVET EVROPE / SKLAD ZA RAZVOJ

Pomoč tudi Sloveniji

V Svetu Evrope menijo, da bo Slovenija izpolnila pogoje brez težav

LJUBLJANA - Na tridnevem obisku v Ljubljani se mudita Paule Dufour, predsednica upravnega odbora Sklada za socialni razvoj Sveta Evrope, in Constantinos Pilavachi, direktor tega sklada, ki sta se danes dopoldne sestala z zunanjim ministrom Slovenije Lojzeto Peterletom.

Paule Dufour je v današnjem pogovoru z ministrom Peterletom povedala, da za sodelovanje v skladu obstaja nekaj pogojev, ki pa jih bo Slovenija brez težav izpolnila. Svet Evrope ima v solidarnostnem skladu, v katerega prispevajo večje in bogatejše države, precejšnje denarne rezerve, ki so na voljo tudi Sloveniji kot novi in majhni državi, ki ji je treba, predvsem finančno, pomagati do boljših razmer.

Minister Peterle je kot

področja, ki so najbolj potrebna solidarnosti, navedel časne begunce v Sloveniji in razvoj podjetništva, na kar so gosta opozorili že na današnjih pogovorih na finančnem ministstvu. Kot poseben projekt je minister omenil oziroma kmetijski turizem, ki naj bi preprečeval migracije s podeželja v mesto. Za financiranje iz sklada - za kar obstajajo zelo dobre možnosti, kot je dejala Paule Dufour - se med drugimi zanimata tudi ministrstvu za delo, družino in socialno ter za zdravstvo, zato bi bilo treba izdelati predloge, ki bi jih sklad preučil. Minister Peterle je obljubil, da bo zunanje ministstvo poskrbelo za izvajanje potrebnih postopkov in oblikovanje projekta, saj Slovenija zelo zanima cimprenjske sodelovanje.

Slovenija ima dobre možnosti za pomoč (Foto: TRIO)

TURIZEM / LETOS SMO IZTRŽILI MILJARDO DOLARJEV

Nova strategija za razvoj turizma pri nas

Najbolj pereč je problem zastarelih kapacitet

BORIS VUK

Portorož - Odbor za gospodarstvo Državnega zbora je danes razpravljal o turizmu. Da bi bi bila njihova razprava res »in medias res«, so jo organizirali kar v Portorožu, v hotelu Bernardin. Tako so se lahko neposredno seznanili s tem, kakšno je stanje v našem turizmu ob začetku vrhunca letošnje turistične sezone.

Podatki kažejo, da se stanje izboljšuje in bo turistično gospodarstvo po strokovnih ocenah letos iztržilo za 25 odstotkov več kot lani, torej naj bi letošnji prihodek od turizma dosegel milijardo dolarjev. Tuji turisti se postopoma spet vračajo v naše kraje, letos je bilo v šestih mesecih v primerjavi z enakim obdobjem lani za 40 odstotkov več

nočitev tujih gostov. Hoteli na Obali pa so trenutno zasedeni 70-odstotno. Poslanci - člani parlamentarnega odbora so skupaj z ministrom za gospodarstvo in njegovimi sodelavci ter predstavniki Gospodarske zbornice in Turistične zveze obravnavali strategijo razvoja turizma, ki jo vlada oziroma njeni pristojni resorji pripravljajo ze kar nekaj časa, saj so razne organizacijske in kadrovske spremembe vplivale tudi na pripravo tega dokumenta. V razpravi so ugotavljali, da je poleg same strategije potreben tudi program konkretnih dejavnosti in ukrepov, ki bodo zagotovili njeno uresničevanje.

Zmanjševanje obsega turističnega prometa v zadnjih nekaj letih so res povzročile objektivne okoliščine - od svetovne recesije do ozonske luknje in seveda vojna najprej pri nas in nato v naši bližini. Za ponovni razcvet te panoge pa bo treba delovati na tistih področjih, kjer lahko vplivamo. To pa je predvsem kakovostna ponudba in storitev. Naše turistične kapacitete so zastarele in ne ustrezajo sodobnim zahtevam. Turizem je nizko akumulativen in mu bo treba zagotoviti čim ugodnejše kreditne pogoje za posodobitev. Minister Tajnikar je povedal, da se v vladi tega zavedajo in ze izejso rešitev tega problema.

SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA / IZJAVA

Izvršilni odbor Slovenske ljudske stranke je na svoji redni seji 12.7.1993 v Ljubljani obravnaval pobudo Sveta SKD o združitvi SKD in SLS.

Ob tem je bilo ugotovljeno, da je glavni odbor SLS ze 22.12.1992 sprejel pobudo Slovenskim krščanskim demokratom za sodelovanje med strankama na nivoju poslanskih klubov in programskih svetov. Ta pobuda, na katero doslej s strani SKD ni bilo odmeva, ostaja v veljavi se naprej. Na isti seji glavni odbor SLS ni podprl predloga za združitve obeh strank.

Izvršilni odbor SLS ugotavlja, da razlogi za tak sklep ostajajo, zato ne podpira združevanja obeh strank, pač pa podpira pogovore o različnih načinih sodelovanja.

Izvršilni odbor SLS pričakuje, da bo v kratkem prišlo do srečanja izvršilnih odborov in poslanskih skupin obeh strank, na katerem bi skušali razjasniti tista sporna vprašanja, ki otežujejo njuno sodelovanje (vstop RS pa bo Nacionalna zveza pri SLS organizirala aktivnosti za izvedbo referenduma o reviziji zakona o državljanstvu.

SKD do kmečkega protesta in druga).

SLS se zavzema in se bo tudi v prihodnje zavzemala za sodelovanje programsko sorodnih strank, kar bo tudi omogočilo oblikovanje programske vladne koalicije. Eden od osnovnih pogojev za uspešno delo programske vladne koalicije je zaupanje med koalicijskimi strankami. IO SLS pa je obravnaval tudi druga gospodarska, socialna in politična vprašanja v slovenskem političnem prostoru in sprejel naslednje sklepe in stališča: IO SLS podpira zahteve delavske zveze pri SLS za vrnitev maloprodajnih cen osnovnih živil na raven, ki jo določa odlok vlade; IO SLS se zavzema za hitre in učinkovite ukrepe za sanacijo posledic letošnje suše in dosledno izvajanje dogovora, sklenjenega med predstavniki kmetov in slovensko vlado; v zvezi s problematiko državljanstva IO SLS podpira spremembo zakona o državljanstvu. V primeru premajhne podpore v državnem zboru RS pa bo Nacionalna zveza pri SLS organizirala aktivnosti za izvedbo referenduma o reviziji zakona o državljanstvu.

ODBOR ZA ZDRAVSTVO

Racionalizacija je tudi red

O zdravstvu bo dokončna razprava na septembrski seji

KATARINA NOVAK

LJUBLJANA - Člani odbora državnega zbora za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko so včeraj ze na začetku seje naleteli na težavno oviro, ki se ji pravi novi poslovnik državnega zbora. Ta namreč predvideva drugačen postopek za uvrščanje zadev na dnevni red kot stari, ki zdaj se vedno velja. Zapletlo se je pri tem, da skoraj nikomur ni bilo jasno, v kakšni »obliki« lahko razpravljajo in sprejmejo sklepe, da bi tako pomembni točki, kot sta nacrta zdravstvenega varstva do leta 2000 in racionalizacija socialnih pravic in delovno-pravne zakonodaje, državni zbor lahko uvrstil na dnevni red ze na juljski seji. Takrat bo namreč ze začel veljati novi poslovnik. In ker naj bi po novem poslovniku parlamentarna delovna telesa dobila bolj zavoljujoče naloge - torej ne samo splošne razprave, temveč sprejemanje konkretnih sklepov, so se strinjali, vključno z zdravstvenim ministrom dr. Bozidarjem Voljcem, da se razprava o nacrta zdravstva do leta 2000 preloži na september. Takrat naj bi bila razprava, kot so dejali, »kvalitetna in dokončna«.

Drugace pa je bilo s poročilom o aktivnostih za racionalizacijo socialnih pravic ter predlogoma za izdajo zakonov o spremem-

bah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih in zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Po besedah predstavnic vlade gre za zelo pomembna zakona, saj se gospodarski položaj se naprej slabša, »na terenu pa je stanje ponekod blizu izrednim razmeram«. Vlada zeli predvsem pospešiti proces prestrukturiranja, ob tem pa racionalizacije socialnih transferjev ne razume le kot omejevanje, temveč zeli na tem področju vzpostaviti določen red. S prihranki iz omejevanja nadomestil, z legalizacijo in večjo obdavčitvijo pogodb o delu, s skrajšanjem odpovednega roka s šestih na tri mesece, z racionalizacijo znotraj podjetij in drugim bi lahko pomembno pomagali k izvedbi natečaja za tisoč novih delovnih mest, za katerega je v letošnjem proračunu zmanjkalo celi dve milijardi. Stevilo brezposelnih naj bi se letos povzpelo na približno 130 tisoč, od katerih naj bi jih 35 tisoč prejemale denarna nadomestila, 16 tisoč pa denarno pomoč.

Člani odbora so soglasno sklenili, naj državni zbor na juljski seji o teh zakonih opravi t. i. prvo obravnavo, po tem pa naj bi se vrnila v konkretno obravnavo na odbor.

KOLESARSTVO / TOUR DE FRANCE ZDAJ V ALPAH

Indurain odklanja vlogo favorita

PARIZ - Na Touru so pogledi večine že uprti v gore, kjer se bodo danes z etapo od Villard de Lans do Serre Chevaliera (204 km) začele gorske etape, toda kolesarji imajo oči se kar naprej prikovane na navidez nepremagljivem Miguelu Indurainu, ki si je predvčerajšnjim s prepričljivo zmago na kronometer spet prigrabil rumeno majico leaderja Toura. Tako je majica vodilnega že šestič menjala lastnika, mnogi pa zdaj že menijo, da je bilo to tudi zadnjič in da se bo Indurain z njo pripeljal na cilj zadnje etape 25. julija v Parizu.

Spanec, zmagovalac zadnjih dveh Tourov, je trdno odločen, da rumene majice ne izpusti več iz rok, pa čeprav je v Alpah več kolesarjev, ki mu lahko posteno prekrizajo racuna. Pa vendar Indurainov večni rival, Claudio Chiapucci, ki za vodilnim zaostaja več kot 5 minut, ni prevelik optimist. »Seveda ga bom v Alpah napadel, saj druga mi niti ne preostane. Toda ne pozabite, da bo imel Indurain pred Parizom na razpolgo še en kronometer. Zato mislim, da ga je praktično nemogoče premagati,« je bil njegov kratek komentar. Pred začetkom Toura

je imel Indurain vsaj po napovedih stiri resne konkurente: Italijana Claudia Chiapuccija in njegovega rojaka, svetovnega prvaka Giannija Bugna ter švicarski par Alex Zülle in Tony Rominger. Od četverice je relativno blizu Indurainu le Gianni Bugno, ki je trenutno četrti in za Spancem zaostaja 2 minuti in 32 sekund. In prav Bugno se noče sprijazniti s trditvami, da je Tour že končan. »Zame in za »hribolazce« se Tour začneja sele jutri (danes op. ur.),« je dejal, »in upam, da ne bo slo samo za dirko za drugo mesto.« Toda tudi Bugno priznava, da je Indurain v etapah na kronometer nepremagljiv. »Enkrat za vselej se moramo sprijazniti, da je na kronometer razred zase,« je se kratko pripomnil in nekoliko v šali dodal, da mu je edino žal, da sta iste starosti, »saj bi imel dosti več možnosti, če bi tekmoval z njegovim bratom Prudenciom.«

Pri tem se je Bugno prav gotovo nanasal na dejstvo, da je imel ponedeljkov kronometer zanimiv razplet. Na prvem in na zadnjem mestu je bil namreč Indurain. Prudencio je za Miguelom zaostal 17 minut in 48 sekund in bi bil zaradi prevelikega

Miguel Indurain zavrača vlogo favorita (AP)

zaostanka tudi izključen s Toura, toda na njegovo srečo je Miguel v zadnjih kilometrih preluknjal gumo in tako izgubil nekaj časa in s tem tudi rešil brata.

Edini, ki se noče povsem sprijazniti z vlogo nespornega favorita, pa je Miguel Indurain sam. »Vse se začneja sele zdaj. Chiapucci je res precej zadaj, toda zdaj prihaja na »domači« teren. Tudi Bugno je nevaren, saj je precej bolj sproščen kot običajno,« pravi Spanec, ki tudi meni, da bo odločitev padla v naslednjih dveh

etapah. »Ne vem, kako bom lahko odgovoril na napade. Sem precej težak, medtem ko Bugno, Chiapucci in Rominger nosijo v hrib 10 do 15 kg manj,« je se potarnal vedno previdni Spanec.

Gre za ze dobro znani Indurainov refren, toda v preteklosti je Spanec že dokazal, da je precej boljši »hribolazec«, kot je pripravljen priznati, poleg tega pa ima zagotovo izredno podporo ekipe Banesto, v kateri ne manjka pravih specialistov za gorske etape.

BEOGRAD / ZANIMIVOSTI IZ ZRJ

Bobby Fischer živi v Kanjiži

»Čudna« blokada športnikov

MAJA MARSICEVIĆ

BEOGRAD - V minulem mesecu dni je na desetine reporterjev velikih svetovnih časopisov zaman skušalo odkriti, v katerem apartmaju beograjskega hotela Intercontinental se nahaja velemojster Robert Fisher. Odgovarjali so jim, da Bobby ne stanuje več pri njih, najzatranejšim pa so zaupno sepnili, da so »iz nekaterih madžarskih časopisov izvedeli, da je njegova prijateljica Zita Rajcsany izjavila, da se je preselil v Kanjižo, znano zdravilišče na jugoslovansko-madžarski meji.«

Ceprav si nekateri zahodni novinarji na vse kripelje prizadevajo, da bi od skrivnostnega ameriškega šahovskega puščavnika izvedeli, ali je prejel vse dolarje, ki jih je zaslužil v boju z Borisom Spasskim, oziroma ali je Jezda Vasiljevič okradel tudi njega. Toda Bobby ne pristaja na srečanja z novinarji, saj zgolj občasno kontaktira samo s svojimi dolgoletnimi prijatelji, predvsem z velemojstrom Svetozarjem Gligoričem.

Zato je včeraj javnost z velikim zanimanjem prebrala izjavo Aleksandra Matanovića, podpredsednika FIDE, v Politiki, da bo Bobby sodeloval pri blokadi ladij na Donavi, pri pancevskem mostu, v znak protesta zoper sankcije ZN. Ta protest organizira »antirasistično društvo za resnico in pravico« z imenom Bela ruža, ki hoče svet opozoriti na čudne postopke ZN: Donava ni zaprta za vse države, čeprav so takšno odločitev sprejeli na East Riverju. Mednarodni kontrolorji spuščajo mimo avstrijske ladje (ki vozijo rudo za jeklaro v Linzu), prav tako pa tudi madžarske ladje, brez kakršnih koli papirjev.

Pozivu, naj sodelujejo pri blokadi rečne poti, so se odzvali številni sporniki kolektivni in sporniki, v času bloka-

de (ki jo bodo izvedli z gliserji, jahtami, jadrnicami, kajaki in športnimi colni), pa bodo na pancevskem mostu in na obali priredili kulturni program, izvedli bodo tudi več velikih šahovskih simultank.

Partizan se krepi

Prvi nogometni prvak ZR Jugoslavije, beograjski Partizan, se je odločil, da bo takoj po zaključku prvenstva osvežil svoje mostvo. Po Zoranu Mirkoviću iz Rada se je k stiri letni zvestobi »crno-belim« zavezal tudi Sasa Curčić iz OFK Beograda. Obadva sta kandidata za državno mostvo.

Medtem ko Partizan zbira moči, da bi se v jeseni lahko zoperstavil jurišu Crvene zvezde, pa se nadaljuje kosaanje velikih evropskih klubov okrog Predraga Mijatovića, najboljšega nogometaša Jugoslavije. Nekateri časopisi pišejo, da je vse bližji spanski Valenciji.

Protislovnost blokade

Potem ko so se najboljši jugoslovanski atleti in atletinje večkrat izognili blokadi (posamezne države so Beogradu diskretno sporočile: kar pošiljate vase športnike, samo brez pompa v časopisih), je iz IAAF prišlo tudi opozorilo Atletski zvezi Jugoslavije (ASJ), »naj začne tudi sama uredničevati ukrepe v zvezi z blokado«?

Ta birokratska zahteva je številne v ASJ seveda spravila v smeh, namesto da bi se bolj zategnili zanko blokade, pa so iz te organizacije vrhunskim atletom in atletinjam sporočili: »Potujte povsod tja, kamor vas vabijo in kjer so vas pripravljene sprejeti!« Praktično pa to pomeni naslednje: tisti, ki je sprejel prisilne ukrepe, naj jih tudi izvaja.

KOŠARKA / PRI ŠZ JADRAN

Pavel Vidoni: »Šibki smo pod košema«

Danes zapade rok tudi za registriranje kosarkarjev za ekipe, ki nastopajo v B-1 ligi, in pričakovati je, da več igralcev ne bo dobilo mesta v drugoligaskih mostvih (pri vseh društvih namreč primanjkuje denarja, obenem pa so od letos člani tudi kosarkarji letnika 1974). Na člani je torej, da bo kar nekaj stotin kosarkarjev, in to tudi zelo dobrih, ostalo prostih in bodo seveda iskali mesto (in zaslužek) v nižji, C oz. D ligi.

Pri SZ Jadrano ne čakajo krizem rok. Predsednik Pavel Vidoni, tehnični vodja Marko Ban in trener Valter Vatovec so kar mrzlično zaposleni na raznih sestankih, da bi sestavili ekipo, ki bi bila v prihodnjem prvenstvu C lige kar najbolj konkurenca. Odgovorni nase združene ekipe se namreč zavedajo, da čaka jadranceve v C ligi zelo težka naloga. Deželni derbije bo se in se. Na takih tekmah pa skoraj vedno odločajo borbenost, zagrizenost, poštenost in ne nazadnje tudi domače okolje.

Ceprav italijanska kosarkarska zveza se ni sporočila skupin tretjeligaskemu prvenstvu, pa naj bi skupaj z Jadrano nastopile se naslednje ekipe: Servolana Latte Carso, Don Bosco, Italmonfalcone, Itala Gradišce, Cividale, San Daniele, Sacile, dve ekipi iz Pordenone, Mestrina, Caorle, Tre Porti, Castelfranco, Piove di Sacco in Cittadella Padova.

»Zadnji rok za registriranje kosarkarjev C lige je 30. tega meseca, tako da

Pavel Vidoni

imamo se nekaj časa, da sestavimo simbolno ekipo za bližnje prvenstvo. Na seznamu imamo naslednje igralce: Klavdija Starca, David Pregarca, Deana Oberdana, Iva Milica, Marica Crismo, Umberto Merlina, Sandija Rauberja in Maura Cuka. Zanesljivo bo za nas igral tudi Marko Hmeljak, ki je že opravil nekaj individualnih treningov s trenerjem Vatovcem. Zelo šibki smo pod košema, kjer smo ostali brez naših dveh dvometrašev Alexa Smotlaka, ki je odpotoval na studij v Anglijo, in Martina Pertota, ki ima težave s koleno. Na vse nacine skušamo zapolniti to vrzel, toda smo pred zares težko nalogo, saj visoke igralce pogrešajo skoraj vsi klubi,« nam je dejal predsednik SZ Jadrana Pavel Vidoni.

Za dokončno podobo Jadraneve ekipe, ki bo igrala v C ligi, bomo torej izvedeli sele proti koncu tega meseca, čeprav bi trener Valter Vatovec verjetno zelel cimprej iz-

vedeti, s katerimi igralci bo razpolagal za to ligo.

»Vsak trener seveda zeli cimprej izvedeti za mostvo, s katerim bo delal. Zavedam pa se, da je to v tem obdobju, ko manjka se pol meseca do zaključka roka za registriranje igralcev, skoraj nemogoče. Dejstvo pa je, da smo izredno »tanki« pod košem. Brez centra je tudi v C ligi nemogoče igrati,« nam je dejal trener Vatovec.

In nadaljeval: »Začrtali smo tudi program za mladinsko ekipo pri Jadrano, ki bo nastopila v dežel-nem prvenstvu. Le-to bodo sestavljali igralci Brega, Kontovela in Poleta. Prvenstvene tekme bodo igrali v Dolini. Zbor mladincev bo že 2. avgusta in načrtujemo priprave v Sloveniji, člansko mostvo pa se bo zbralo na prvem treningu 16. avgusta v telovadnici pri Brisicikih.«

Kaj pa ostale deželne ekipe, ki bodo z Jadrano igrali v C ligi? Kot pri Jadrano je tudi pri ostalih društvih se obdobje »mrzličnih dogovorov« za sestavo ekipe. Tako je, kajpak, tudi pri mestnih tekmech Servolani Latte Carso in Don Boscu. Kot nam je dejal tehnični vodja skedenjskega društva Mauro Gregori, bo Servolana skoraj v celoti potrdila postavbo, ki je lani ostala v C ligi. Trener bo se naprej Peter Brumen. Društvo sicer isče okrepitev, toda domači trg ponuja bore malo, »iskati ojačitev izven pokrajine pa je vezano na velike stroške«. Pri Don Boscu so najeli mladega in perspektivnega centra Roverja iz Fagagne, bili

so dokaj zainteresirani tudi za jadranceve Merlina, ki je že igral pri Don Boscu, in za Moticola, ki je v prejšnji sezoni igral pri Boru, je pa last Santosa.

Italmonfalcone naj bi odstopil Tomasina, ki ga zeli več drugoligaskih klubov. Se sedaj pa se ne ve za usodo društva Palacianastro Pordenone, ki je v tej sezoni izpadel skupaj z Jadrano in B lige.

In se nekaj o naših kosarkarjih: glede Kristjana Arene, ki je letos igral v Beneventu v B-2 ligi in je last rimskega Virtusa in za katerega se je potegoval Jadrano, bomo izvedeli kaj več v prihodnjih dneh, ko bo zapadel rok za A ligo; enako velja tudi za Borisa Viteza, ki je v minuli sezoni igral pri goriskem društvu Ciemme, in je se vedno last beneskega Scainija (gotovo je, da Boris v Gorici letos ne bo igral); Kontovelec Kristjan Rebula bo poskusil »kosarkarsko profesionalno pot«, kar velja tudi za borovca Maura Simonica; Marko Lokar pa je podaljšal pogodbo z društvom iz Trapanija, ki nastopa v A-2 ligi. Lokar je bil pri ekipi Auriga eden glavnih stebrov in najzaslužnejši za uspešno sezono sicilske ekipe. Naj omenimo, da bi lahko bil v prihodnji sezoni soigrallec Marka Lokarja celo član hrvaske reprezentance Arijan Komazec, ki je v tej sezoni preživljal ob Galisu pri Panathinaikosu zares težke trenutke. Grški klub naj bi hrvaskega kosarkarja dal na posodo v Italijo in Atriga iz Trapanija je zanj se kako zainteresirana. (bl)

V SNL prestopni rok že končan

Nekaj igralcev odšlo v tujino

Za razliko od Italije se je prestopni rok v 1. slovenski nogometni ligi zaključil že pred dnevi. Prestopov je bilo precej nekaj nogometašev (Udovic, Zibert, Omerović) bo poskusilo srečo v tujini, se najbolj vprašljiv pa ostaja položaj Grege Zidana (trenutno je se član Maribora Branik), ki se se ni odločil, kje bi rad nadaljeval svojo kariero.

Ceprav zelo odmevnih prestopov ni bilo, pa so sodeč po imenih lahko najbolj zadovoljni pri prvaku SCT Olimpiji, ki je dobil Pavlina in Jeraja (Zivila Naklo) in Gruskovnjaka od Svobode. Roke si manejo tudi Mariborčani, ki so se okrepili s petimi igralci, dober posel pa so opravili tudi pri Muri in Potrošniku iz Beltincev.

Na Nogometni zvezi Slovenije so zavrnila le zahtevo za prestop Andreja Strune k AM Cosmos, drugače pa nepravilnosti ni bilo. Tudi glede sponzorskih pogodb velikih novosti ni. Večina klubov bo obdržala stara imena, omeniti pa velja, da je Kompas Holidays odpovedal zvestobi ljubljanski Svobodi, Nogometni klub Koper pa bo odslej nastopal z imenom Koper Pejo.

NOGOMET / UDINESE DANES ZAČENJA S PRIPRAVAMI

Ruud Gullit pri Sampdorii Šalimov na pripravah Interja

Zaradi tega postaja vprašljiv tudi prestop Dell'Anna

Glavna vest z italijanske nogometne borze včeraj nedvomno predstavlja kratko uradno sporočilo Sampdorije, da bo »Ruud Gullit prisoten 19. julija v Bogliascu, kjer bodo predstavljeni ekipi Sampdorije za sezono 93/94.« S tem sporočilom je tudi konec ugibanj, kje bo prihodnje leto igral 31-letni nogometaš, ki je po prihodu v Italijo z Milanom osvojil 3 državne naslove, dva evropska in dva interkontinentalna naslova.

Nejasno pa je v vrsta nogometašev Udineseja, ki se bodo danes zbrali v Gradezu in takoj nato odšli na priprave v Trbiz. Toda, kot je za videmski klub že običajno, tudi letos ni slo brez običajnih »novosti« v zadnjem trenutku. Za zdaj namreč se ni jasno, kakšna bo sestava mostva v prihodnji sezoni, glavna naznanka pa je Rus Salimov, ki ga je predsednik Pozzo celo poletje prepečeval, naj le pride v Videm in ko je že vse kazalo, da je posel sklenjen, se je Rus ponovno premislil in odklonil selitev iz Interja v Udinese.

Se pred dvema dnevi pa je položaj zglede kristalno jasn: Dell'Anna k Interju, ruski nogometaš pa k Udineseju. Toda očitno se je Salimovu zazdelo, da bi njegova selitev v Furlanijo zanj pomenila nogometno degradacijo, najbrz pa ima prste vmes tudi Torino, ki bi po propadlem dogovoru z Gullitom rad zdaj v svoje vrste dobil izvrznega Rusa.

V Vidmu so se vedno prepirani, da se bo do

jutri, ko se uradno konča nogometna borza, vse razpletlo tako, kot je prav. Če pa ne bo tako, je stalisce predsednika Udineseja jasno že od vsega začetka: »Če bo Salimov odklonil prestop k Udineseju, potem bo Dell'Anna ostal pri nas!«

Pri Interju, ki je včeraj začel s pripravami, so prepirani, da prestop Dell'Anna ni vprašljiv. Trdijo, da bodo tako ali drugačno rešitev v Udinesejem že našli, pa čeprav Salimov vztrajno ponavlja, da v Videm ne bo sel.

Očitno pa je predsednik Interja Pellegrini pripravljen seci globoko v žep in na ta način »prepricati« kolega Pozza, da mu le prepusti Dell'Anna.

Konec ugrabljivi v zvezi z Gullitom: seli se k Sampdorii

ATLETIKA / NA VSEDRŽAVNEM TEKMOVANJU

V Coneglianu Venetu Macchiutova najhitrejša z novim osebnim rekordom

Slovenska atletinja, Margaret Macchiutova (na sliki), ki nastopa za vrste Sisport Fiat iz Turina je nizu uspešnih nastopov v letošnji atletski sezoni dodala se en zelo lep uspeh. Na vsedržavnem atletskem tekmovanju za Memorial Tonija Falaia konec prejšnjega tedna v Coneglianu Venetu se je ponovno izkazala v teku na 100 m z ovirami, kjer je bila najhitrejša med vsemi in s časom 13"85 postavila tudi nov osebni rekord, kar dokazuje, da je letos res v zelo dobri formi. (A. Lasich)

IZOBRAŽEVANJE PODJETNIKOV

Teden šole v Ameriki

Slovenski predavatelji so se učili pri ameriških profesorjih

MILE ČUK

LJUBLJANA - Predstavniki Gea Collega d. d., podjetja za usposabljanje in izobraževanje podjetnikov, so na včerajšnji tiskovni konferenci seznanili novinarje z rezultati enotedenskega usposabljanja 25 svojih predavateljev in sodelavcev na Babson Collegu v Bostonu. Kot je poudaril direktor tega podjetja Viljem Pseničny, so udeleženci iz Slovenije na tej najuglednejši ameriški soli podjetništva predavali številni znani ameriški profesorji podjetništva. Slovenski predavatelji so dobili povsem nov vpogled v metode poučevanja, ki temelji na tako imenovani studiji primerov (v enem tednu so jih obdelali 25). Taksnega pristopa pri nas skorajda ne poznamo, saj so morali po kratkem uvodu udeleženci aktivno sodelovati v strokovnih razpravah, za kar so se seveda morali tudi temeljito pripravljati. Prenos znanja, pridobljenega na tej ugledni ameriški soli podjetništva, v Slovenijo bo vsekakor znatno prispeval k razvoju podjetništva pri nas, so ocenjevali tudi drugi udeleženci tega usposabljanja. Ameriški predavatelji so namreč ugotavljali, da ima Slovenija velike prednosti v primerjavi s srednjeevropskimi in vzhodnoevropskimi državami, predvsem kar zadeva izkušnje in razvitost gospodarske infrastrukture na področju podjetništva, katerega začetki z razvojem slovenskega obrtništva segajo 40 let nazaj. Danes je na primer v malem gospodarstvu registriranih 70.000 podjetij (ki zaposlujejo od enega do 50 delavcev), več kot polovica pa jih posluje uspešno. To področje je tudi ključnega pomena za narasčanje zaposlovanja in preobrazbo celotne gospodarske strukture. Ameriški strokovnjaki so poudarjali, da se podjetništva ne moreš v celoti le naučiti, saj so pomembne tudi številne osebnostne lastnosti; podjetnike pa lahko opozorijo, kje so priložnosti in tveganja, da svoje vodstvene sposobnosti tudi uporabijo. Sicer pa je poglavitna hiba slovenskih podjetnikov, da ne znajo ustvarjati strokovnih skupin okoli sebe in v večini delujejo sami. Američani gledajo na podjetništvo kot na bistveno dopolnitev menedžmenta, podjetništva pa ne ločujejo med mala in velika podjetja. Podjetnika morajo pravzaprav trenirati kot športnika, so se povedali udeleženci usposabljanja v Babson Collegu.

vropskimi in vzhodnoevropskimi državami, predvsem kar zadeva izkušnje in razvitost gospodarske infrastrukture na področju podjetništva, katerega začetki z razvojem slovenskega obrtništva segajo 40 let nazaj. Danes je na primer v malem gospodarstvu registriranih 70.000 podjetij (ki zaposlujejo od enega do 50 delavcev), več kot polovica pa jih posluje uspešno. To področje je tudi ključnega pomena za narasčanje zaposlovanja in preobrazbo celotne gospodarske strukture. Ameriški strokovnjaki so poudarjali, da se podjetništva ne moreš v celoti le naučiti, saj so pomembne tudi številne osebnostne lastnosti; podjetnike pa lahko opozorijo, kje so priložnosti in tveganja, da svoje vodstvene sposobnosti tudi uporabijo. Sicer pa je poglavitna hiba slovenskih podjetnikov, da ne znajo ustvarjati strokovnih skupin okoli sebe in v večini delujejo sami. Američani gledajo na podjetništvo kot na bistveno dopolnitev menedžmenta, podjetništva pa ne ločujejo med mala in velika podjetja. Podjetnika morajo pravzaprav trenirati kot športnika, so se povedali udeleženci usposabljanja v Babson Collegu.

CENA MOKE IN KRUHA / PODRAŽITVE NISO POVEZANE Z LETOŠNJO SETVIJO

Žitna skupnost cen ne bo znižala na junijsko raven

Po mnenju Skupnosti uredbe vlade niso usklajene z zakonom

IRENA PIRMAN

Uredba vlade je nezakonita, nejasna in nerazumljiva, saj v njej piše, naj bi kot najvišje obveljale cene, ki so se v skladu s predpisi oblikovale in uporabljale na tržiscu na dan 1. junija letos. Cene so se takrat oblikovale

bliskih blagovnih rezerv, in je neveljavna od konca aprila letos, ko niso bile več sproščene nikakršne količine pšenice. Take razmere so utemeljevale tudi uvoz večje količine pšenice iz Združenih držav Amerike - 52.000 ton

danega podjetjem v žitni skupnosti ni treba vračati cene pšenice moke in kruha na raven oblikovanih in uporabljenih cen na dan 1. junija letos,« je dejal Artur Strukelj, direktor Mlinotesta iz Ajdovscine.

blagovnih rezerv, vendar sele v prihodnje. Podjetja imajo pri mokah in kruhu pravico obdržati in uporabljati ceno, ki so jo oblikovali v skladu z določili 1. člena zakona o cenah. Ker vlada in in-spekcijski organi nekritično, samovoljno in v nasprotju s prakso, ki je v veljavi drugod, z ukrepi kontrole in določanja cen povzročajo podjetjem veliko izgubo in jih pehajo v propad in ker to počno z raznimi predpisi različnih izdajateljev, različnih naslovov in vsebin, že več kot dve leti nepretrgoma, v nasprotju s pooblastili in določili zakona o cenah, bodo podjetja, združena v žitni skupnosti, vsako zase in skupaj sprožila postopek za razveljavitev predpisa. Ta podjetja oskrbujejo slovenski trg 70- do 80-odstotno, zadeve pa poslabšuje še cena moke iz Hrvaške, ki jo Hrvaška dobiva od Unproforja in ji cena slovenske moke ne more konkurirati. Zvišanje cen moke in kruha po zagotovilih predstavnikov žitne skupnosti nima zveze z letošnjo odkupno ceno pšenice, ki naj bi skupaj s stroški odkupa znašala blizu 28 tolarjev. Subvencije za razliko med 17 tolarji, kolikor naj bi stal kilogram pšenice iz blagovnih rezerv, od 28 tolarjev, pa naj bi poravnala država.

Žito za krmo

MURSKA SOBOTA - Kmetom v Pomurju po letosnji zetvi ostaja le spomin na dobre čase, ko so pospravili osem in celo deset ton pridelka na hektar. Vsekakor pa velja omeniti, da zetek poteka brez težav, saj posevki niso zaplevljeni. Če bi bil pridelek normalen, bi bili pridelovalci s ceno zadovoljni. Po izračunih bi pri setih in več tonah pridelka na hektar v pri-

delki na hektar v pri-ceni 24 do 25 tolarjev za kilogram ostalo se nekaj za akumulacijo, vendar je ob sedanjih pridelkih vpraskljivo celotno, če se bo kmetom račun izšel. V Pomurju so kmetiči sejali predvsem sorto marija, ki se uvršča v prvi kakovostni razred, zal pa je susa tudi pri njej opravila svoje, zato bo precej pozetega zrnja uvršče-

no v druge kakovostne razrede. Odkup v žitnopredelovalnih organizacijah poteka 24 ur na dan, čeprav so se mnogi pridelovalci zaradi pomanjkanja krme odločili, da pšenico zadržijo za krmiljenje živine. Doslej so v murskosobotskem mlinopetu odkupili in v silose spravili 19.656 ton, pšenica pa je v pretežni meri prvovredna. Boris Hegedus

prosto, in ne s predpisi. Zadnji tak predpis je bil uveden 14. aprila lani, po zakonu pa sme ukrep trajati najdlje štiri mesece. »Sprasujemo se, ali so zamrznjene te cene,« dodaja Juvan. »Oredba je namreč začela ugasati januarja letos, ko je država začela omejevat sproščanje cenejšee pšenice iz repu-

-, njena cena pa je znašala več kot 19 tolarjev za kilogram. Ta cena je bila izhodisce za prosto oblikovane cene moke in kruha za letošnji junij. Cene so članice žitne skupnosti januarja in maja spremenile v skladu z nižjimi količinami pšenice iz republik blagovnih rezerv. »Zaradi vsega pove-

Odredba ministra Kracunca pa je razveljavila vse določbe odredbe izpred 14 mesecev in določa le novo ceno pšenice iz republik blagovnih rezerv - od 12 na 17 tolarjev za kilogram. Ta cena bo vplivala na oblikovanje cen moke in kruha, v razmerju sproščene količine pšenice iz

POLJSKA / SPREMEBE V DAVČNEM SISTEMU

Davek na dodano vrednost še ni sprožil hitre rasti cen

Strokovnjaki pričakujejo val podražitev v začetku avgusta

VARSAVA - Na Poljskem je v začetku julija začel veljati nov način obračunavanja davka, namreč davek na dodano vrednost, ki pa v nasprotju s pričakovanji ni sprožil posebne rasti cen.

V prvem tednu novega davčnega sistema so se nekatere cene res povečale. To velja za telefonske storitve, gradbeni material, cestni, železniški in zračni promet (razen mednarodnih tarif), kjer so se cene zvišale za sedem odstotkov, pri čemer pa je treba upoštevati, da znaša pri tej kategoriji dobrin in storitev davek na dodano

vrednost le omenjenih sedem odstotkov, medtem ko je splošna davčna stopnja 22 odstotkov. Ni pa bilo pričakovane poplave zviševanja cen, ki so jo napovedovali panični nakupi pred 4. julijem, ki so jih v javnosti spretno podžigali, čes, »kupujte pravočasno, pred davkom na dodano vrednost«.

Nekatere veleblagovnice v Varšavi so bile dobesedno opustosene, na primer tiste z avdio in video izdelki. Posle so celo stare zaloge, za katere niso več imeli upanja, da se jih bodo se lahko znebili. Podobno je bilo tudi z

osebniimi avtomobili. Na mejah pa so tovornjaki z uvoznim blagom po cele dneve čakali, da bi prestopili mejo se pred uvedbo novega davka. Ti obsežni nakupi v tujini so se zdeli vladi tako pomembni, da je v njih videla poglavitni vzrok za poslabšanje svoje trgovinske bilance (v prvih petih mesecih letos je primanjkljaj znašal 796 milijonov dolarjev).

Kakorkoli že, uradnih poljskih ekonomistov bo val podražitev šele prisel in ga je treba pričakovati v začetku avgusta, ko bo zmanjkalo zalog iz časov pred novim sistemom obdavčevanja. Medtem pa se na tisoce malih trgovcev težko znajde v novem obračunskem sistemu in so kar razgrabili videokaseto, na kateri eden izmed namestnikov finančnega ministra razlaga vse skrivnosti novega davka. To da kljub prizadevanjem vlade, da bi javnosti pravočasno razložila novi način obračunavanja davka, je ta še vedno nejasen številni podjetjem. Videti je, da bo na Poljskem poklic prihodnosti davčni svetovalec za nov davčni sistem. Takim strokovnjakom rečejo tu kar »vattman«; uporabljajo namreč kar angleško kratico. Komentatorji, med njimi tudi tisti iz vrst opozicije, pa se strinjajo glede dveh: davek na dodano vrednost približuje Poljsko gospodarskemu sistemu zahoda in bi moral prisiliti številne družbe, ki trenutno delajo na crno, da začnejo delovati legalno, da bodo lahko računavali novi davek. (Michel Viatteau / AFP)

Slovenijo so z davkom na dodano vrednost prehiteli tudi Poljaki

FRANCIJA

Francoska centralna banka bo neodvisna

PARIZ - Francoski parlament je sprejel predlog zakona, ki bo predragulacijo položaj Banque de France, saj bo zagotovil njeno avtonomijo. Senat je o tem glasoval v torek z 223 glasovi za in 89 proti. Se prej pa je ta predlog potrdila Narodna skupščina s 466 glasovi za in 95 proti. Med razpravo je minister za gospodarstvo Edmond Alphandéry izjavil, da bo »Banque de France v svoji neodvisnosti pridobila še več kredibilnosti v skupnem boju zoper inflacijo«.

»Cim bolj bo Banque de France samostojna pri določanju monetarne politike, tem bolj bo vlada svobodna pri izbiri gospodarske politike,« je izjavil minister, ki je tudi potrdil, da bo vlada zaenkrat se »določala režim menjave in paritete franka do drugih valut«. Neodvisnost Banque de France, ki je bila doslej povsem odvisna od vlade, zdaj omogoča tudi novoustanovljeni Svet za monetarno politiko, katerega člani »ne bodo smeli ne sprejemati ne prositi za navodila pri vladi«. Banka »bo opredeljevala in izvajala monetarno politiko, da bi tako zagotovila splošno stabilnost cen«. Na sejah bodo lahko navzoči tudi premier ter minister za gospodarstvo in finance. (AFP)

EBRD / NOVE OBTOŽBE

Zdaj je na vrsti podpredsednik

Obtožuje ga nemški Spiegel

BONN - Eden od podpredsednikov Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD) Nemec Manfred Abelein je zatrdil, da so spekulacije o njegovem odstopu povsem neutemeljene. Abeleina je namreč Der Spiegel obtožil, da je kot svetovalec neke vzhodnonemške družbe prejel velikanse vsote denarja, ter hkrati dodal, da je tudi kancler Kohl naklonjen temu, da Abelein s svojega položaja odstopi. »V Tokiu (med vrhom sedmerice) se kancler Kohl in finančni minister Theo Waigel sploh nista pogovarjala o meni,« je sporočil Abelein. Tovrsten pogovor »ne bi imel nobenega smisla«, zagotavlja Abelein in pojasnjuje, da je bil kot pravni svetovalec pri Zwi-

ckauer Sachsenring Automobilwerken (SAZ) dejaven, preden je bil imenovan na svoje mesto v EBRD. »Pogodbo o mojih honorarjih je na mojo zahtevo pregledala nevtralna stranka. Moja nesoglasja s Treuhandanstalt so bila odpravljena,« je zapisal Abelein. »O vsem sem pred meseci podrobno obvestil Ministrstvo za finance in kanclerjev urad,« je se dodal. Der Spiegel je se zapisal, da je bil Manfred Abelein član nadzornega odbora SAZ, kjer so mu za njegove svetovne storitve odobrili honorar v višini 6,5 milijona nemških mark, kar je precej nad običajnimi honorarji za tovrstne usluge in od katerih naj bi prejel dva milijona mark. (AFP)

STAVKA ZA NEODVISNOST

Ne zaupajo ustanovitelju

Aero je ustanovil Aero Copy in je njegov večinski lastnik

BRANE PIANO

CELJE - Po zboru delavcev in pogajanjih sindikata Pergam ter vodstva podjetja Aero Copy se stavka, ki s krajšo prekinitvijo traja že od začetka meseca, nadaljuje. Dušan Rebolj, predsednik Pergama, in Alfred Hojnik, zastopnik Pergama v Aero Copy, domnevata, da je imel njihov večinski lastnik Aero z njimi posebne nagrade. Aero je ustanovil Aero Copy pred tremi leti in je danes njegov 74-odstotni lastnik, preostanek pa je v lasti nemškega podjetja Keller. Zapleti so se pričeli, ko je letos sindikat Pergam zahteval izplačilo regresov v gotovini do konca julija, nato pa zahteve razširil se na ustanovitev samostojne finančne službe in odvzemanje pravice do razpolaganja z denarjem Aero Copy osmim podpisnikom iz Aera, odstranitve enega od vodilnih, do voljenje, da delavci Aero Copy podjetja sami lastnijo, in prekinitve prekomernega posojanja denarja matičnemu podjetju. Vse to so razložili na včerajšnji tiskovni konferenci, zatem pa so svoje poglede na stavko in razmere v Aero Copy na posebni konferenci razložili se vodilni Aera.

Ti so pojasnili, da sprejemajo vse pogoje stavkovnega odbora, le preostanka gotovinskih izplačil regresov ne morejo zagotoviti pred koncem avgusta. Direktorica Aera Milena Brezigar in vodja financ Franc Gazvoda sta obenem zanimala, da bi 600 delavcev Aera zivel na račun 120 zaposlenih v Aero Copy.

Vtis je, da sindikat Aero Copy meni, da bi lahko podjetje bolje slovalo brez organizacijskega in finančnega tutorstva večinskega lastnika, vodstvo Aera pa ocenjuje, da bi potem le se težje zagotavljali tekočo likvidnost. Oboji pa priznavajo, da ima Aero Copy dovolj naročil in da tri četrtine proizvodnje izvozi na zahodne trge. Po drugi strani pa imajo menda nekaj trdne podlage tudi domneve, da hoče Aero imeti dnevni vpogled v finančno poslovanje Aero Copy, zaposleni v Aero Copy pa bi po njihovem perspektivno podjetje najraje lastnili sami, torej brez delavcev, zaposlenih v ostalih Aerovih družbah. Mogoče to potrjuje tudi včerajšnji nepreklicni odstop direktorja Aera Copy Bogomirja Kirna.

NOVICE

Nov sistem vnovčevanja čekov

LJUBLJANA - Zaradi varnejšega poslovanja bo Ljubljanska banka d. d., Ljubljana s 15. julijem spremenila način vnovčevanja čekov drugih bank, ki se glasijo v dobro druge fizične osebe. Banka namreč ne bo takoj izplačevala čekov tistih imetnikov tekočih računov, ki niso komitenti Ljubljanske banke d. d., Ljubljana in se glasijo v dobro druge fizične osebe, pač pa jih bo posiljala v vnovčenje v matično banko imetnika računa. Banka ob znesek čeka upravičencu nakazala na njegov račun ali mu ga s pošto nakaznico poslala na domači naslov, takoj ko bo ugotovila, da ima imetnik tekočega računa na svojem računu kritje za izdane čeke. Vnovčevanje čekov, ki so jih imetniki tekočih računov izdali za plačilo blaga ali storitev obratovnicam, podjetjem ali drugim pravnim osebam, ostane nespremenjeno. Ljubljanska banka d. d. bo take čeke kot doslej vnovčevala takoj.

Evropi se obeta rast

ESSEN - Najnizša točka konjunkturo v Evropi bo po napovedi rensko-westfalskega instituta za raziskovanje gospodarstva (RWI/Essen) premoščena že do konca letošnjega leta. Lahko računamo na ponoven razmah investicij in potrošnje, piše v poročilu o konjunkturmernem razvoju v Evropi. Brezposelnost pa bo kljub temu zaenkrat se naraščala, pravijo raziskovalci. Konjunkturmne razlike med Evropo ter ZDA in Japonsko, kjer se je razmah že pričel oziroma že poteka, se bodo zmanjšale. Medtem ko v teh dveh regijah pričakujejo v letošnjem oziroma prihodnjem letu stopnjo rasti do 3,5 odstotka oziroma 4,5 odstotka, lahko v Evropi sele konec prihodnjega leta računamo na gospodarsko rast v višini 2,5 odstotka. Po mnenju RWI so bile za slabšo evropsko konjunkturo krive nemške obrestne mere do novega leta in narasčajoči trend konsolidacije v evropskih državah. (STA)

PISMA

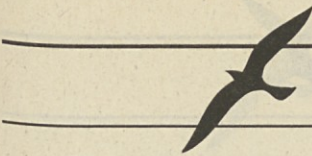
Pismo lastnikom in menedžerjem

Dne 9. julija 1993 je bila podpisana Splosna kolektivna pogodba za gospodarstvo, ki v tarinji priloži za obdobje do konca leta 1993 ohranja zatečeno raven izhodisčnih in dejanskih plač z možnostjo povečanja le po dogovorjeni eskalacijski lestvici. Podpisniki s strani delojemalcev in delodajalcev so sedanje ekonomske razmere ocenili kot tako zaostrene, da so zavestno pristali na odločitev o realnem omejevanju plač in jo tudi dejansko uveljavili s podpisom Splosne kolektivne pogodbe za gospodarstvo. Pri tem so podpisniki upštevali sedanji nivo plač, ko je bila masa čistih izplačanih plač v gospodarstvu v prvih šestih mesecih leta realno za 22,2 odstotka večja kot v enakem obdobju lani. Zato je zdaj odločilnega pomena podpisano splošno kolektivno pogodbo spoštovati v celotnem gospodarstvu. Zagotovitev tega je dolžnost vseh lastnikov in menedžerjev. V nasprotnem bi se zelo hitro pokazala potreba po intervenciji države, kar bi di-

skreditiralo tako samo kolektivno pogodbo kot njene podpisnike in izničilo dolgotrajna prizadevanja za pogodbeno ureditev plač v gospodarstvu. Obenem je to eden izmed najpomembnejših korakov k obvladovanju stroškov dela, s tem pa tudi prispevek k tako nujni večji konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Podpis pogodbe pa bo dosegel svoj polni namen samo in sele takrat, ko bosta tudi država in negospodarstvo uveljavila enako omejevalno politiko na področju plač in siceršnje porabe, saj bi omejevanje plač in celotne javne porabe ob subtilnem uveljavljanju drugih ukrepov ekonomske politike lahko že v relativno kratkem roku, se v tem letu, pripeljalo do proklamiranega cilja - boljše konkurenčnosti, s tem lažjega trznega prodora in posledično - gospodarske rasti. To pa je gotovo nas skupen cilj.

Dagmar Suster, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije

MENJALNIŠKI TEČAJI

13. julija 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	69,00	70,40	9,40	9,97	7,30	7,70
Avtohis*	69,80	70,40	9,90	10,10	7,60	7,90
AMTK Plus, Ljubljana	70,00	70,60	9,90	10,10	7,60	7,90
Azur Grosuplje	70,10	70,50	9,90	10,05	7,50	7,75
Banka Vip	69,80	70,39	9,75	9,97	7,58	7,74
Bobr Fužine in Trzin	70,15	70,60	9,93	10,05	7,60	7,85
Brod, Ljubljana	70,20	70,60	9,90	10,05	7,65	7,79
BTC d.d. Ljubljana	69,00	71,00	9,70	10,10	7,50	7,85
BTC Sezana	69,40	70,40	9,71	10,05	7,50	7,72
Burin Club, Ročeva	70,10	70,65	9,80	10,00	7,60	7,75
Burin Club, Rimska	70,15	70,35	9,90	9,98	7,61	7,74
Come 2 us	70,00	70,60	9,84	10,02	7,55	7,77
Dom Kafe Domžale*	70,20	70,50	9,95	10,05	7,65	7,90
Dom na trgu	70,10	70,49	9,91	9,99	7,61	7,81
Emona Globtour*	69,90	70,70	9,87	10,02	7,49	7,70
Eros Ljubljana*	70,20	70,40	9,90	10,00	7,60	7,80
Eros Kranj*	70,20	70,50	9,90	10,00	7,60	7,80
Eurotours Ljubljana*	70,00	70,70	9,80	9,95	7,60	7,85
Feniks Koper*	69,30	70,55	9,72	9,99	7,42	7,75
Firadas	70,02	71,00	9,90	10,15	7,30	7,72
Fiba Koper	69,50	70,45	9,70	9,95	7,40	7,73
Galileo Kozina	69,80	70,70	9,75	10,10	7,60	7,78
Golfurist Domžale	70,00	70,45	9,80	10,00	7,60	7,85
Hida	70,20	70,30	9,93	9,98	7,70	7,75
Hram Rožice Mengeš	70,25	70,40	9,90	10,05	7,70	7,83
Hipotekarna Banka Koper	69,60	70,60	9,75	10,05	7,50	7,75
Hranilno kreditna služba	69,90	70,38	9,88	10,00	7,60	7,88
Idila Sečovlje*	70,05	70,60	9,75	9,95	7,62	7,82
Ilirika Slovenj Gradec	69,90	70,60	9,70	9,95	7,31	7,69
Ilirika Postojna	69,95	70,60	9,91	10,05	7,61	7,74
Ilirika Sezana	70,05	70,38	9,85	10,03	7,62	7,69
Ilirika Jesenice	69,95	70,38	9,65	9,94	7,57	7,72
Italdesign Nova Gorica*	70,15	70,60	9,90	10,05	7,60	7,75
Klub Slovenijales	70,10	70,50	9,90	10,05	7,60	7,80
Komercialna banka Triglav	70,00	70,70	9,84	10,05	7,60	7,78
Kompas Hertz Celje	70,05	70,55	9,84	10,04	7,52	7,77
Kompas Hertz Velenje	70,05	70,55	9,84	10,04	7,52	7,77
Kompas Hertz Idrija	70,20	71,00	9,84	10,04	7,52	7,77
Kompas Hertz Tolmin	70,05	70,55	9,84	10,04	7,52	7,77
Kompas Hertz Novo mesto	70,05	70,55	9,84	10,04	7,52	7,77
Kompas Hertz Krško	70,05	70,55	9,84	10,04	7,52	7,77
Kompas Hertz Bled	70,05	70,55	9,84	10,04	7,52	7,77
Kompas Hertz Nova Gorica	70,05	70,50	9,84	10,04	7,56	7,76
Kompas Hertz Maribor	70,05	70,55	9,84	10,02	7,52	7,77
LB d.d. Ljubljana	69,90	71,45	9,87	10,14	7,49	7,77
LB Banka Zasavje d.d. Trbovlje	69,80	70,50	9,90	10,01	7,40	7,67
LB Kreditna banka MB d.d.*	69,35	70,75	9,70	9,95	7,50	7,85
LB Splošna banka Celje	70,00	70,60	9,95	10,04	7,63	7,70
LB Splošna banka Koper	69,03	70,75	9,68	9,94	7,42	7,75
LB Dolenjska Banka NM	69,70	70,70	9,90	10,05	7,60	7,75
LB Komercialna Banka N. G.	70,00	70,95	9,91	10,29	7,30	7,75
Libertas*	69,60	70,40	9,70	9,91	7,48	7,69
Ma Vir	70,10	70,50	9,90	10,05	7,60	7,90
Madai N. Gorica*, Šempeter*	70,05	70,50	9,91	10,00	7,60	7,70
Moneta Invest	70,16	70,26	9,93	9,97	7,67	7,72
Media*	70,10	70,50	9,90	10,00	7,60	7,85
Niprom I, Niprom II	70,20	70,40	9,93	10,00	7,65	7,75
Otok Bled	69,70	70,39	9,83	9,95	7,53	7,78
Optimizem Idrija	70,05	70,80	9,80	10,10	7,52	7,75
Petrol Ljubljana*	70,10	70,35	9,90	10,00	7,60	7,80
Pigal Solkan*	69,90	70,45	9,88	10,05	7,58	7,73
Pigal Kobarič*	69,90	70,45	9,88	10,05	7,58	7,73
Pigal Obutek*	69,90	70,45	9,88	10,05	7,58	7,73
Pigal Diskont*	69,90	70,45	9,88	10,05	7,58	7,73
Pigal Ilirska Bistrica*	69,90	70,45	9,88	10,05	7,58	7,73
Poštna banka Slovenije*	69,30	70,50	9,52	9,96	7,17	7,79
Probanka Maribor	69,60	70,60	9,80	10,03	7,65	7,90
Publikum Ljubljana	70,15	70,29	9,90	9,96	7,68	7,74
Publikum Celje	70,05	70,39	9,90	9,97	7,50	7,76
Publikum Krško	70,10	70,70	9,65	10,15	7,41	7,78
Publikum Maribor	70,00	70,20	9,89	9,90	7,55	7,75
Publikum Metlika	70,05	70,70	9,85	10,05	7,60	7,80
Publikum Mozirje	70,10	70,58	9,91	10,01	7,62	7,78
Publikum Novo Mesto	70,05	70,70	9,85	10,05	7,60	7,80
Publikum Tolmin	70,10	70,52	9,79	9,96	7,58	7,73
Publikum Sevnica	70,10	70,60	9,95	10,10	7,60	7,90
Publikum Sentilj	69,90	70,45	9,90	10,06	7,55	7,75
Publikum Sentjur pri Celju	70,10	70,59	9,90	9,99	7,60	7,75
Publikum Trebnje	70,00	70,70	9,90	10,05	7,60	7,90
Publikum Zalec	70,05	70,39	9,91	10,00	7,60	7,79
Roja	70,20	70,50	9,89	9,99	7,65	7,75
Shalaby Koper	69,80	70,45	9,70	10,00	7,40	7,73
Sit - on	70,00	71,00	9,70	10,00	7,50	7,90
SKB d.d. Ljubljana**	70,10	70,15	9,95	9,96	7,61	7,69
Slovenijaturist zel. p. Ljubljana	70,00	70,69	9,70	9,99	7,40	7,70
Slovenijaturist Maribor	69,50	70,50	9,50	9,95	7,10	7,60
Slovenska Investicijska Banka	70,05	70,50	9,80	10,05	7,60	7,85
SKB d.d.	69,90	70,38	9,88	10,00	7,60	7,88
Tartarus Postojna	69,57	70,63	9,81	10,00	7,48	7,73
Tentours Domžale	70,20	70,50	9,85	10,10	7,60	7,90
Tori	70,10	70,60	9,85	10,10	7,60	7,95
Upimo Ljubljana	70,29	70,34	9,90	9,95	7,65	7,72

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica Ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKKE, KRONE, FUNTE IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 134 z dne 13. julija 1993 — Tečaji veljajo od 14.7.1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	81,8715	82,1179	82,3643
Avstrija	040	šiling	100	993,7200	996,7101	999,7002
Belgija	056	frank	100	339,0972	340,1176	341,1380
Kanada	124	dolar	1	94,1820	94,4654	94,7488
Danska	208	krona	100	1799,0060	1804,4193	1809,8326
Finska	246	marka	100	2087,1827	2093,4631	2099,7435
Francija	250	frank	100	2049,4120	2055,5787	2061,7454
Nemčija	280	marka	100	6994,5801	7015,6270	7036,6739
Grčija	300	drahma	100	—	51,3754	51,5295
Irska	372	funt	1	—	169,2169	169,7246
Italija	380	lira	100	7,6066	7,6295	7,6524
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	3,5000	—
Japonska	392	jen	100	110,6542	110,9872	113,3202
Nizozemska	528	gulden	100	6218,8812	6237,5940	6256,3068
Norveška	578	krona	100	1641,6280	1646,5677	1651,5074
Portugalska	620	escudo	100	72,9535	73,1730	73,3925
Švedska	752	krona	100	1511,1790	1515,7262	1520,2734
Švica	756	frank	100	7915,0668	7938,8835	7962,7002
Velika Britanija	826	funt sterling	1	179,3411	179,8807	180,4203
ZDA	840	dolar	1	120,4467	120,8091	121,1715
Evropska Skupnost	955	ECU	1	136,3523	136,7626	137,1729
Španija	995	peseta	100	90,4400	90,7121	90,9842

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 14. JULIJA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. OKTOBRA 1993:					1,300,000	663,296	690,851	1,354,148
83		102,0456%	106,2848%	104,1652%	130,000	66,330	69,085	135,415

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

13. JULIJ 1993	v SIT za 100 HRD	
	nakupni	prodajni
menjalnica		
Brod	3,00	3,90
Fiba Koper	3,00	4,40
Hida	3,32	3,65
Hipotekarna Banka Koper	2,00	4,00
Idila Sečovlje	3,20	3,75
Libertas Koper	3,20	4,10
LB Banka Zasavje, Trbovlje	3,50	4,80
Ma Vir	3,20	3,90
Shalaby Koper	3,50	4,80
Tentours Domžale	3,50	4,80
Tori	3,50	7,80

Tečaj velja danes: *

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

13. JULIJ 1993	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
valuta		
ameriški dolar	1560,00	1613,00
nemška marka	910,00	930,00
francoski frank	264,00	273,00
holandski gulden	803,00	829,00
belgijski frank	43,75	45,50
funt sterling	2313,00	2375,00
irski sterling	2185,00	2245,00
danska krona	232,00	240,00
grška dragma	6,45	7,20
kanadski dolar	1223,00	1263,00
japonski jen	14,25	14,90
švicarski frank	1026,00	1049,00
avstrijski šiling	128,30	132,50
norveška krona	211,00	219,00
švedska krona	195,00	202,00
portugalski escudo	9,25	10,00
španska peseta	11,65	12,35
avstralski dolar	1058,00	1094,00
madžarski forint	11,00	15,00
slovenski tolar	12,50	13,00
hrvaški dinar	0,30	0,55

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

12. JULIJ 1993			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	10,00	12,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,50	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	9,25	10,25
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,70	10,30
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,50	10,20
Italija	Kmečka banka Gorica	12,30	12,95
Italija	Tržaska kreditna banka	12,50	13,00

DEVIZNI TRG BEOGRAD

13. JULIJ 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	20020800	20081000	20141200
Francija	frank	100	41750300	41875900	42001500
Nemčija	marka	100	140938300	141362400	141786500
Italija	lira	100	154754	155220	155686
Švica	frank	100	158136600	158612400	159088200
ZDA	dolar	1	2387076	2394259	2401442
V. Britanija	funt	1	3609252	3620112	3630972

Opomba: povzeto po Reuteru

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.50	Legende sveta: Korontin, vaski goslač, Bretanija, 1/9 del
11.15	Videospon, ponovitev
11.55	Divje roze: Narcise
12.05	Iz življenja za življenje: Prislunimo tisini. VPS 1200,
12.30	Na poti z dr. Stinglom, nemška dok. serija 11/12, VPS 1230
13.00	Porocila
13.05	Poslovna borza, ponovitev
17.05	Michelangelova pomlad, ponovitev 3/5 dela koprodukcijske nadaljevanke
18.00	TV dnevnik 1
18.10	Svet poroca
18.45	Analitična mehanika, 23/52 del ameriške izobraževalne serije, VPS 1845
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Zariske
20.35	Film tedna: Vetru navkljub, ameriško/luksemburski film, VPS 2035 Igrajo: Judy Davis, Sam Neill, Anthony Higgins, Denholm Elliot in drugi, režija: Larry Elikann TV dnevnik 3, VPS 2215
22.15	Sova
22.50	V športnem duhu, 15., zadnji del ameriške humoristične nanizanke, VPS 2250
23.20	Tajna organizacija, 5. epizoda ameriške nanizanke
00.10	Video strani

SLOVENIJA 2

15.00	Magija in moda, ponovitev 9. oddaje Ce ste zamudili oddajo včeraj, si oglejte danes nekaj vragolij Waynea Dobsona, ki žal se ne zna odcarati vročine in pricarati dezja. Videli pa boste, da v jajcu nista le rumenjaki in beljak. Pot do tega spoznanja bo dolga in smešna...
15.50	Omizje: Preživetje ali razvoj, ponovitev Sova, ponovitev
17.05	'Alo! 'Alo!, 19., del angleske humoristične nanizanke
17.40	Tajna organizacija, 4. epizoda ameriške nanizanke
18.30	Otroški program Živ zav
19.30	Dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Sportna sreda Igra ljudskih množic (Peoples Game): Zlata doba, 2/3 del dokumentarne oddaje Od pravadne Kitajske do angleskih javnih sol in ustanovitev Fife v Parizu je igra ljudskih množic prehodila dolgo pot... V Braziliji se je nogomet razvil kasneje kot v Argentini ali Urugvaj...
21.05	Mokri izleti, 1. del izobraževalne oddaje
21.30	Tisti čas, koncert poezije
22.20	Video strani

KANAL A

09.15	MCM
11.00	Kekceve ukane, ponovitev slovenskega čb filma
12.45	MCM
17.45	Drugacen svet, ponovitev 202. dela ameriške nadaljevanke
18.45	Male zivali
20.10	Porocila
20.30	Elizije - Hare Krisna, 3. del
21.10	Med dvema ognjena, soočenje v studiu
22.00	Rock starine, 23. oddaja
22.30	Pet minut
22.35	Porocila
22.55	Drugacen svet, 203. del ameriške nadaljevanke
00.10	MCM
01.00	Video strani Zaradi servisnih del se opravičujemo za morebitne motnje in zahvaljujemo se za razumevanje.

KOPER

18.00	Otroški program, izobraževalna oddaja
-------	---------------------------------------

RAI 1

6.50	Aktualna oddaja Uno-mattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik
9.05	Film: Il bacio di mezzanotte (glas., 49)
11.00	Dnevnik
11.05	Nad.: Danubio blu (3.)
12.00	Variete: Buona fortuna
12.30	Dnevnik in nan. In viaggio nel tempo
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Film: L'avventuriero di Macao (pust., '52)
15.30	Film: Bellezze al bagno (glas., ZDA '44)
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik 1
18.15	Nan.: Cose dell'altro mondo, 18.40 Mio zio Buck, 19.10 Padri in prestito
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Film: La dove scende il fiume (western, '52)
22.25	Dnevnik 1
22.30	Dentro la notizia
22.40	Variete: Buon compleanno Calimero
23.15	Sportna sreda

RAI 2

7.10	Nan.: Cuore e batticuore, nato otroška oddaja in risanke
9.55	Nan.: Furia
10.30	Rubrika o vrtarstvu
10.55	Nan.: Al di qua del paradiso, 11.45 Družina Drombush, vmes (11.40) dnevnik
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
15.30	Film: Codice Samantha (krim., '86)
17.05	Ristorante Italia
17.20	Iz Parlamenta in vesti
17.35	Nan.: Hill Street, 18.40 Miami Vice, vmes (18.30) sport
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Speciale Mixer, vmes variete Blitz in aktualnosti o Tajski
23.15	Pegaz in dnevnik
24.00	Nan.: Maigret

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'al-trarete
11.30	EP v bezbolu
12.00	Dnevnik ob 12-ih
12.05	Pogled na gledališče
13.40	Tour de France
14.00	Dezelne vesti
14.10	Popoldanski dnevnik
14.30	Tour de France
16.45	Sport: tenis, rally
17.30	Drobci in dok. Il pianeta azzurro
18.50	Vreme in sport
19.00	Dnevnik, izdelne vesti
19.50	Sport: Večerni Tour
20.30	Film: La cambiale (kom., It. '59)
22.15	Drobci
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Milano, Italija
23.40	Nan.: Perry Mason
0.30	Dnevnik in vreme

RETE 4

6.25	Nanizanke
8.30	Nad.: Marilena, 9.55 Ines, 10.50 Soledad, (9.30) vesti
11.00	Nan.: Avvocati a Los Angeles
12.00	Kviz: Gioco delle coppie, nato nad. Celeste
13.30	TG 4 vesti, 14.00 nad. Sentieri, 15.00 Quando arriva l'amore, Anche i ricchi piangono
16.00	Aktualno: Lui lei l'altro, C'eravamo tanto amati, 17.00 La verità
17.30	Vesti, 18.15 Grecia
19.00	TG4 vesti
19.30	Nad.: Micaela, 20.30 Milagros
20.30	Filma. Mystery (krim., VB '87), 22.10 La grande fuga (vojni, '63), vmes (23.30) vesti

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan. Charlie's Angels in film La bella mugnaia (kom., It. '55)
11.30	Nan.: Sposati con figli
12.00	Kviz: Si o no
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Forum
14.30	Nan.: Casa Vianello, 15.00 Pappa e ciccio, 15.30 Otto sotto un tetto
16.00	Otroški variete
18.15	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.30	Variete: Belli freschi (vodi Paolo Bonolis)
22.30	Nan.: Casa dolce casa
23.00	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5

ITALIA 1

6.20	Pregled tiska
6.30	Otroški variete
9.15	Nanizanke
12.40	Odprti studio
13.00	Otroški variete
13.45	Nan.: Poliziotto a 4 zampe, 14.15 Riptide
15.15	Film: Una folle estate (kom., ZDA '86)
17.00	Variete: Unomania
17.05	Nan.: Ultraman, 18.00 T.J. Hooker, 19.00 I ragazzi della prateria, vmes (17.55) sport
20.00	Kviz: Campionissimo
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Nan.: Beverly Hills
22.30	Variete: Mai dire TV
23.00	Film: brividi nella notte (krim., ZDA '90, i. Jeff Lester, D. Soul)
1.00	Odprti studio, sport
1.40	Jadranje

TELE 4

Lastne oddaje: Dogodki in odmevi Dogodki in odmevi
--

Koper

15.00	Telenovela
15.50	Nočni sodnik, ameriška tv nanizanka
16.15	Naš izbor
16.55	Kdo je ukradel Mono Liso?, 1. del ital. nad.
17.35	Glasbeni vrtljak A. Lacosegliaza
18.00	Otroški spored
18.50	Izobraževalna oddaja Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Telenovela
20.15	Nočni sodnik, ameriška tv nanizanka
20.40	Ameriške zgodbe: Prijeten koticek - Henry James
21.20	Sprehod po moderni umetnosti, italijanska dokumentarna serija
21.45	TV dnevnik
21.55	Arhitektovi nasveti
22.30	Tiste jasne oktobrsko noči, italijanski film
Igrajo:	Irina Demick, Anita Ekberg in drugi; režija: Massimo Franciosa

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
10.30	Angel smrti, pon. filma
13.10	Doktor Doogie Howser
13.35	Waltonovi: Poni
14.20	Pod gusarsko zastavo, ameriški pust. film
16.30	Kapitan Smodnik na crnem merjascu
16.35	Ramona: Nova price-ska
18.00	Cas v sliki
18.30	Umor je napisala, serija
19.22	Znanost
20.15	Hisa treh deklet, avstrijski film
22.05	Tekmeč: Ugrabitve po spansko
22.55	Krik po svobodi, južnoafriški film
23.40	Afriska tragedija, svedsko/zambijsko/britanski film, 1981
01.20	Kje živi Jenny, pon. am. tv filma

ORF Avstrija 2

16.50	Tisoc mojstrov: Georg Baselitz: Veliki prijatelji
15.00	Tenis, Citroen Cup, Z. iz Kitzbühla
17.00	Poklicno izobraževanje: Elektricar
17.30	Zemlja in ljudje: Sadna hrana poleti
18.00	Gozdna kmetija, 8. del
18.30	To ni mogote, nori show
20.15	Kajenje - da ali ne?
21.15	S krizem in mečem - nemški red: Od vite-zov do menihov, 1. del
22.30	Tenis, Austrian Open za ženske
00.40	Porocila
	Tisoc mojstrov

Hrvaška 1

08.00	TV koledar
08.10	Porocila
09.00	Silas, ponovitev 4. dela otroške serije
09.25	Ovidij, pon. 4. dela
10.00	Porocila
11.00	Doseci nebo, 8/12 del nadaljevanke
12.00	Porocila
12.05	Luc svetlobe, 7. del ameriške nadaljevanke
13.35	Price iz Monticella, 169. del
13.05	Monofon
14.00	Porocila
	Poletni predah
14.05	Cosbyjevi, 13/20 del am. hum. nan.
14.35	Dragi John, 14/22 del am. humoristične nan.
	Berlinska gospa, pon. 2/4 dela nadaljevanke
16.00	Porocila
16.10	Tom in Jerry kot otroka, 13. del
16.45	Pod sončnikom
18.00	Porocila
18.05	Moja knjiga o dzungli, 22/27 del nemške pzn. serije
18.35	Santa Barbara, 454. del ameriške nadalj.
19.30	Dnevnik 1
20.10	Sofie, danski film
22.25	Dnevnik 2
00.35	Porocila

Hrvaška 2

17.05	Zgodbe iz Monticella, 169. del
17.30	Luc svetlobe, 8. del
18.15	Doseci nebo, pon. 8/12 dela
19.30	Dnevnik 1
20.05	Sitting Pretty, 1/7 del angleske nanizanke
20.35	Berlinska gospa, 3/4 del kop. nadaljevanke
21.25	National Geographic, 6., zadnji del dok. serije
22.15	Sestre, 3/7 del ameriške nadaljevanke
23.05	Melodije hrvaškega Jadrana, 1. večer festivala, posnetek iz Splita

MTV Madžarska

06.00	Dobro jutro
09.00	Cez dan
09.25	Svet je cudovit, pzn. serija
10.00	Ambasadorkin moz, pon. fr. nad.
11.30	Igra
12.00	Opoldanski saldo
16.10	Oblast in strast, 27. del avstral. serije
16.50	Kulturni referent
18.08	Mesecina, ameriška kriminalka
19.07	Večerna pravljica
19.30	Dnevnik
20.01	Malo mestq, madžarska serija
20.45	24 ur
21.15	Danton, poljsko/francoski film
22.45	Baletno gledališče, angleški film
23.40	Dnevnik/Dnevnik BBC

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1; 96.4; MHz; od 16.00 SV 918 kHz)
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Porocila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 9.00 Turistični napotki; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.45 iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 iz klavirskih albumov; 20.20 Glasbena panorama; 21.05 Zborovska glasba po želji; 21.40 Minute za; 22.40 Etno glasba sveta; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

(UKV 87.8; 92.4; 93.5; 95.3; 96.9; 97.7; 98.9; 99.9; MHz) 6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.10 Strokovnjak svetuje; 8.30 Dopoldne na valu 202; 8.40 Prireditve; 9.45 Kje vas čevlji žuli; 10.40 Primorski val; 11.00 Moped Show; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilizem; 12.40 Stajerski val; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobčinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.50 Sport; 18.00 Italian style; 19.30 Klinika Tivoli; 20.00 Melodije po pošti; 22.20 Rock'n'roll radio.

Slovenija 3

(UKV 96.5; 101.4; 102.0; 103.9; MHz; od 19.30 88.6; 93.1; 100.3; 100.6; do 16.00 SV 918 kHz)
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00 Porocila; 8.10 Dobro jutro; 9.05 Glasba; 10.05 Umetniška beseda; 11.05 Izbrali smo; 12.05 Pojemo in igramo; 13.05 Počitniško popotovanje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Poletje v notah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Glasbena panorama; 16.45 Naši umetniki; 17.00 Glasbeni festival; 19.30 Intermezzo; 20.00 Radioteka; 21.30 Ars Antiqua; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glasba pripoveduje...; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Porocila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.30 Jutranjica; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Servisne informacije; 9.45 Souvenir d'Italy;

10.00 Zanimivosti; 10.30 Primorski val; 11.00 Moped Show; 11.30 Hladno...toplo... vroče; 12.30 Opoldnevnik RK; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Glasbeni desert; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Napovednik; 17.15 Piranski glasbeni večeri; 17.30 Osmrtnice; 18.00 Na vročem pesku, 2. del; 19.30 Prenos RS.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.15 Drobci, turistični napovednik; 7.45 Prišlo je poletje; 8.05 Horoskop, slovarček; 8.35 Popevka tedna; 8.40 Ob pogrnjeni mizi; 8.45 Igrajte z nami; 9.05 Baby radio; 9.15 Zivalski svet; 9.45 Po vaši izbiri; 10.00 Pregled tiska; 10.45 Popotovanja po Istri; 11.00 Randevous; 12.00 Glasbeni desert; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Back to the future; 16.10 Promocija plošče; 16.20 Prireditve; 16.35 Butik Gallus; 16.45 Oye que pasa; 17.20 Single tedna; 17.50 Priredbe uspešnic; 18.00 Spomin iz Italije; 18.45 Brazilska glasba; 19.30 Dnevnik.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Porocila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Dezelna kronika; 8.10 Duh časa in čar odras v spominih J. Babiča; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.15 Dermoflash; 9.30 Revival; 10.10 Koncert GM 21.11.92; 11.30 Odprta knjiga: Voja in mir (prevod V. Levstik, r. M. Prepeluh, 6. del); 11.45 Orkestralna glasba; 12.00 Primorske mavrice; 12.20 Potpuri; 12.40 Slov. oktet; oktet Gallus; 12.50 Orkestri; 13.20 Orkestri; 13.30 Za smeh in dobro voljo; 13.45 Narodnozabavna glasba; 14.00 Dezelna kronika; 14.10 Bardo 1992; 14.40 Soft music; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: S. Rahmaninov; 18.00 Moja srečanja z ljudmi v stiski; 18.20 Jazz; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Porocila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 21.00 Pogovor z odvetnikom; 22.30 Drugi Trst.

Radio Koroška

18.30-20.00 Glasbena sreda; 21.05-22.00 Veseli poletni večer (glasbena oddaja).

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

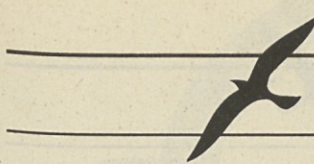
07.00 Awake on the Wild Side, vodi Rebecca de Ruvo; 10.00 Video, vodi Richie Rich; 13.00 Video, vodi Simone Engelen; 16.00 Greatest Hits, vodi Paul King; 17.00 Coca Cola Report; 17.15 MTV v kinu; 18.00 The Soul of MTV V; 18.30 MTV Prime, vodi Pip Dann; 20.00 Dial MTV; 20.30 Most Wanted; 22.00 Greatest Hits; 23.15 MTV v kinu, ponovitev; 00.30 Post Modern; 02.00 Video, vodi Marjine; 03.00 Nočni video

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanke; 10.30 The Pyramid Game; 11.30 Koncentracija; 12.00 Držni in lepi; 12.30 Sokolov greben; 13.30 E Street; 14.00 Drugačen svet; 14.45 Trije so družba; 15.15 Sally Jessy Raphael; 18.00 Star Trek: The Next Generation; 19.00 Games World; 19.30 E Street; 20.00 Rescue; 20.30 Polna hiša; 21.00 Hunter; 22.00 Zakon v Los Angelesu; 23.00 Zvezde steze: Naslednja generacija; 00.00 Ulice San Francisco

PRO 7

06.00 Serije, ponovitve; 10.25 Briljantna racja, ponovitev ameriške kriminalke; 17.14 Risanke; Charlie Brown, Kremenčkovi; 19.25 Roseanne; Burt, 27. del; 20.15 Sorodniki, ameriška komedija; 22.30 Jake in McCabe; Debeli riba;

JUTRI
15. julija

Ko se je srednji vek prevesil proti zatonu in je bil fevdalni družbeni red na visku, je bila slika evropskega, krščanskega vsakdana približno taka.

Na fevdalnih dvorih, raztresenih po deželi, se je življenje odvijalo med vsakdanjimi opravili, pesmijo lutnje in potujočega trubadurja, junaskimi zgodbami, ki so jih neredko zmotili pozivi k pravih spopadom, in službo cesarju. Idilo je motilo dejstvo, da je na dvoru poleg deklet zraslo precej mladeničev, posest pa je bila ena sama. Nekateri nadebudni potomci so lahko sli na cesarski dvor in tam iskali srečo, nekateri so zašli med samostanske zidove, za vse pa ni bilo prostora ne tu ne tam. Tako so se po takratni Evropi potikale mnoge skupine plemenitih postopancev, ki so od dvora do dvora počeli, kar so vedeli in znali. To pa je bila zabava, ljubezen in boga. Seveda so pomenili zopmo nadlego, saj jih niso mogli kar postaviti pred vrata; nenazadnje so si bili večinoma celo v sorodu.

V to zgodbo je kot odresitev udaril poziv papeža Urbana na krizarsko vojno proti Turkom, ki so zavzeli svete kraje in romarjem, predvsem pa trgovcem, preprečili obisk Svete dežele.

Odziv je bil več kot presenetljiv. Kaj lepšega za trume mladih, za boj izurjenih in doživljaj lačnih plemičev? Je 15. julija 1099 so osvojili Jeruzalem.

Te športne igre katoliške Evrope so potem trajale skoraj šest stoletij.

AFRIKA / NA OBISKU PRI TAMKAJŠNJIH SLOVENCIH

Dobro jutro, Zambija

V misijonih skrbijo tudi za zdravstvo in šolstvo

DAVID NEUBAUER

Nadaljevanje in konec

Tu smo se prvič srečali z boleznimi, ki pestijo Afriko. Aids je najnevarnejši, kosi tako med moskimi kot med ženskami in otroki, celo pri novorojenčkih je precej pogost. Po nekaterih podatkih, ki smo jih dobili v Lusaki, naj bi bilo z virusom HIV okuženih že kar 40 odstotkov prebivalcev. Odrasli začno hujšati in so na koncu pravi okostnjaki, s popolnoma praznim pogledom, ki ne odseva niti trohice energije. Pogosto se jim ponavljajo izpuščaji po kozi, glivice okužbe v ustih in po sluznicah, hude driske in pljučnica, napade jih tuberkuloza. Zaradi zadnjih treh ponavadi tudi umrejo, to pa se v Afriki zgodi že po nekaj mesecih od takrat, ko se pojavijo prva znamenja bolezni. Otroci in novorojenčki umrejo se prejš, ponavadi zaradi drisk, izsusenosti, podhranjenosti in številnih okužb, proti katerim je njihov izčrpani organizem z zmanjšano imuniteto povsem neoporenen. Od drugih bolezni na podeželju (kjer so precej varno odmaknjeni od epidemij, ki pestijo večja središča) poznaajo predvsem bakterijske okužbe dihal, prebavil, sečil in kože, številne ocesne bolezni, spolne bolezni, TBC in pa seveda malarijo ter druge parazitske okužbe. Med našim obiskom je na severu države izbruhnila

la epidemija kolere. Kolera je prav gotovo ena najhujših okužb crevesja, celo v modernem svetu, kaj sele tu, kjer so po eni strani higienske razmere povsem neurejene (kar pomeni, da se bolezen lahko hitro širi), po drugi pa je zdravstvo povsem nemočno (kar pomeni, da primanjkuje infuzijskih in drugih nadomestnih tekočin, ki bi preprečevale smrtonosne izsusetve). Mrtvih je bilo vsak dan več, prav kmalu 500. Neverjetno je, kako nemočno so se obnašali vsi, tako zdravstveni delavci kot tudi oblasti, ko se je epidemija širila. Končno se jim je bolezen le posrečilo zajeziti toliko, da se vsaj ni širila naprej in proti koncu mojega obiska v Lusaki je tudi število novih primerov te bolezni že zacele usihati.

Ni pa bila epidemija kolere tisto, kar nas je vleklo proti severu. Skoraj na meji z Zairom, v majhnem zaselku Kalulushi, je se en slovenski misijon z majhno bolnišnico. Vodi ga pater Miha Drevensek. Tja nas ni povabil le zato, da si ogledamo zdravstvene razmere, temveč tudi zato, da se udeležimo otvoritve nove sole in srečamo s sedanjim predsednikom države, gospodom Chilubom, ki naj bi solo svečano odprl. Kar dolga je pot na

zambijski sever in na enem od njenih odsekov, zdaj ga strazijo vladni policaji, so se pred kratkim strašili razbojnikov. Lahko si bil srecen, če so ti pobrali vse in ti pustili le golo življenje. To nam je pripovedoval pater Rozman, ko nas je vozil tja. Nismo mu čisto verjeli, čeprav je bil, tako se nam je vsaj zdelo, resno zaskrbljen, ker je domas pozabil pistolo. Pot, ki jo z dobrim terenskim vozilom prevozimo v skoraj osmih urah, je kljub dolgi voznji kratkocasnica. Pokrajina se je pocasi spremenila v nekaj, kar se nam je zdelo podobno predalpskemu okolju z veliko gozdovi in obdelovalne površine (ceprav so tudi tu trpeli suso), celo gobe smo spotoma kupili. Pozneje smo ugotovili, da so bile gobe prav okusne, ocirli smo jih na enak način, kot pri nas pripravljamo dezničarice. Kar malo neverjetno je bilo slišati, ko nam je pater Rozman dejal, da se bomo spotoma ustavili se pri Stebetovih, zakoncih, doma iz Trzica, ki tu živita že 20 let. Njuna kmetija spominja na haciendo z dvojno, več kot dvometrsko ograjo, tropom psov in s številnimi služabniki, ki ti odpirajo stevalna vrata, preden se lahko prikaže na njihovem dvorišču. Zakonca negujeta številno sadno dre-

vje in se ukvarjata z drobnim gospodarstvom. Kratek klepet ob slovenskem vinu in kosilu, ki je imelo povsem domač, ce ze ne kar gorenjski okus, nam je dobro delo na poti do Kalulushija. Misijon je srednje velik, podobno kot tistega v Nangomi, ga obkroža cela kopica precej siromasnih afriških zaselkov. Tu je bilo hladneje kot v Lusaki, tako da nam je bilo zvečer kar prijetno v puloverjih. Miha Drevensek se je izkazal za sijajnega gostitelja, čeprav je imel polne roke dela s pripravami na sprejem predsednika. Naslednjega dne smo bili priča velikemu političnemu dogodku, spoznali smo tudi predsednika. Chiluba je majhne postave, a gorečih oči in izredno prijazen, pripravljen pokramljati z vsakomer. Otvoritev sole in govori, ki so temu sledili, pa so me vseeno nekoliko spominjali na case se ne pozabljene mladosti in solskih let. Kljub vsemu je bil prijeten občutek, zavdati se, da so predstavniki tega mladega demokratičnega sistema v Zambiji prvič slišali za Slovenijo, nekoliko tudi po naši zaslugi.

Zadnja dva tedna v Lusaki sta minevala počasneje kot prejšnji tedni. Neverjetno je, koliko informacij, predvsem pa koliko hudih prizorov in situacij lahko vase sprejmejo človeški možgani. Vendar ne ek-

splozirajo, nasprotno, umirijo se in človek začuti, da se nenadoma počuti tako domače med vsem tem umiranjem in trpljenjem, kako reagira povsem avtomatično, ko se znajde v kritičnih situacijah, in kako mirno sprejema trenutke v navidez brezglavem vrvežu, ki mu grozi, da ga bo zdaj zdaj pogoltnil. Verjetno je tudi to del tiste resnične Afrike, ki se je postopoma splazila tudi v naše duše in v naše mozgane. Kljub vsemu pa nas je nekoliko vznemirilo povabilo gospoda Carista Chitamphije iz ZNRC ali, po nase, televizije, naj sodelujemo v njegovi oddaji Kwacha, good morning Zambia (Zora je, dobro jutro, Zambija), ki je nekaj podobnega kot naša oddaja Zdravo. Seveda se kljub tremi, skušnjavi, da bomo tako lahko se bolj predstavili Slovenijo, vendarle nismo mogli upreti. Povedali smo, kje je Slovenija, s kakšnim namenom smo prišli in koliko zdravil smo podarili bolnim v Zambiji. Zanimalo pa jih je se, kakšno je zdravstvo pri nas, kakšne bolezni nas pestijo in koliko primerov

aidsa imamo. Odmernost je bila očito zelo velika, saj so nas se dneve po tej oddaji kar na cesti ustavljali ljudje in nas sprasovali, ce smo mi tisti stiri zdravniki iz Slovenije, ki so priskocili na pomoč zambijskemu zdravstvu. Ko sem sedel na letalo, ki me je peljalo nazaj v Evropo, sem zaprl oči in skozi mozgane mi je zletelo na tisoče vtisov, informacij; zavedal sem se, da vsega tega nikoli ne bom mogel spraviti na papir. Na svojo veliko nesrečo pa sem na dunajskem letališču ugotovil, da so mi izgubili prav tisti kovček, v katerem sem imel spravljene diapozitive in videokasete. Spomnil sem se besed Evalda Flisarja, ki v svoji zadnji knjigi s popotovanja po Afriki pravi: »Fotografska leca ali oko filmske kamere sta oko, skozi katero si premožne ogleduje siromasnega sosedo; okno, ki simbolizira nase nepriljubljenost, da bi stopili za celulo, za ekran, za Kodakovo pregrado in se resnično zblizali.« Mi smo se!

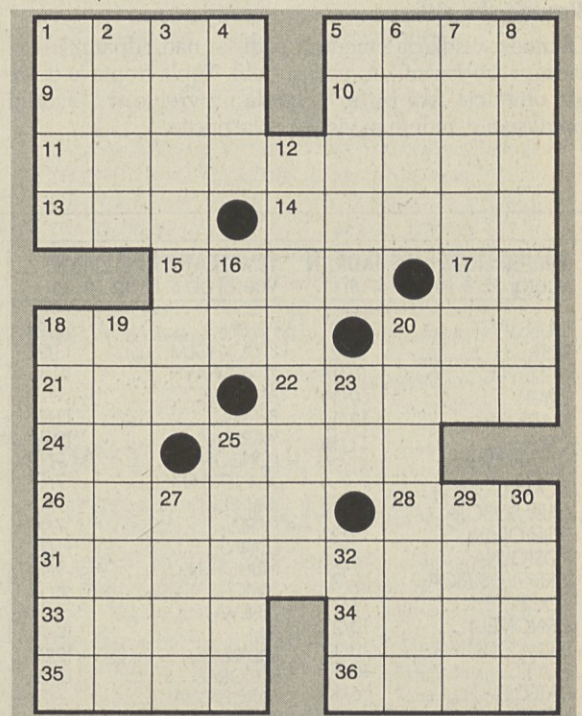
Zora je: dobro jutro, Zambija, kjerkoli ze si.

Vodovorano:

1. zelo kratko žensko krilo, 5. imetje, 9. stara prestolnica staroveške Babilonije, 10. pokrajina v severozahodni Grčiji, Epeiros, 11. lutka; tudi oseba, ki je zgolj orodje v drugih rokah, 13. reka v francoskih Alpah, pritok Isere, 14. način gibanja konja, nenehno zaporedje skokov, 15. bivalisec Eskimov, 17. začetnici sovjetskega pilota Čkalova, 18. reka na Madžarskem, 20. del voza, 21. Marijina mati po Svetem pismu, 22. ljubkoven naziv za osebo, ki nam je zelo pri srcu, 24. začetnici angleškega filmskega igralca Daltona (James Bond), 25. negativna solska ocena, 26. reka v Gruziji, Rion, 28. kubanski slikar (Wilfredo), 31. prebivalca države na afriškem severozahodu, 33. Sokratov tožnik, 34. starogrsko brenkalo, simbol ljubezenskega pesništva, 35. ameriška vesoljska agencija, 36. električna morska riba.

Navpično:

1. eden od staršev, 2. grški mitološki letalec, 3. spomladanska cvetlica, 4. ime nekdanjega ugandskega diktatorja Aminu, 5. nemški pesnik iz 19. stoletja (Nikolaus), 6. klic, poziv, 7. več sit, sitje 8. neumen otrok, 12. časopis, ki objavlja oglase, 16. začetnici ruskega politika, Leninevega sodelavca Zinovjeva, 18. zgornji konec cevi pri vodnjaku, 19. ameriška zvezna država med Ohiom in jezerom Michigan, 20. Suhodolčanov literarni junak, 23. kratica za Rdeči križ, 25. osnovna količina, s katero primerjamo merjeno količino, 27. ocrn, 29. glavno mesto Gane, 30. boginja resnice pri starih Egipčanih (iz crk Mata), 32. rodoviten danski otok.

Lam, Marokanka, Amh, Ibra, NASA, ssk. Top, iglu, VC, Tizsa, oje, Ana, sroek, TD, enka, Rion, gsa.

Vodovorano: mlti, last, Akad, Epir, marioneta, Arc, gsa.

RESITVE

AVSTRIJA / PRORAČUN

Vladna koalicija in proračunski primanjkljaj

Opozicija kritizira spodleteli vrh

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - Brez konkretnih sklepov in vidnih rezultatov se je v ponedeljek v uradu zveznega kanclerja končalo zasedanje vodilnih predstavnikov vladne koalicije SPÖ in ÖVP ter socialnih partnerjev o avstrijskem zveznem proračunu. Pri razpravi o izhodu iz daleč prekoračenega proračunskega deficita je bilo v ospredju sporno vprašanje povišanja zavarovalniške prispevka proti brezposelnosti. Opozicija je na neplodno zasedanje reagirala z ostro kritiko na račun vladne koalicije.

Prvotno predvideni proračunski deficit je bil letos prekoračen za 7,5 milijard silingov. Vzrok večji bremenitvi državnega proračuna sta visoko naraščanje brezposelnosti ter nepricakovano visoki delež zena, ki letos koristijo možnost za placano drugo karentno leto, so izpostavili na ponedeljkovem zasedanju.

Minister za socialne zadeve Hesoun (SPÖ) je ze pretekli teden sporočil, da mu sprico 185.000 brezposelnih (za 33.000 več kot leto poprej) v zavarovalniškem fondu za brezposelnostne manjkajo stiri milijarde silingov. Zato je predlagal povišanje na delojemalce in delodajalce razdeljenega prispevka za zavarovanje proti brezposelnosti (4,9 odstotkov) za 0,6 odstotkov. Pred-

logu močno nasprotujejo predstavniki gospodarstva ter vladni partner ÖVP, ki opozarja na koalicijski sporazum o izključitvi nadaljnjih socialnih bremenitev. Socialdemokrati opozarjajo, da ne nadna gospodarska kriza terja tudi izredne ukrepe.

Predsednica zelene parlamentarne kluba Petrovic je po neuspešnem zasedanju vladnih strank in socialnih partnerjev kritizirala, da vlada kljub resni situaciji po nepotrebnem zapravlja denar. Zahtevala je varčnevalne ukrepe - zaustaviti je treba vse nesmiselne gradnje cest, pravi Petrovičeva, prav tako naj vojski ne kupujejo več nesmiselnih oboroževalnih sistemov.

Ostro pa Petrovičeva - od začetek tedna naprej je designirana glavna kandidatka Zelenih pri prihodnjih državnozborskih volitvah v naslednjem letu - je zavrnila vse poskuse povezovanja proračunske krize s sele pred nedavnim doseženim drugim karentnim letom za zene.

Generalni sekretar FPÖ Scheibner je prav tako kritiziral spodleteli proračunski vrh. Vladni stranki je označil kot koalicijo prepri- ra, ki nima nobene pristojnosti za reševanje problemov, zato naj bi bile cimprej razpisane nove volitve.

KOROŠKA / ODZIVI NA KAMPANJO HEIMATDIENSTA PROTI ES

Zernatto: Heimatdienst ni primeren za informiranje o ES

Stari miti in teorije stojijo za akcijo KHD, menijo Slovenci

CELOVEC. Informacijska kampanja Koroškega heimatdiensta (KHD) proti ES - 264.000 gospodinjstev naj bi prejelo njegova obvestila - je v velikem nasprotju s političnimi težnjami uradne Koroške in Avstrije ter večinskih strank SPÖ in ÖVP. Obe stranki se nista podali nobenega stališča. Republika je zato povprašala predsednike strank, kaj o zadevi menijo.

»Argumentni KHD proti ES so napačni in ne vodijo nikamor«, je dejal Peter Ambrozij, predsednik koroške SPÖ in namestnik deželnega glavarja, »heimatdienst je očitno ostal brez svoje stare teme - manjšinske politike«. Deželni glavar in predsednik koroške ÖVP Christof Zernatto pa pra-

vi, da »KHD ni primerna organizacija za informacijsko politiko o ES«.

Heimatdienst (KHD) s svojo najnovejšo politično kampanjo želi preprečiti pristop Avstrije k Evropski skupnosti (ES). Organizacija, katere glavno akcijsko tezišče sta v preteklosti bili branitev »nemškega porekla« Koroške in zavračanje teženj slovenske manjšine po narodnostni enakopravnosti, sodelovanje pri evropskem integracijskem procesu odklanja med drugim zato, ker bi Koroška lahko postala »zrtev« regionalnega »spajanja z nenemškim prostorom Furlanije/Julijske krajine in Slovenije«.

IGOR SCHELLANDER

V uradu državne sekretarke za evropsko integracijo Ederer na m je tiskovni referent Wrabetz je sporočil, da na Dunaju KHD ne smatrajo kot kompetentnega pogovornega partnerja, saj njegova argumentacija izhaja iz dokaj znanega nacionalističnega zorišča. Razkroj nacionalne identitete je eden izmed osrednjih argumentov, ki povezuje kritike ES tako na desnem kot na levem robu političnega spektra, vendar je »neizpodbitno, da sodelovanje in povezovanje prav v prostoru Alpe-Jadran pozitivno napreduje za 20 let«.

Predsednik NSKS Matvez Grlic vidi KHD v ar-

CELOVEC / ŠOLSKI ZAKLJUČEK

Slovesna prireditev na javni dvojezični ljudski šoli

CELOVEC - Učenci 3. in 4. stopnje javne dvojezične ljudske sole v Celovcu so se sodelovali pri projektu Mallnitz-Celovec, razpisanim od Dezelnega mladinskega sekretariata v zvezi z narodnim parkom in Visokih Turah. Učenci so spoznali naravo, opravili izlete v planine, si ogledali stare mlane in najstarejšo hiso ter druge zanimivosti. Ob tem projektom delu so preziveli tri prijetne dneve.

Na nedavni zaključni prireditvi so rezultate svojega dela predstavili staršem in prijateljem ter

uradnim zastopnikom solskih oblasti. Dozivetja so se zrcalila v otroških spisih, pesmih, recitacijah, v projektnih mapah in diapozitivih ter prikupni razstavi slik (mentor Mirko Painter).

Prireditve sta se udeležila tudi vodja manjšinskošolskega oddelka dezelnega solskega sveta Franc Wiegeler in okrajni solski inspektor Franz Schleicher. Oba sta se o projektni akciji in tudi o delu sole izrekla zelo pozitivno. Starši učencev so bili nad uspehom navdušeni, otrokom pa so zazarela lica.

AVSTRIJA / ZVEZNI PREDSEDNIK

Klestil na uradnem obisku na Slovaškem

DUNAJ/Bratislava - Avstrijski zvezni predsednik Thomas Klestil se je včeraj podal na svoj prvi uradni obisk Slovaške. Pri svojem srečanju s slovaškim kolegom Mihaelom Kovacsom in vodilnimi predstavniki vlade v Bratislavi je Klestil postal v ospredje avstrijsko zaskrbljenost zaradi slovaških obmejnih jedrskih reaktorjev. Konkretno naj bi prišlo do slovaško-avstrijskega sporazuma o sistemu hitrega obveščanja in koordinacije v primeru neugode. Slej ko prejši pa se velja avstrijska ponudba o tehnološki po-

moci, in res je premijer Meciar včeraj dejal, da o avstrijskem predlogu o pregradnji JE Bohunice v konvencionalno električno na plinski pogon se niso odločili.

Gospodarska pomoč Avstrije ter problem slovaških vozačev sta bili nadaljnji temi pri pogovorih Klestila s slovaškimi gostitelji. Beseda je tekla tudi o restriktivni slovaški manjšinski politiki, ki je nekaj dni pred tem stala v ospredju pri poročanju avstrijskih sredstev javnega obveščanja. Klestil danes zaključuje obisk Slovaške.

Sodišče: Haider proti Robertu Jungku

CELOVEC. Spet ena izmed številnih sodnih razprav Jörga Haiderja. Voda avstrijskih svobodnjakov se v ponedeljek na celovskem deželnem sodišču spet enkrat izkazal s tem, da ni prisel, čeprav je bil termin izrecno dogovorjen s politikom. Tožnik je Robert Jungk, popularni znanstvenik (problemi bodocnosti) in lanskoletni predsedniški kandidat Zelenih.

Vodja FPÖ Haider je 5. aprila 1992 v teku volilnega boja Robertu Jungku v televiziji očital, da naj bi med vojno v svojem eksilu v Švici spisal slavoševno brošuro o 3. rajhu. Dejansko je Haider površno citiral nekatere na prvi pogled nerazumljive pasaje iz previdno formuliranih, a kritičnih prispevkov o nacionalističnem režimu in njegovih oblastnikih, ki jih je takratni novinar Jungk pod psevdonom objavljval.

Jungk je tožil na opustitev in preklid Haiderjevih žaljivih izjav ter na placilo globe zaradi žalitve. Haider ga je obratno tožil zaradi nedopustnosti tožbe. Vendar svobodnjakega vodje v ponedeljek ni bilo na razpravi. Prepozno prišel je - njegov odvetnik, ki je naposled predlagal poravnavo.

KOROŠKA / POLITIKA

Zadnja seja deželne vlade pred poletnim odmorom

Sprejete tudi odredbe za okolje

CELOVEC. Pri včerajšnjem zadnjem zasedanju Koroške deželne vlade pred poletnim odmorom so stale v ospredju gospodarske in regionalne teme. Razprava je tekla o krizi podjetja Radex-Veitsch v Radentheinu (proizvodnja magnezita), ki vidi izhod le v racionalizaciji in razširitvi podjetja.

Dezelna vlada bo privolila zahtevam po investicijskih subvencijah le, ce bo podjetje predložilo točne načrte s socialnimi ukrepi za prizadete delavce in dalo v zamenjavo podjetju nepotrebne lokacije. Tako deželni glavar Zernatto (ÖVP) kot njegov namestnik Ambrozij (SPÖ) sta izpostavila potrebo po globalnem gospodarskem konceptu

za celotno regijo Radentheina.

Kolegij deželne vlade je nadalje privolil zveznemu zakonu o javni objavi podatkov o okolju. Nova odredba k zakonu o ohranitvi čiste zraka pa odslaj prepoveduje sežiganje obremenjenih odpadkov (stara olje, impregniran les, tekstilije, usnje, gume, umetna tkiva, ipd.) v napravah za kurjenje. Sklenjeno je bilo tudi znižanje količine zvepla v kurilnem olju (0,20 oz. 0,30 odstotkov).

Glede sportne omejitve hitrosti na avtocesti (100 km/h z a osebna in 60 km/h z a teška vozila) ob Vrbskem jezeru je Zernatto dejal, da bodo v primeru prevladovanja neglativnih posledic prometni poskus ukinili.

AVSTRIJA / ŽIVILSKI ŠKANDAL

Samopostrežnice: »sveže« meso je bilo pokvarjeno

INNSBRUCK - Tirolska živilska policija je začetek tedna razkrila neznanški škandal z mesnimi izdelki. V vrsti prodajalnic vodilnih samopostrežniških trgovin (mdr. tudi znane trvdke kot Billi, Spar, familia, Konsum) so pri eni tretjini mesnih vzorcev ugotovili, da so izdelki - meso in salame - pokvarjeni, ker so ze dolgo prekoricali rupo uporabnosti.

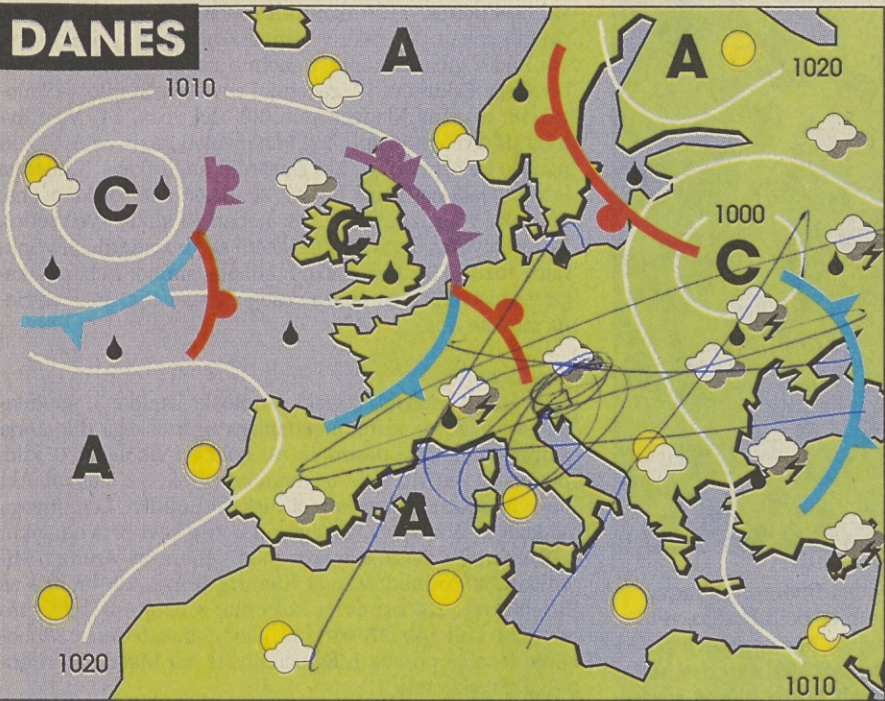
Policija je ugotovila, da so stari in pokvarjeni mesni izdelki, namesto da bi bili uničeni, bili ponovno zaviti v potrošniške plastične folije z novim datumom trajnosti.

Siroko zasnovana akcija policije je potrdila, da so se te metode posluževale skoraj vse samopostrežnice, včeraj pa je postal znano, da se podobne stvari dogajajo tudi v drugih zveznih deželah. Tako so na Koroškem podobne raziskave že v februarju pokazale, da je 42 odstotkov mesnih vzorcev bilo pokvarjenih.

Z afero se zdaj ukvarja državno tožilstvo, minister za zdravstvo in zascito potrošnikov Ausserwinkler pa je napovedal temeljito raziskavo in ostre kontrole v trgovinah.

EVROPA / V SREDOZEMLJU SONČNO

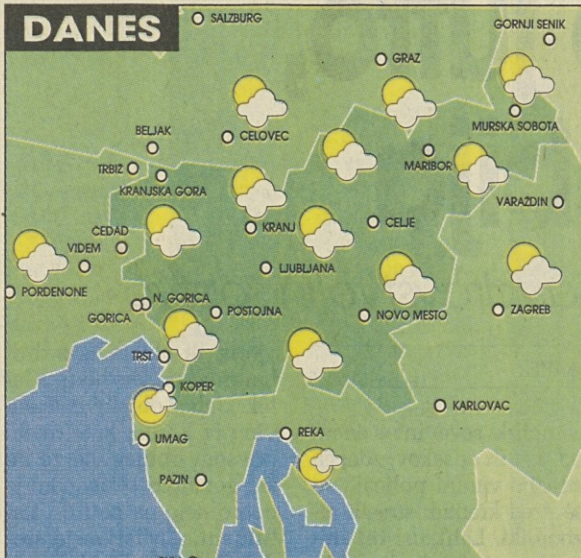

Vremenska slika:
Območje visokega zračnega pritiska nad Alpami in severnim Sredozemljem počasi slabi. Topla fronta je dosegla območje Alp in bo vplivala na vreme v Sloveniji predvsem s srednjo in visoko oblačnostjo.

TEMPERATURE ALPE JADRAN	TEMPERATURE PO EVROPI
včeraj ob 8. in ob 14. uri	včeraj ob 8. in ob 14. uri
LJUBLJANA.....	10/21
TRST.....	16/23
CELOVEC.....	10/18
BRNIK.....	9/19
MARIBOR.....	13/19
CELJE.....	11/18
NOVO MESTO.....	11/20
NOVA GORICA.....	11/22
MUR. SOBOTA.....	12/18
PORTOROZ.....	12/23
POSTOJNA.....	8/16
ILIRSKA BISTRICA.....	9/20
KOČEVJE.....	7/19
CRNOVELJ.....	10/20
SLOV. GRADEC.....	10/18
BOVEC.....	10/17
RATECE.....	6/15
VOGLE.....	6/9
KREDARICA.....	-2/-1
VIDEM.....	13/23
GRADAC.....	13/18
MONOSTER.....	12/12
ZAGREB.....	14/21
REKA.....	17/22
HELSINKI.....	15/24
STOCKHOLM.....	13/22
KØBENHAVN.....	10/15
MOSKVA.....	-2/0
BERLIN.....	11/19
VARSAVA.....	10/17
LONDON.....	9/17
AMSTERDAM.....	7/17
BRUSELJ.....	9/18
PARIZ.....	7/19
DUNAJ.....	11/19
MÜNCHEN.....	9/15
ZÜRICH.....	8/14
ZENEVA.....	7/17
ŘIM.....	14/26
MILAN.....	12/25
BEOGRAD.....	12/24
BARCELONA.....	-2/4
ISTAMBUL.....	-3/0
MADRID.....	-3/0
LIZBONA.....	20/31
ATENE.....	-3/3
TUNIS.....	19/29
MALTA.....	20/31
KAIRO.....	-/-

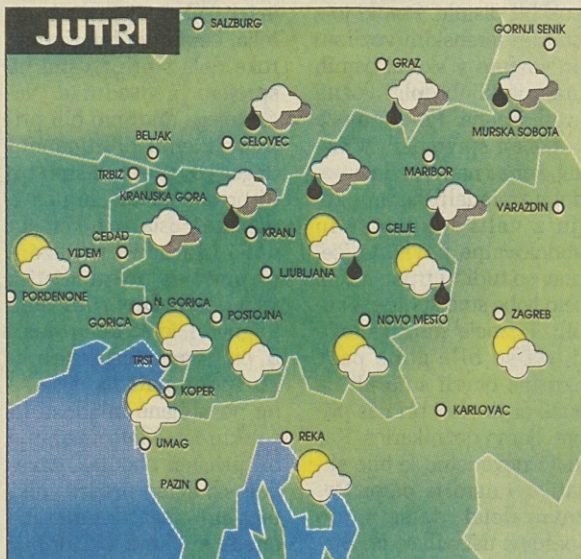
ALPE JADRAN / VEČINOMA SONČNO

OBLACNOST	DEZ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Zjutraj bo po nekaterih nizinah megla. Popoldne se bo od zahoda zmerno pooblačilo. Najvišje dnevne temperature bodo od 18 do 23°C.

Sosednje pokrajine: Večinoma bo sončno, čez dan se bo na območju Alp postopno pooblačilo.

V Sloveniji: V četrtek bo zmerno do pretežno oblačno, v severnih krajih so možne manjše krajevne padavine.

Obeti: V petek bo sončno in topleje.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI
Promet po notranjosti države, kakor tudi preko vseh mejnih prehodov, poteka tekoče in brez zastojev.

JEZERA

Akumulacijska jezera

DRAGICA MEDVESCEK

Akumulacijska jezera nastanejo v globelih zaradi kopičenja nanosov ledenikov, rek, morij ali organskih snovi. Ledeniško akumulacijsko jezero nastane za celno moreno (ledeniško grobljo) nekdanjega ledenika. Tako je Bohinjsko jezero (na sliki), naše največje jezero. Njegova površina znaša 3,12 km², vsebnost pa nekaj pod 100 mio m³ vode. Leži na nadmorski višini 526 metrov n. m. (srednja gladina jezera pri Sv. Duhu). Dolgo je 4,1 km in široko 1,2 km, največja globina pa znaša 44,9 m. Jezero je izrazito pretočno, s površinskimi in podzemnimi dotoki in odtoki. Največji dotok je Savica, ki priteka kot kraski izvir pod Komarčo, največji odtok pa Sava Bohinjka pri Sv. Janezu. V to skupino jezer pristevamo tudi Lago di Garda - največje italijansko jezero. Nastalo je z akumulacijo vode v dolini nekdanjega ledenika, ki se je z visokih predelov Alp spušcal v Lombardijo. Na kraju topitve je velika količina morenskega materiala pregradila dolino, v katero so se začele stekati reke, ustvarjajoč jezero. Jezero ima površino 370 km². Na južnem delu je široko 17 km, na srednjem sedem in na severnem delu dva. Njegova povprečna globina znaša 136 metrov, največja pa 346 metrov. Leži na nadmorski višini 65 metrov, obsežni deli bazena pa ležijo 281 metrov pod nivojem Jadranskega morja - v kriptodepresiji. Obala je zelo razčlenjena, zlasti na jugozahodu, kjer se nahajajo trije zalivi in dva polotoka. Recna akumulacija jezera nastane z odlaganjem razgrajenega apnenca v rečnih koritih, in to na mestih večjega prezračevanja vode (brzice). Trda kamnina, ki nastane z odlaganjem kalcijevega karbonata, se imenuje travertin. Po njej so taka akumulacijska jezera dobila ime travertinska jezera. Znana so Plitvička jezera - to je 16 jezer, ki so med seboj pregrajena s travertinskimi pregradami, prek katerih voda pada iz jezera v jezero v slapovih. Obmorske akumulacije jezer so na nizkih, pesčenih obalah. Sem pristevamo lagune in limane. Lagune so morska obrežna jezera, od morja ločena s sipinami in naplavinami, limani pa so pogosto zamočvirjeni rečni ali morsk zalivi. Zoogena jezera so poseben tip akumulacijskih jezer, ki nastajajo samo v vodah, kjer živijo koralke. Te gradijo koralne otoke - atole v obliki kolobarja, znotraj katerega je laguna. Takšna jezera so v tropskih morjih, največ v Tihem in Indijskem oceanu.

Horoskop

piše
Aleksandra Zorc Berce

- OVEN 21-3/20-4:** V vašem poslovnem okolju bo kljub poletju precej tekmovalno razpoloženje, saj gre za napredovanje. Ne bodite prevec vsiljivi, počakajte na svoj trenutek.
- BIK 21-4/20-5:** Hazard je nekaj, čemur bi se morali odpovedati, saj postaja očitno, da na tem področju niste uspešni. Ker bi radi vse dosegli na hitro, uspeha ni in ni.
- DVOJČKA 21-5/21-6:** S pomočjo izkušenejših in vplivnejših oseb boste sestavili scenarij za svoj odločilni pohod. Če boste uspeli, se ne pozabite zahvaliti.
- RAK 22-6/22-7:** Slisali ste, da se za zaprtimi vrati kuje »strašna« zarota in to je dovolj, da ste začeli z natančnim obrnjenjem. Obrnite se na pravi naslov.
- LEV 23-7/23-8:** Vase navdušenje nad izletom, ki ga želite združiti s poslovnimi zadevami, bo kmalu splahnelo, ko vam bo postalo jasno, kaj vse bi se morali napraviti.
- DEVICA 24-8/22-9:** Občutek podrejenosti vam bo zagrenil današnji dan, kajti vaše tekmece vodi čista maščevalnost. Krivda je na obeh straneh.
- TEHTNICA 23-9/22-10:** Domače finančne stanje krepko niha in težko ga boste spet uravnovesili. Takšnih sokov si ne smete privoščiti, pa čeprav ti ni bila samo vaša odločitev.
- SKORPIJON 23-10/22-11:** Če boste se naprej korak pred drugimi, se zavedajte dejstva, da vam številni ne morejo slediti, se manj pa razumeti vaših predlogov.
- STRELEC 23-11/21-12:** Če načrtujete izlet, bodite karseda previdni pri transportnih sredstvih. Raztreseni ste in hitro se lahko zgodi manjša ne- previdnost.
- KOZOROG 22-12/20-1:** Osupnili ste nad dejstvom, da nista pomembni sposobnost in pridnost, ampak prave zvezde in poznanstva. Če bi vam bilo to že od začetka jasno ...
- VODNAR 21-1/19-2:** Z optimizmom in navdušenjem ste se lotili vsakdanjih opravil in si spet zastavili cilje, vendar tokrat ne boste dopustili, da bi vplivali na vaše ravnanje.
- RIBI 20-2/20-3:** Kmalu se boste morali odločiti, kaj boste v naslednjih dveh mesecih počeli. Ne pozabite, da med počitnicami ne bodo vsi razpoloženi za resne pogovore.

JAPONSKA / OB SEDANJEM KATASTROFALNEM POTRESU

Tsunami Tihega oceana

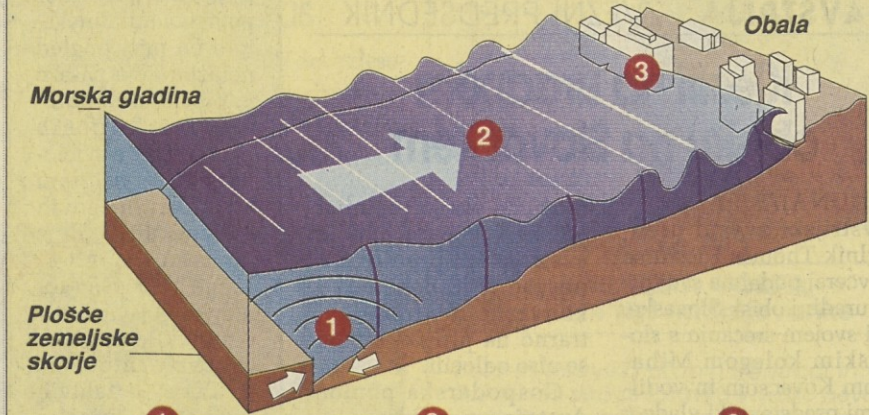
Taki valovi so uničili kretske minojke kulturo, leta 1755 pa po potresu prizadeli Lizbono

RIM - Ljudem s sredozemskih držav so na žalost znani učinki potresov, saj se s tem pojavom srečujemo od kar imamo pisane dokumente. Skoraj neznani pa so tako imenovani valovi tsunami, ki nastajajo po pod-

morskem potresu. Resnici na ljubo je Sredozemlje ze dozvelo katastrofalni tsunami, a to ob koncu bronaste dobe, ko je silovit potres raznesel egejski otok Santorin (Thira). Po mnenju znanstvenikov je nastal kata-

Tsunami: smrtonosni valovi

Močni potresi lahko sprostito visoke valove z izredno rušilno močjo. Valove imenujejo »tsunami«. Primer, kako se razvije »tsunami«:

- 1. Tsunami nastane po močnem potresu na morskem dnu in je običajen v Tihem oceanu.
- 2. Uničevalni valovi dosežejo hitrost 650 km/h.
- 3. Ko se valovi pomikajo proti plitvemu morju postajajo vse večji. Med posameznimi valovi lahko mine 15 minut ali 190 km.
- 4. Ko se bližajo obali se valovi upočasnijo in se še povečajo. Lahko dosežejo višino desetnadstropne hiše.
- 5. Ko valovi trčijo ob obalo, povzročijo veliko razdejanje.

Sredozemlju tako kratka morje pa tako plitvo, da lahko nastane val tsunami samo v eksplozivnem potresu santorinijevega tipa. Navsezadnje pri nas ne dosežejo oceanske višine niti navadni valovi. Tsunami pa je povsem normalen na Tihem oceanu, ker se tu nahaja tako imenovani »ognjeni lok«, ki gre od Čila preko Srednje Amerike in Aleutov do Japonske in Indonezije. To je meja skorjine plošče, ki tvori osnovo Tihega oceana, dobršen del tega »ognjenega loka« pa poteka po morskem dnu, tako da prevladujejo podmorski potresi. Na drugih oceanih je ta pojav zelo redek, ker ni tako dolgi napetostni razpok. V Atlantskem oceanu je nekaj podmorskih ognjenikov in sika podmorska potresna dejavnost na tako imenovanem Srednjeatlantskem hrbtu. Tako je atlantski tsunami prizadel Lizbono kmalu po potresu leta 1755; nedolgo zatem so ga začutili v karibskem območju kot uničevalni val, ki je bil visok od 4 do 6 metrov. To pa je navsezadnje prava zgodovinska redkost, medtem ko je v Tihem oceanu običajna kronika. Nič čudnega torej, da so predvsem Japonci in Američani ta pojav temeljito preučili. Poleg potresov lahko tsunami povzročijo drsni premiki kopna pod morjem in ognjeniški izbruhi. Na odprtem oceanu so valovi tsunami v glavnem visoki od 60 do 90 centimetrov, dolgi pa so tudi več sto kilometrov, pre-

sledki med vsakim valom je navado 15 minut ali 190 kilometrov. Ko taki valovi dosežejo plitvo morje, se razvijejo v višino in dobijo izredno razdiralno moč, ki postane dobesedno katastrofalna v ozkih in plitvih zalivih, ker se tu tsunami stisne tudi bočno in lahko doseže višino desetnadstropne hiše. Kakšno hitrost in moč lahko doseže tsunami nam pove podatek o potresu v tako imenovanem aleutskem globokomorskem jarku, ki je dosegel 3220 kilometrov oddaljeni Honolulu na Havajih v 4 urah in 34 minutah. Ta podatek nam zgovorne pove, da mine zelo malo časa od podmorskega potresa do tsunami, saj valovi tsunami dosežejo tudi hitrost 650 kilometrov na uro. Ves Tih ocean je prav zato dobesedno posejan z opozorilnimi postajami, ki s samodejnimi detektorji opozarjajo na prehod tsunamijev. Vsaka minuta je namreč za prebivalstvo Japonske, Havajev in drugih tihoceanskih otokov dragocena. V sedanjem primeru pa je bil presledek med podmorskim potresom in tsunamijem tako kratek, da so lahko le delno ukrepali, ker se je epicenter nahajal preblizu obale. Seveda pa vsak podmorski potres ne povzroči tsunamija. V zadnjem letu je bilo na Japonskem ze nekaj podmorskih potresnih sunkov v Sagamskem in Tokijskem zalivu, ki pa niso zaradi manjše jakosti in plitvejšega morja povzročili tsunamija.

Richterjeva lestvica

Richterjeva lestvica je merilo za energijo, ki se sprošča pri potresu in ki jo seizmograf izmeri na osnovi tresljajev zemlje.

MAGNITUDO IN OPIS POTRESA

- 8,0 Potres z uničujočimi posledicami na obljudenih območjih.
- 7,8 Ponedeljkov potres ob japonski obali.
- 7,0 Velja za najmočnejši potres z zelo hudimi posledicami na obljudenih območjih.
- 6,0 Lahko povzroči hudo škodo na obljudenih območjih.
- 5,0 Lahko povzroči precejšnjo škodo na obljudenih območjih.
- 4,0 Lahko povzroči nekaj škode na obljudenih območjih.
- 3,5 Lahko povzroči manjšo škodo na obljudenih območjih.
- 2,0 Najnižja stopnja, ki jo ljudje zaznajo.

AP/Wm. J. Castello

Preglednica Richterjeve jakostne lestvice